

ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΕΥΡΩΣΥΣΤΗΜΑ

ΕΤΗΣΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΧΡΗΣΕΩΣ 2018

ΟΓΔΟΗΚΟΣΤΗ ΕΚΤΗ ΕΤΗΣΙΑ ΤΑΚΤΙΚΗ ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ
ΤΩΝ ΜΕΤΟΧΩΝ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΤΗΝ 1η ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2019
ΑΘΗΝΑ 2019

ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΕΥΡΩΣΥΣΤΗΜΑ

ΕΤΗΣΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΧΡΗΣΕΩΣ 2018

ΟΓΔΟΗΚΟΣΤΗ ΕΚΤΗ ΕΤΗΣΙΑ ΤΑΚΤΙΚΗ ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ
ΤΩΝ ΜΕΤΟΧΩΝ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΤΗΝ 1η ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2019
ΑΘΗΝΑ 2019

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Σελ.

ΕΚΘΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΕΤΗΣΙΑ ΤΑΚΤΙΚΗ ΓΕΝΙΚΗ	
ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ ΤΩΝ ΜΕΤΟΧΩΝ	7
ΔΗΛΩΣΗ ΕΤΑΙΡΙΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ	19
ΕΚΘΕΣΗ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΩΝ ΟΡΚΩΤΩΝ ΕΛΕΓΚΤΩΝ ΛΟΓΙΣΤΩΝ	35
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ 31.12.2018	41
Ισολογισμός	42
Κατάσταση Αποτελεσμάτων Χρήσεως	44
Πίνακας Διάθεσης Κερδών	44
Σημειώσεις επί των Οικονομικών Καταστάσεων	45
I. Πλαίσιο Κατάρτισης Οικονομικών Καταστάσεων	45
II. Λογιστικές Αρχές	45
III. Σύνοψη Σημαντικών Λογιστικών Πολιτικών	45
IV. Σημειώσεις επί του Ισολογισμού	53
V. Σημειώσεις επί της Κατάστασης Αποτελεσμάτων Χρήσεως	83
VI. Πρόσθετες Πληροφορίες	95

ΕΚΘΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΕΤΗΣΙΑ ΤΑΚΤΙΚΗ ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ ΤΩΝ ΜΕΤΟΧΩΝ

Ι. ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΧΡΗΣΕΩΣ 2018

1α. Αποτελέσματα Χρήσεως 2018

Τα κέρδη της Τράπεζας στη χρήση 2018 διαμορφώθηκαν σε 657,6 εκατ. ευρώ, έναντι 941,8 εκατ. ευρώ στη χρήση 2017, παρουσιάζοντας μείωση κατά 284,2 εκατ. ευρώ.

Τα συνολικά καθαρά έσοδα της Τράπεζας για τη χρήση 2018 ανήλθαν σε 1.199,4 εκατ. ευρώ έναντι 1.441,7 εκατ. ευρώ την προηγούμενη χρήση, παρουσιάζοντας μείωση κατά 242,3 εκατ. ευρώ.

Τα συνολικά έξοδα διαμορφώθηκαν σε 541,8 εκατ. ευρώ, έναντι 499,9 εκατ. ευρώ στη χρήση 2017, αυξημένα κατά 41,9 εκατ. ευρώ.

Σύμφωνα με το άρθρο 71 του Καταστατικού, προτείνεται στη Γενική Συνέλευση από τα κέρδη της χρήσεως 2018 να διατεθούν για καταβολή μερίσματος 13,3 εκατ. ευρώ, ποσό που αντιστοιχεί στο 12% του μετοχικού κεφαλαίου της Τράπεζας. Το υπόλοιπο των κερδών ύψους 644,3 εκατ. ευρώ περιέρχεται στο Ελληνικό Δημόσιο.

Αναλυτικά, τα έσοδα και τα έξοδα της Τράπεζας στη χρήση 2018 διαμορφώθηκαν ως εξής:

Έσοδα

Τα συνολικά καθαρά έσοδα της Τράπεζας από την εφαρμογή της ενιαίας νομισματικής πολιτικής του Ευρωσυστήματος, τις πράξεις παροχής έκτακτης ενίσχυσης σε ρευστότητα, τους τόκους των χαρτοφυλακίων, καθώς και τις προμήθειες και τα λοιπά έσοδα από εργασίες εσωτερικού και εξωτερικού ανήλθαν σε 1.199,4 εκατ. ευρώ έναντι 1.441,7 εκατ. ευρώ στη χρήση 2017, σημειώνοντας μείωση κατά 16,8%.

Ειδικότερα:

Τα καθαρά έσοδα από τόκους, χρηματοοικονομικές πράξεις και την αναδιανομή του νομισματικού εισοδήματος του Ευρωσυστήματος, ανήλθαν σε 1.040,9 εκατ. ευρώ έναντι 1.310,8 εκατ. ευρώ την προηγούμενη χρήση, μειωμένα κατά 20,6%.

Τα καθαρά έσοδα από αμοιβές και προμήθειες αυξήθηκαν κατά 14,4% και διαμορφώθηκαν σε 89,2 εκατ. ευρώ, έναντι 78,0 εκατ. ευρώ την προηγούμενη χρήση.

Τα έσοδα από μετοχές και συμμετοχές αυξήθηκαν κατά 46,0% και ανήλθαν σε 56,8 εκατ. ευρώ το 2018, έναντι 38,9 εκατ. ευρώ το 2017.

Τέλος, τα λοιπά έσοδα μειώθηκαν κατά 1,5 εκατ. ευρώ και ανήλθαν σε 12,5 εκατ. ευρώ έναντι 14,0 εκατ. ευρώ το 2017. Τα έσοδα αυτά προέρχονται κυρίως από τις εργασίες του Ιδρύματος Εκτύπωσης Τραπεζογραμματίων και Αξιών (ΙΕΤΑ) για λογαριασμό του Ελληνικού Δημοσίου.

Τα καθαρά έσοδα από τόκους αποτελούν το 80,1% των συνολικών καθαρών εσόδων της Τράπεζας στις 31.12.2018 και αναλύονται ως εξής:

Καθαρά έσοδα από τόκους	Ποσά (σε εκατ. ευρώ)		Ποσοστά επί του συνόλου	
	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017
Έσοδα από τόκους επενδυτικού χαρτοφυλακίου	496,7	506,9	51,7%	43,8%
Έσοδα από τόκους χαρτοφυλακίων νομισματικής πολιτικής	284,7	219,1	29,6%	18,9%
Καθαρά έσοδα από τόκους δανείων νομισματικής πολιτικής και από πράξεις έκτακτης ενίσχυσης σε ρευστότητα στα Π.Ι.	124,8	408,1	13,0%	35,2%
Λοιπά καθαρά έσοδα από τόκους	55,0	23,7	5,7%	2,0%
Σύνολο	961,2	1.157,8	100%	100%

Η μεταβολή των καθαρών εσόδων από τόκους οφείλεται κυρίως στη μείωση των εσόδων από τόκους ειδικών χορηγήσεων προς πιστωτικά ιδρύματα (Έκτακτη ενίσχυση σε ρευστότητα – Emergency Liquidity Assistance/ELA), λόγω της σημαντικής μείωσης του μέσου υπολοίπου τους.

Τα έσοδα από τόκους επί του επενδυτικού χαρτοφυλακίου, τα οποία αποτελούν το 51,7% των καθαρών εσόδων από τόκους, παρουσίασαν μείωση κατά 10,2 εκατ. ευρώ σε σχέση με την προηγούμενη χρήση. Η μεταβολή αυτή οφείλεται τόσο στη μείωση του μέσου υπολοίπου του επενδυτικού χαρτοφυλακίου, όσο και στη μείωση της απόδοσής του.

Τα έσοδα από τόκους χαρτοφυλακίων νομισματικής πολιτικής, τα οποία αποτελούν το 29,6% των καθαρών εσόδων από τόκους, παρουσίασαν αύξηση κατά 65,6 εκατ. ευρώ σε σχέση με τη χρήση 2017. Η εξέλιξη αυτή οφείλεται κυρίως στην αύξηση των εσόδων στο πλαίσιο του Προγράμματος Αγοράς Τίτλων του Δημόσιου Τομέα (Public Sector Purchase Programme – PSPP).

Έξοδα

Τα συνολικά έξοδα στη χρήση 2018 αυξήθηκαν κατά 41,9 εκατ. ευρώ και διαμορφώθηκαν σε 541,8 εκατ. ευρώ έναντι 499,9 εκατ. ευρώ στη χρήση 2017. Η αύξηση οφείλεται κυρίως στο σχηματισμό υψηλότερων προβλέψεων σε σχέση με την προηγούμενη χρήση.

Ειδικότερα:

Τα συνολικά έξοδα της Τράπεζας πλην προβλέψεων (δαπάνες προσωπικού και συνταξιοδοτικών παροχών, αποσβέσεις, λοιπές δαπάνες διαχείρισης) διαμορφώθηκαν σε 343,4 εκατ. ευρώ, έναντι 391,3 εκατ. ευρώ την προηγούμενη χρήση, παρουσιάζοντας μείωση κατά 47,9 εκατ. ευρώ. Η μεταβολή αυτή οφείλεται σε σημαντικό βαθμό στις έκτακτες δαπάνες ύψους 52,4 εκατ. ευρώ που επιβάρυναν την προηγούμενη χρήση και αφορούσαν κυρίως την έκτακτη εισφορά χρήσεων 2008 και 2009 που κατέβαλε η Τράπεζα, βάσει των διατάξεων των ν. 3808/2009 και ν. 3845/2010, καθώς και των σχετικών προσαυξήσεων.

Οι δαπάνες προσωπικού και συνταξιοδοτικών παροχών διαμορφώθηκαν σε 262,3 εκατ. ευρώ, έναντι 268,7 εκατ. ευρώ στην προηγούμενη χρήση εμφανίζοντας μείωση κατά 6,4 εκατ. ευρώ.

Οι λοιπές δαπάνες διαχείρισης παρουσίασαν αύξηση κατά 13,9 εκατ. ευρώ σε σχέση με την προηγούμενη χρήση και διαμορφώθηκαν σε 67,8 εκατ. ευρώ, έναντι 53,9 εκατ. ευρώ το 2017.

Οι αποσβέσεις της χρήσης μειώθηκαν κατά 2,2 εκατ. ευρώ και διαμορφώθηκαν σε 12,5 εκατ. ευρώ, έναντι 14,7 εκατ. ευρώ την προηγούμενη χρήση.

Ο σχηματισμός προβλέψεων για την κάλυψη κινδύνων και υποχρεώσεων της Τράπεζας συνεχίστηκε και στη χρήση 2018, με την ενίσχυσή τους κατά 198,4 εκατ. ευρώ. Ειδικότερα, πρόβλεψη ύψους 196,5 εκατ. ευρώ σχηματίστηκε για την κάλυψη των υποχρεώσεων που εκτιμάται ότι θα προκύψουν:

- από τις εκκρεμείς αγωγές των συνταξιούχων της Τράπεζας για τις οποίες κρίνεται ότι υπάρχει πολύ μεγάλη πιθανότητα ευδοκίμησης και
- από τις πρόσθετες υποχρεώσεις αναφορικά με τη συνταξιοδότηση των εν ενεργεία υπαλλήλων.

Η εκτίμηση προσεγγίστηκε με αναλογιστική μελέτη.

1β. Βασικά μεγέθη του Ισολογισμού

Το ενεργητικό της Τράπεζας της Ελλάδος στις 31.12.2018 ανήλθε σε 109,2 δισεκ. ευρώ έναντι 125,4 δισεκ. ευρώ στις 31.12.2017 μειωμένο κατά 12,9%.

Η μείωση αυτή οφείλεται κυρίως στο σημαντικό περιορισμό, κατά 22,7 δισεκ. ευρώ, των χορηγήσεων της Τράπεζας προς τα εγχώρια πιστωτικά ιδρύματα (έκτακτη ενίσχυση σε ρευστότητα – ELA και δάνεια στο πλαίσιο της εφαρμογής της ενιαίας νομισματικής πολιτικής), ως απόρροια της βελτίωσης της ρευστότητας των ελληνικών τραπεζών.

Χορηγηθείσα ρευστότητα σε Π.Ι.	Υπόλοιπα (σε δισεκ. ευρώ)		Ποσοστά επί του συνόλου ενεργητικού	
	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017
Παροχή έκτακτης ενίσχυσης σε ρευστότητα (ELA)	0,9	21,6	0,8%	17,2%
Δάνεια σε ευρώ προς Π.Ι. ζώνης ευρώ σχετιζόμενα με πράξεις νομισματικής πολιτικής	10,1	12,1	9,2%	9,6%
Σύνολο	11,0	33,7		

Η χρηματοδότηση των εγχώριων πιστωτικών ιδρυμάτων μέσω του μηχανισμού έκτακτης ενίσχυσης σε ρευστότητα (ELA) διαμορφώθηκε σε 0,9 δισεκ. ευρώ, μειωμένη κατά 95,8% (31.12.2017: 21,6 δισεκ. ευρώ).

Μέρος της μείωσης του ενεργητικού αντισταθμίστηκε από την αύξηση, κατά 4,3 δισεκ. ευρώ, του υπολοίπου των χρεογράφων που διακρατούνται για σκοπούς νομισματικής πολιτικής, σε σχέση με την προηγούμενη χρήση (31.12.2018: 64,9 δισεκ. ευρώ και 31.12.2017: 60,6 δισεκ. ευρώ).

Η αύξηση αυτή οφείλεται στις αγορές χρεογράφων στο πλαίσιο του Προγράμματος Αγοράς Τίτλων του Δημόσιου Τομέα (PSPP). Μέσω του εν λόγω προγράμματος οι εθνικές κεντρικές τράπεζες (ΕθνΚΤ) του Ευρωσυστήματος και η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) μπορούν να αγοράσουν στη δευτερογενή αγορά χρεόγραφα σε ευρώ που εκδίδονται από κεντρικές, περιφερειακές ή τοπικές κυβερνήσεις, άλλους αναγνωρισμένους εκδότες (agencies), καθώς και από υπερεθνικούς οργανισμούς και πολυμερείς αναπτυξιακές τράπεζες της ζώνης του ευρώ. Η Τράπεζα της Ελλάδος στις 31.12.2018 κατείχε μόνο ομόλογα υπερεθνικών οργανισμών (supranational securities) και πολυμερών αναπτυξιακών τραπεζών.

Το σύνολο των χαρτοφυλακίων χρεογράφων της Τράπεζας, το οποίο αποτελούσε το 71,3% του ενεργητικού στις 31.12.2018, αναλύεται ως εξής:

Χαρτοφυλάκια χρεογράφων στη λογιστική αξία	Υπόλοιπα (σε δισεκ. ευρώ)		Ποσοστά επί του συνόλου ενεργητικού	
	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017
Χρεόγραφα που διακρατούνται για σκοπούς νομισματικής πολιτικής	64,9	60,6	59,4%	48,3%
Χρεόγραφα επενδυτικού χαρτοφυλακίου (σε ευρώ και σε συνάλλαγμα)	13,0	14,3	11,9%	11,4%
Σύνολο	77,9	74,9		

Το 90,1% του συνόλου του χαρτοφυλακίου νομισματικής πολιτικής στις 31.12.2018 αφορούσε χρεόγραφα στο πλαίσιο του Προγράμματος Αγοράς Τίτλων του Δημόσιου Τομέα (PSPP).

Όσον αφορά το παθητικό, η αξία των τραπεζογραμματίων ευρώ που πραγματικά έχουν τεθεί σε κυκλοφορία από την Τράπεζα ανήλθε σε 28,6 δισεκ. ευρώ στις 31.12.2018 έναντι 35,9 δισεκ. ευρώ στις 31.12.2017, μειωμένη κατά 7,3 δισεκ. ευρώ.

Οι καθαρές υποχρεώσεις που απορρέουν από το υπόλοιπο του λογαριασμού δοσοληψιών με το ΕΣΚΤ (TARGET2) μειώθηκαν κατά 30,8 δισεκ. ευρώ και διαμορφώθηκαν σε 28,6 δισεκ. ευρώ στις 31.12.2018 έναντι 59,4 δισεκ. ευρώ στις 31.12.2017.

1γ. Διαχείριση κινδύνων

Η Τράπεζα αναγνωρίζει, επιμετρεί και παρακολουθεί σε συνεχή βάση τους αναλαμβανόμενους κινδύνους, με σκοπό την αποτελεσματική διαχείρισή τους.

Σημαντική συμβολή στο εν λόγω έργο έχει η Μονάδα Διαχείρισης Κινδύνων (ΜΔΚ), που είναι επιφορτισμένη με την επιμέτρηση και παρακολούθηση των χρηματοοικονομικών και λειτουργικών κινδύνων, τη διασφάλιση του ενοποιημένου ελέγχου τους, την εξειδικευμένη αντιμετώπισή τους και τον απαιτούμενο συντονισμό σε επίπεδο Τράπεζας.

– Χρηματοοικονομικοί Κίνδυνοι

Για την επιμέτρηση των χρηματοοικονομικών κινδύνων χρησιμοποιείται η μέθοδος της “αξίας σε κίνδυνο” (Value-at-Risk). Η αξία σε κίνδυνο είναι μέθοδος επιμέτρησης η οποία υπολογί-

ζει τη μέγιστη ζημία που μπορεί να επέλθει σε ένα χαρτοφυλάκιο εξαιτίας δυσμενών εξελίξεων σε παραμέτρους που επηρεάζουν την αξία του.

Οι επιμετρήσεις και η εκάστοτε αξιολόγηση της έκθεσης της Τράπεζας στους εν λόγω κινδύνους διενεργούνται με βάση τα στοιχεία της τελευταίας εργάσιμης ημέρας κάθε έτους.

Στους υπό παρακολούθηση χρηματοοικονομικούς κινδύνους περιλαμβάνονται ο κίνδυνος αγοράς και ο πιστωτικός κίνδυνος.

Ο κίνδυνος αγοράς προέρχεται από την πιθανή μεταβολή των αγοραίων τιμών των χρηματοοικονομικών στοιχείων που απαρτίζουν τα χαρτοφυλάκια συναλλαγών, εξαιτίας:

α) μεταβολής των επιτοκίων (κίνδυνος επιτοκίου) ή/και

β) μεταβολής των συναλλαγματικών ισοτιμιών (συναλλαγματικός κίνδυνος).

Ο πιστωτικός κίνδυνος (συμπεριλαμβανομένου του κινδύνου αλλαγής πιστοληπτικής διαβάθμισης) είναι ο κίνδυνος πραγματοποίησης ζημίας λόγω αδυναμίας ενός αντισυμβαλλομένου να ανταποκριθεί πλήρως ή εγκαίρως στις πληρωμές που οφείλει να καταβάλει, συμπεριλαμβανομένης μιας ενδεχόμενης αναδιάρθρωσης χρέους του, ή εξαιτίας μιας μεταβολής επί τα χείρω της πιστοληπτικής του διαβάθμισης. Αντισυμβαλλόμενοι μπορεί να είναι τα δανειζόμενα πιστωτικά ιδρύματα, οι εκδότες επενδεδυμένων τίτλων, καθώς και τα πιστωτικά ιδρύματα που είναι αποδέκτες καταθέσεων εκ μέρους της Τράπεζας.

Ο πιστωτικός κίνδυνος, ειδικότερα, επιμετρείται με τη μέθοδο της CreditMetrics, με βάση μια προσεκτική και συνεπή παραμετροποίηση, η καταλληλότητα της οποίας επανεξετάζεται σε τακτική βάση.

Η ΜΔΚ επιμετρεί τον πιστωτικό κίνδυνο στα επενδυτικά χαρτοφυλάκια της Τράπεζας. Όσον αφορά τα χαρτοφυλάκια που συνδέονται με την εφαρμογή της ενιαίας νομισματικής πολιτικής του Ευρωσυστήματος, οι κίνδυνοι επιμετρούνται και παρακολουθούνται κεντρικά από την ΕΚΤ και επιμερίζονται στις ΕθνΚΤ. Το μερίδιο της Τράπεζας από τον εν λόγω επιμερισμό λαμβάνεται υπόψη κατά την επιμέτρηση του συνολικού κινδύνου.

Τόσο ο κίνδυνος αγοράς όσο και ο πιστωτικός κίνδυνος παρακολουθούνται συστηματικά μέσω της σύνταξης αναφορών, σε τακτά χρονικά διαστήματα, σχετικά με το μέγεθος και την εξέλιξή τους.

– Λειτουργικοί Κίνδυνοι

Οι λειτουργικοί κίνδυνοι αφορούν τις επιπτώσεις στην οικονομική κατάσταση, στην επιχειρησιακή ετοιμότητα ή/και στο κύρος της Τράπεζας, ως αποτέλεσμα ανεπάρκειας ή αποτυχίας των διαδικασιών, του ανθρώπινου παράγοντα και των συστημάτων ή ως αποτέλεσμα εξωτερικών γεγονότων.

Η καταγραφή και αξιολόγηση των εν λόγω κινδύνων πραγματοποιείται από τις ίδιες τις υπηρεσιακές μονάδες της Τράπεζας που προβαίνουν σε εκτίμηση της πιθανότητας εμφάνισης των κινδύνων και σε αποτίμηση των επιπτώσεων. Τακτική επικαιροποίηση γίνεται σε ετήσια βάση.

– Κίνδυνοι Εκμετάλλευσης

Πρόκειται για κινδύνους που σχετίζονται με έκτακτες ζημίες, διαχειριστικά ελλείμματα, επι-σφαλείς απαιτήσεις, ζημίες από εκκρεμείς αγωγές καθώς και κινδύνους που αφορούν θέματα συνδεδεμένα με τις δραστηριότητες της Τράπεζας, συμπεριλαμβανομένων των επιχειρηματικών σχέσεων της, των προϊόντων της ή των υπηρεσιών της, τα οποία είναι πιθανόν να προκαλέσουν αρνητικές επιπτώσεις στους εν λόγω τομείς δραστηριότητάς της.

Η αξιολόγηση και επιμέτρηση των εν λόγω κινδύνων εκ μέρους της Τράπεζας πραγματοποιείται με ανάλυση της πιθανότητας επέλευσής τους κατόπιν εισήγησης κάθε αρμόδιας Διεύθυνσης.

1δ. Μέτοχοι με δικαίωμα ψήφου άνω του 5%

Οι μετοχές της Τράπεζας της Ελλάδος είναι ονομαστικές και εισηγμένες στην Χρηματιστήριο Αθηνών Α.Ε. από τις 12 Ιουνίου 1930.

Στις 31.12.2018, το μετοχικό κεφάλαιο της Τράπεζας της Ελλάδος ανήρχετο σε 111.243.361,60 ευρώ, διαιρούμενο σε 19.864.886 μετοχές ονομαστικής αξίας 5,60 ευρώ έκαστη.

Το Ελληνικό Δημόσιο και ο Ενιαίος Φορέας Κοινωνικής Ασφάλισης (Ε.Φ.Κ.Α.) είναι οι μέτοχοι της Τράπεζας της Ελλάδος με ποσοστό συμμετοχής μεγαλύτερο του 5% και συγκεκριμένα με 8,93% και 7,62% αντίστοιχα.

Σημειώνεται ότι η Τράπεζα δεν κατείχε ίδιες μετοχές την 31.12.2018.

2. ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Οργανωτικά θέματα

Στο πλαίσιο της προσαρμογής του οργανωτικού σχήματος της Τράπεζας στις σύγχρονες απαιτήσεις, πραγματοποιήθηκαν οργανωτικές μεταβολές στις Διευθύνσεις Ανθρώπινου Δυναμικού και Οργάνωσης, Γενικού Λογιστηρίου, Επιθεώρησης Εποπτευόμενων Εταιρειών, Εποπτείας Ιδιωτικής Ασφάλισης, Εποπτείας Πιστωτικού Συστήματος, Πληροφορικής, Στατιστικής, Τεχνικής και Διοικητικής Υποστήριξης, καθώς και στα Υποκαταστήματα. Επιπλέον, εγκρίθηκαν από το Γενικό Συμβούλιο της Τράπεζας η αναθεώρηση του Κανονιστικού Πλαισίου της Διεύθυνσης Εσωτερικής Επιθεώρησης και το Οργανωτικό Πλαίσιο Προστασίας Δεδομένων.

Σε πλήρη εξέλιξη βρίσκεται ο ψηφιακός μετασχηματισμός της Τράπεζας. Μεταξύ άλλων, τέθηκε σε λειτουργία η Πύλη Ανοικτών Δεδομένων (Open Data Portal), μέσω της οποίας διατίθενται στους ερευνητές και στο ευρύ κοινό στατιστικά σύνολα δεδομένων σε μηχαναγνώσιμη μορφή.

Κτίρια και τεχνικές εργασίες

Οι δραστηριότητες της Τράπεζας αναπτύσσονται στο Κεντρικό Κατάστημα, σε 17 Υποκαταστήματα, 5 Θυρίδες και 32 Πρακτορεία. Σημειώνεται ότι στις 04/02/2019 διακόπηκε η λειτουργία της Θυρίδας Σπάρτης.

Το Κεντρικό Κατάστημα στεγάζεται σε κτίρια που βρίσκονται στην Αθήνα και ειδικότερα στο κτίριο επί της οδού Ελευθερίου Βενιζέλου 21, στο κτίριο επί της οδού Αμερικής 3, και στο Χαλάνδρι επί της οδού Μεσογείων 341, όπου στεγάζεται και το Νομισματοκοπείο (ΙΕΤΑ).

Τα Υποκαταστήματα και οι Θυρίδες της Τράπεζας βρίσκονται σε μεγάλες πόλεις και εξυπηρετούν τις εργασίες της Τράπεζας στην περιφέρεια.

Τα Πρακτορεία της Τράπεζας στεγάζονται στις αντίστοιχες Δημόσιες Οικονομικές Υπηρεσίες των πόλεων όπου λειτουργούν. Εξυπηρετούν κυρίως εισπράξεις και πληρωμές του Ελληνικού Δημοσίου.

Όσον αφορά τις εγκαταστάσεις της Τράπεζας της Ελλάδος, το έτος 2018 η Διεύθυνση Τεχνικής και Διοικητικής Υποστήριξης συνέχισε το πρόγραμμα εκπόνησης μελετών και υλοποίησης τεχνικών έργων με στόχους:

- τη βελτίωση της ποιότητας του εργασιακού περιβάλλοντος, μέσω εκτεταμένων εργασιών συντήρησης και αναδιαρρυθμίσεων των κτιρίων της Τράπεζας,
- τη διαρκή ενίσχυση του βαθμού ασφαλείας των κτιρίων και των εγκαταστάσεων,
- τη μελέτη και εφαρμογή σχεδίου ενεργειακής διαχείρισης στα στρατηγικής σημασίας κτίρια της Τράπεζας, η οποία θα μπορεί να εξασφαλίσει τη βελτίωση της ενεργειακής και οικονομικής αποδοτικότητας της λειτουργίας των κτιρίων, τη βελτίωση των συνθηκών εργασίας των εργαζομένων και την προβολή του κοινωνικού χαρακτήρα της Τράπεζας.

Όσον αφορά τα ακίνητα ιδιοκτησίας της τα οποία δεν χρησιμοποιεί για την κάλυψη υπηρεσιακών αναγκών, η Τράπεζα διαμόρφωσε επιχειρησιακό σχέδιο για την αξιοποίησή τους με γνώμονα την αποδοτικότερη διαχείρισή τους, η υλοποίηση του οποίου είναι σε εξέλιξη.

Χρηματοοικονομική Τεχνολογία (FinTech)

Λαμβανομένων υπόψη των τεχνολογικών εξελίξεων στον κλάδο των χρηματοοικονομικών υπηρεσιών, το Δεκέμβριο του 2018 η Τράπεζα της Ελλάδος αποφάσισε τη δημιουργία στο διαδικτυακό τόπο της ενός Κόμβου Καινοτομίας (Innovation Hub) — κατά τα πρότυπα των άλλων κεντρικών τραπεζών — που θα δίνει τη δυνατότητα στα ενδιαφερόμενα μέρη (χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, νεοφυείς εταιρίες, εταιρίες τεχνολογίας) να αναπτύσσουν έναν ανεπίσημο διάλογο με την Τράπεζα ως ρυθμιστική αρχή, με απώτερο στόχο ένα φιλικό ρυθμιστικό και επενδυτικό περιβάλλον για το οικοσύστημα των καινοτόμων ψηφιακών χρηματοοικονομικών υπηρεσιών (FinTech) στην Ελλάδα.

Κυβερνοασφάλεια

Στον τομέα της ασφάλειας των Πληροφοριακών Συστημάτων πραγματοποιούνται σε διαρκή βάση δράσεις με στόχο την ενίσχυση της κυβερνοασφάλειας. Η Τράπεζα της Ελλάδος συμμετείχε στο πρώτο EUROchain Hackathon μεταξύ των ΕθνΚΤ του ΕΣΚΤ που διοργάνωσε η ΕΚΤ στην Φραγκφούρτη στις 12 και 13 Απριλίου 2018. Το Hackathon είχε ως αντικείμενο την υποβολή προτάσεων για την υλοποίηση καινοτόμων λύσεων με τη χρήση τεχνολογιών κατανεμημένου καθολικού (Distributed Ledger Technologies – DLT), φέρνοντας σε επαφή στελέχη των μονάδων πληροφορικής και των επιχειρησιακών μονάδων (IT & Business) των ΕθνΚΤ. Η ομάδα της Τράπεζας συμμετείχε με μια πρόταση δημιουργίας ψηφιακού νομίσματος κεντρι-

κής τράπεζας (Central Bank Digital Currency – CDBC) και απέσπασε σημαντική τιμητική διάκριση ανάμεσα στις ΕθνΚΤ του Ευρωσυστήματος.

Οικονομική ενημέρωση

Η Τράπεζα της Ελλάδος, δημοσιεύοντας εκθέσεις, μελέτες και αξιόπιστα στατιστικά στοιχεία, ενημερώνει τους πολίτες για τα ζητήματα της οικονομίας και παρέχει έγκυρη πληροφόρηση για θέματα οικονομικής και νομισματικής πολιτικής.

Έρευνα

Στο πλαίσιο της συνεχιζόμενης οικονομικής έρευνας για θέματα που αφορούν την ελληνική και ευρωπαϊκή οικονομία, η Τράπεζα συμμετείχε στις ερευνητικές δραστηριότητες του Ευρωσυστήματος. Συγκεκριμένα, κατά το έτος 2018 διεξήχθη η έρευνα πεδίου για το τρίτο κύμα της Έρευνας για τα Οικονομικά και την Κατανάλωση των Νοικοκυριών (Household Finance and Consumption Survey).

Το 2018 δημοσιεύθηκαν δεκαπέντε δοκίμια εργασίας (Working Papers) και εκδόθηκαν δύο τεύχη του Οικονομικού Δελτίου της Τράπεζας της Ελλάδος.¹

Συνεχίστηκε το πρόγραμμα επιστημονικής συνεργασίας, με την από κοινού εκπόνηση μελετών από ερευνητές της Τράπεζας και ερευνητικών και ακαδημαϊκών ιδρυμάτων της Ελλάδας και του εξωτερικού, καθώς και με τη συμμετοχή μεταπτυχιακών φοιτητών από ελληνικά και ξένα πανεπιστήμια, σε θέματα που αφορούν: 1) τις ξένες άμεσες επενδύσεις, 2) τους θεσμικούς παράγοντες και τη συμπεριφορά των δανειοληπτών, 3) την πραγματική σύγκλιση στη ζώνη του ευρώ, 4) τις διεθνείς τιμές του αργού πετρελαίου και τις επιδράσεις στην ελληνική πετρελαϊκή βιομηχανία, 5) την αναμόρφωση των θεσμικών οργάνων της ζώνης του ευρώ και 6) τα χαρακτηριστικά των νέων επιχειρήσεων στην Ελλάδα. Επίσης, με τη βοήθεια ειδικών ακαδημαϊκών εμπειρογνομόνων επικαιροποιήθηκαν μακροοικονομικά υποδείγματα, τα οποία χρησιμοποιούνται για την ανάλυση της ελληνικής οικονομίας και για τις μακροοικονομικές προβλέψεις.

Τέλος, πραγματοποιήθηκαν σεμινάρια, διαλέξεις και ερευνητικά εργαστήρια με ομιλητές από την Ελλάδα και το εξωτερικό, με στόχο την ενημέρωση των οικονομολόγων της Τράπεζας και της ακαδημαϊκής κοινότητας σχετικά με τις τελευταίες εξελίξεις στην έρευνα.

3. ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ

Η Τράπεζα της Ελλάδος, αναγνωρίζοντας τη σημασία της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης, λειτουργεί με σεβασμό προς τον εργαζόμενο και υλοποιεί δράσεις με περιβαλλοντική και κοινωνική διάσταση, οι οποίες έχουν ουσιαστικό όφελος για την κοινωνία. Το πλαίσιο της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης στηρίζεται σε τρεις άξονες: Εργαζόμενοι, Περιβάλλον, Κοινωνία- Πολιτισμός:

3α. Εργαζόμενοι

Η Τράπεζα στηρίζει τη διαρκή επιμόρφωση του προσωπικού της μέσω της συμμετοχής του σε σεμινάρια και συνέδρια, εξασφαλίζει τις απαραίτητες συνθήκες υγιεινής και ασφάλειας στο

¹ Για περισσότερες πληροφορίες, βλ. http://www.bankofgreece.gr/Pages/el/Publications/Papers.aspx?Filter_By=13 και https://www.bankofgreece.gr/Pages/el/Publications/EcoBulletin.aspx?Filter_by=1&Year=2018 αντίστοιχα.

χώρο εργασίας και εφαρμόζει την αρχή της ίσης μεταχείρισης και της αποφυγής διακρίσεων, όπως προβλέπεται ρητώς στον Κώδικα Δεοντολογίας.

3β. Περιβάλλον

Στην κατηγορία αυτή ανήκουν οι δράσεις της Τράπεζας της Ελλάδος που αφορούν την κλιματική αλλαγή, καθώς και οι δράσεις που στοχεύουν στη μείωση του περιβαλλοντικού της αποτυπώματος και αφορούν μεταξύ άλλων την ορθολογική χρήση των πόρων με σκοπό την εξοικονόμηση ενέργειας, τη διαχείριση των αποβλήτων και τις πράσινες προμήθειες. Στο πλαίσιο του σχεδίου ενεργειακής διαχείρισης στα στρατηγικής σημασίας κτίρια της Τράπεζας, το οποίο έχει εκπονήσει η Διεύθυνση Τεχνικής και Διοικητικής Υποστήριξης (ΔΤΔΥ), με σκοπό τη βελτίωση της ενεργειακής και οικονομικής αποδοτικότητας της λειτουργίας των κτιρίων, έχει υλοποιηθεί ήδη μια σειρά δράσεων με σημαντικά αποτελέσματα όσον αφορά την εξοικονόμηση ενέργειας. Παράλληλα, η ΔΤΔΥ προωθεί την ανακύκλωση χρησιμοποιημένων υλικών/αναλωσίμων, καθώς και παλαιού εξοπλισμού.

Επιτροπή Μελέτης Επιπτώσεων Κλιματικής Αλλαγής (ΕΜΕΚΑ)

Από τους 17 στόχους που έχει θέσει ο Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών (ΟΗΕ) για τη βιώσιμη ανάπτυξη, η Τράπεζα της Ελλάδος επενδύει στο Στόχο 13, που αναφέρεται στη δράση για το κλίμα.

Η Τράπεζα της Ελλάδος είναι από τις πρώτες κεντρικές τράπεζες που ασχολήθηκαν ενεργά με το θέμα της κλιματικής αλλαγής, συστήνοντας το 2009 την Επιτροπή Μελέτης Επιπτώσεων Κλιματικής Αλλαγής (ΕΜΕΚΑ). Οι μελέτες της ΕΜΕΚΑ έχουν δείξει ότι η κλιματική αλλαγή πρέπει να αποτελεί βασικό και οριζόντιο κριτήριο στη χάραξη της πολιτικής, καθώς επηρεάζει όλους σχεδόν τους τομείς της ελληνικής οικονομίας.

Για το έτος 2018 οι δράσεις της ΕΜΕΚΑ επικεντρώθηκαν στην έρευνα σχετικά με τα οικονομικά της κλιματικής αλλαγής και στην προώθηση της στρατηγικής για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και έχουν ως ακολούθως:

Τα οικονομικά της κλιματικής αλλαγής

Σε ειδική εκδήλωση, παρουσιάστηκε στις 18 Δεκεμβρίου 2018 η έκδοση της μελέτης “The Economics of Climate Change”.² Η εν λόγω έκδοση παρέχει (στην αγγλική γλώσσα) μια ολοκληρωμένη ανασκόπηση των οικονομικών της κλιματικής αλλαγής, με επίκεντρο το σχεδιασμό της οικονομικής πολιτικής που αποσκοπεί στον έλεγχο της εξωτερικότητας του κλίματος, και είναι ένα μέρος της εν εξελίξει έρευνας με θέμα “Economic policy (including monetary policy) and climate change”.

Μνημόνιο συνεργασίας με το Μουσείο Γουλανδρή Φυσικής Ιστορίας

Με στόχο την ευαισθητοποίηση και την πληροφόρηση του κοινού σε ζητήματα που σχετίζονται με την κλιματική αλλαγή, η Τράπεζα της Ελλάδος υπέγραψε μνημόνιο συνεργασίας με το Μουσείο Γουλανδρή Φυσικής Ιστορίας (ΜΓΦΙ) για τη συμβολή στο σχεδιασμό εκπαιδευτικού προγράμματος τριετούς διάρκειας (Οκτώβριος 2018 - Οκτώβριος 2021), βασισμένου στις έρευνες της ΕΜΕΚΑ. Το πρόγραμμα απευθύνεται σε επισκέπτες του ΜΓΦΙ (κυρίως μαθητές) και τους βοηθά να κατανοήσουν τι σημαίνει κλιματική αλλαγή, ποιες είναι οι εκτιμώμενες επιπτώσεις σε επιμέρους τομείς και την ανάγκη δράσης για την αντιμετώπισή της.

² Το κείμενο στην αγγλική γλώσσα βρίσκεται και αναρτημένο στο διαδικτυακό τόπο της Τράπεζας της Ελλάδος https://www.bankof-greece.gr/BogEkdoseis/Book%20The%20Economics%20of%20Climate%20Change_WebVersion.pdf

Climate Change Ready

Στην ίδια κατεύθυνση, η ΕΜΕΚΑ διοργάνωσε, σε συνεργασία με το Ευρωπαϊκό Κέντρο Περιβαλλοντικής Έρευνας και Κατάρτισης (ΕΚεΠΕΚ) του Παντείου Πανεπιστημίου, το σεμινάριο “Climate Change Ready” για το ομώνυμο πρόγραμμα ανταλλαγής μαθητών, στο πλαίσιο του ERASMUS+, που διοργανώνει για την Ελλάδα το Ράλλειο Γενικό Λύκειο Θηλέων Πειραιά. Στο σεμινάριο παρουσιάστηκαν θέματα σχετικά με την κλιματική αλλαγή και τις επιπτώσεις της, ενώ έγινε ιδιαίτερη αναφορά στη βιωσιμότητα και πιο συγκεκριμένα στους 17 στόχους για τη βιώσιμη ανάπτυξη, όπως αυτοί διαμορφώθηκαν από τον Οργανισμό Ηνωμένων Εθνών.

3γ. Κοινωνία

Στο πλαίσιο της κοινωνικής ευθύνης, η Τράπεζα της Ελλάδος προβαίνει σε ενέργειες για κοινωνικούς και πολιτιστικούς σκοπούς. Για το έτος 2018 αυτές οι ενέργειες περιλάμβαναν:

- Κατάθεση ποσού 5,0 εκατ. ευρώ, κατόπιν απόφασης του Γενικού Συμβουλίου της, στο λογαριασμό που ανοίχθηκε στην Τράπεζα για την αρωγή των πληγέντων και την αποκατάσταση των ζημιών από τις καταστροφικές πυρκαγιές της Αττικής το καλοκαίρι του 2018.
- Σύναψη σύμβασης χρησιδανείου του κτιρίου επί της οδού Ελ. Βενιζέλου 2 στην Κέρκυρα με τον Ελληνικό Ερυθρό Σταυρό (ΕΕΣ). Το Διοικητικό Συμβούλιο του Περιφερειακού Τμήματος Κέρκυρας του ΕΕΣ ομόφωνα εισηγήθηκε προς το Κεντρικό Διοικητικό Συμβούλιο τη βράβευση της Τράπεζας της Ελλάδος.
- Απόδοση εσόδων από τη διάθεση βιβλίων έκδοσής της σε φιλανθρωπικά ιδρύματα.
- Δωρεά πεπαλαιωμένου υλικού (H/Y) της Διεύθυνσης Πληροφορικής στο “Ελληνικό Μουσείο Πληροφορικής”.

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

Κέντρο Έρευνας, Πολιτισμού και Τεκμηρίωσης

Η Τράπεζα της Ελλάδος, μέσω των δραστηριοτήτων του Κέντρου Πολιτισμού, Έρευνας και Τεκμηρίωσης, το οποίο είναι υπεύθυνο για τη Βιβλιοθήκη, τις Συλλογές, το Ιστορικό Αρχείο και το Μουσείο της, λειτουργεί ως θεματοφύλακας και φορέας διάχυσης του ελληνικού πολιτισμού.

Επίσης είναι φορέας εκπαίδευσης των πολιτών σε χρηματοοικονομικά θέματα.

Η Βιβλιοθήκη της Τράπεζας της Ελλάδος, ως εξειδικευμένη οικονομική βιβλιοθήκη, συμβάλλει στην πληροφόρηση και οικονομική εκπαίδευση της κοινότητας των χρηστών της μέσα από σεμινάρια, εκπομπές, συζητήσεις και δράσεις στο πλαίσιο του Δικτύου Οικονομικών Βιβλιοθηκών. Παράλληλα, προσφέρει πληροφοριακή παιδεία κατά την επίσκεψη σε αυτήν, αλλά και εξ αποστάσεως με τη χρήση των ηλεκτρονικών πηγών της.

Το Μουσείο της Τράπεζας της Ελλάδος, στο πλαίσιο του εκπαιδευτικού του ρόλου και δεδομένου ότι η συντριπτική πλειοψηφία των επισκεπτών του είναι μαθητές γυμνασίου/λυκείου και φοιτητές, διεξάγει ειδικές ξεναγήσεις μουσειοπαιδαγωγικού χαρακτήρα. Παράλληλα, διοργανώνει εκπαιδευτικές δράσεις για θέματα όπως ο πληθωρισμός, οι ηλεκτρονικές πληρωμές, το ευρώ, αλλά και εκδηλώσεις που σκοπό έχουν την εξοικείωση του κοινού με θέματα που αφορούν την ελληνική αλλά και τη διεθνή οικονομία.

Στο πλαίσιο αυτό, το αρχειακό υλικό του Ιστορικού Αρχείου της Τράπεζας προσφέρει προσιθέμενη εκπαιδευτική αξία είτε για τους ερευνητές στη συγγραφή επιστημονικών εργασιών είτε ως έκθεμα σε εκθέσεις διαφόρων φορέων.

Οι εκδόσεις του Κέντρου Πολιτισμού, Έρευνας και Τεκμηρίωσης εξυπηρετούν τον γενικότερο σκοπό του Κέντρου, που είναι η προβολή και η ανάδειξη του ρόλου της Τράπεζας της Ελλάδος στην οικονομική, κοινωνική και πολιτιστική ανάπτυξη της χώρας. Με βάση το παραπάνω πλαίσιο, δημοσιεύονται ιστορικές μελέτες, καλλιτεχνικά λευκώματα, κατάλογοι εκθέσεων καθώς και έντυπο υλικό που σχετίζεται με τις δραστηριότητες του Κέντρου (εκθέσεις, συνέδρια, ημερίδες και εκπαιδευτικά προγράμματα).

Για το 2018 ο συνολικός αριθμός επισκεπτών του Μουσείου της Τράπεζας καθώς και των περιοδικών εκθέσεων του ανήλθε σε περίπου 8.000.

Δράσεις 2018

Το 2018 πραγματοποιήθηκαν οι ακόλουθες δράσεις:

- Με την ευκαιρία του εορτασμού των 90 ετών από την ίδρυση της Τράπεζας, διοργανώθηκε το Νοέμβριο του 2018 διεθνές συνέδριο οικονομικής ιστορίας με θέμα “The birth of inter-war central banks: Building a new monetary order” (Η ίδρυση των κεντρικών τραπεζών κατά την περίοδο του Μεσοπολέμου). Το συνέδριο συγκέντρωσε το ενδιαφέρον κορυφαίων επιστημόνων και έφερε στην Αθήνα τέσσερις ακόμη Διοικητές κεντρικών τραπεζών του Ευρωσυστήματος, ενώ κεντρικός ομιλητής ήταν ο καθηγητής Barry Eichengreen από το Πανεπιστήμιο Berkeley της Καλιφόρνιας.³
- Από το Μάρτιο έως το Μάιο του 2018, παρουσιάστηκε στο Μουσείο Μπενάκη η έκθεση “Τόποι αναφοράς: Από τη συλλογή της Τράπεζας της Ελλάδος”, η οποία περιλάμβανε έργα ζωγραφικής και γλυπτικής από τη Συλλογή Έργων Τέχνης της Τράπεζας. Η έκθεση συνοδευόταν από δίγλωσσο κατάλογο.
- Επιπλέον, στο πλαίσιο του εορτασμού των 90 χρόνων πραγματοποιήθηκε τον Ιανουάριο του 2018 ημερίδα αφιερωμένη στην 90ή επέτειο από την ίδρυση της Βιβλιοθήκης της Τράπεζας, ενώ τον Οκτώβριο εγκαινιάστηκε στο Μουσείο της Τράπεζας της Ελλάδος η έκθεση “Στιγμιότυπα: 12 ιστορίες από την Τράπεζα της Ελλάδος μέσα από τον φακό του Κ. Μεγαλοκονόμου”.
- Συνεχίστηκε η σειρά διαλέξεων για το ευρύ κοινό με τίτλο “Καταθέσεις Πολιτισμού” (με χαρακτηριστική επετειακή λόγω των 90 χρόνων και σχετικό θέμα τον Μεσοπόλεμο) και ομιλητές σημαντικές προσωπικότητες από τον χώρο της ιστορίας (Γιώργος Μαυρογορδάτος), της αρχιτεκτονικής (Παναγιώτης Τουρνικιώτης), των μουσείων (Άγγελος Δεληβορριάς) και του δημόσιου λόγου (Νίκος Μπακουνάκης).
- Πραγματοποιήθηκε ο νέος κύκλος διαλέξεων στο Μουσείο της Τράπεζας, με τίτλο “Συζητήσεις στο Μουσείο”, στον οποίο συμμετείχαν οι διακεκριμένοι Έλληνες ζωγράφοι Γιώργος Ρόρης, Γιάννης Αδαμάκος και Μαρία Φιλοπούλου, έργα των οποίων περιλαμβάνονται στη Συλλογή Έργων Τέχνης της Τράπεζας και παρουσιάστηκαν και στη μεγάλη έκθεση στο Μουσείο Μπενάκη.

³ Για περισσότερες πληροφορίες, βλ. https://www.bankofgreece.gr/Pages/el/Bank/Seminars/Conferences/DispItem.aspx?Item_ID=319&List_ID=b37a7a48-dbf6-4046-82c5-90cdd6b4fe25&Filter_by=3

- Εκδόθηκε (στα ελληνικά και στα αγγλικά) ο κατάλογος της έκθεσης στο Μουσείο Μπενάκη, καθώς και λεύκωμα με τα χαρακτηριστικά του Αλέξανδρου Κορογιαννάκη.
- Επίσης, εντός του 2018 ξεκίνησαν νέες διαλέξεις με θέματα οικονομικού περιεχομένου.
- Τέλος, η περιοδική έκθεση για τον Ξενοφώντα Ζολώτα ολοκλήρωσε τη διαδρομή της με τελευταίο σταθμό το Υποκατάστημα της Τράπεζας στην Καβάλα.

4. ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ

Έχει συνταχθεί Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης με ημερομηνία αναφοράς την 31.12.2018.

ΛΗΞΗ ΘΗΤΕΙΑΣ ΜΕΛΩΝ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

Την 25.7.2018 αποχώρησε ο κ. Ηλίας Σ. Πλασκοβίτης από τη θέση του μέλους του Συμβουλίου Νομισματικής Πολιτικής, και συνακόλουθα του Γενικού Συμβουλίου της Τράπεζας, λόγω λήξης της θητείας του. Στη θέση του διορίστηκε, με το από 2.8.2018 Προεδρικό Διάταγμα (ΦΕΚ ΥΟΔΔ 457/9.8.2018), ο κ. Δημήτριος Α. Σιδέρης, με εξαετή θητεία, σύμφωνα με το άρθρο 35Α του Καταστατικού.

Στην παρούσα Τακτική Γενική Συνέλευση λήγει η θητεία του κ. Ευάγγελου Δ. Γερανωτάκη, ο οποίος είχε εκλεγεί Σύμβουλος από την Ετήσια Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων της 25.2.2016, σύμφωνα με το άρθρο 21 του Καταστατικού. Για το λόγο αυτό, η Γενική Συνέλευση θα κληθεί να εκλέξει στη θέση του έναν νέο Σύμβουλο για μία τριετία. Ο απερχόμενος Σύμβουλος είναι επανεκλέξιμος.

Αθήνα, 25 Φεβρουαρίου 2019

Για το Γενικό Συμβούλιο
Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΓΙΑΝΝΗΣ ΣΤΟΥΡΝΑΡΑΣ
ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΔΗΛΩΣΗ ΕΤΑΙΡΙΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΧΡΗΣΗ 2018

Η παρούσα Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης της Τράπεζας της Ελλάδος αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα της Έκθεσης Διαχείρισης του Γενικού Συμβουλίου και περιέχει πληροφορίες αναφορικά με τα ζητήματα του άρθρου 43ββ του κ.ν. 2190/1920 κατά την ημερομηνία αναφοράς 31.12.2018. Ειδικότερα παρατίθενται κατωτέρω τα απαιτούμενα πληροφοριακά στοιχεία:

Α. ΠΛΑΙΣΙΟ ΚΑΙ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΙΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ

Η Τράπεζα της Ελλάδος υιοθετεί το πλαίσιο εταιρικής διακυβέρνησης που αποτυπώνεται στο Καταστατικό της, το οποίο κυρώθηκε με το ν. 3424/7.12.1927 (ΦΕΚ Α' 298) και του οποίου οι διατάξεις έχουν ισχύ νόμου, και μάλιστα αυξημένης τυπικής ισχύος, δοθέντος ότι αποτελεί μέρος διεθνούς σύμβασης κυρωθείσης διά νόμου (βλ. άρθρο 28 παρ. 1 του Συντάγματος). Το Καταστατικό έχει τροποποιηθεί διαδοχικά ώστε να συνάδει και να ανταποκρίνεται στον ιδιαίτερο ρόλο και στην αποστολή της Τράπεζας της Ελλάδος, αυτοτελώς, αλλά και υπό την ιδιότητά της ως μέλους του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών (ΕΣΚΤ) και του Ενιαίου Εποπτικού Μηχανισμού (ΕΕΜ). Ο εύλογος και λυσιτελής χαρακτήρας του συγκεκριμένου πλαισίου εταιρικής διακυβέρνησης – όπως αποτυπώνεται στο Καταστατικό – καταδεικνύεται εκ του γεγονότος ότι η Τράπεζα της Ελλάδος έχει διφυή χαρακτήρα, αφού είναι παράλληλα επιφορτισμένη και με δημοσίου δικαίου αρμοδιότητες που ασκούνται από ιδιαίτερα όργανα κατά τα άρθρα 28, 35Α, 55Α και 55Γ του Καταστατικού. Ενόψει τούτων, η Τράπεζα δεν παρεκκλίνει από το συγκεκριμένο πλαίσιο εταιρικής διακυβέρνησης.

Το Καταστατικό στη νυν ισχύουσα μορφή του είναι διαθέσιμο στο διαδικτυακό τόπο της Τράπεζας: https://www.bankofgreece.gr/BoGDocuments/Καταστατικό_Έκδοση_I.pdf

Β. ΠΛΑΙΣΙΟ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ

Οι οικονομικές καταστάσεις της Τράπεζας της Ελλάδος καταρτίζονται, σύμφωνα με το άρθρο 54Α του Καταστατικού της, με βάση τους λογιστικούς κανόνες και τις λογιστικές μεθόδους που ισχύουν κάθε φορά για το Ευρωπαϊκό Σύστημα Κεντρικών Τραπεζών (ΕΣΚΤ), όπως καθορίζονται από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ), με την Κατευθυντήρια Γραμμή (ΕΕ) 2016/2249 της 3.11.2016 (ΕΚΤ/2016/34).

Οι κανόνες αυτοί βασίζονται σε ευρέως αποδεκτές λογιστικές αρχές και έχουν σχεδιαστεί έτσι ώστε να καλύπτουν με το βέλτιστο τρόπο τις ανάγκες των Εθνικών Κεντρικών Τραπεζών (ΕθνΚΤ) του Ευρωσυστήματος, στις ιδιαίτερες συνθήκες λειτουργίας τους. Για τα θέματα που τυχόν δεν καλύπτονται από τους κανόνες και τις οδηγίες της ΕΚΤ ή που η εφαρμογή τους δεν είναι υποχρεωτική αλλά συνιστώμενη, ακολουθούνται είτε οι συστάσεις της ΕΚΤ είτε οι διατάξεις του Καταστατικού της Τράπεζας, ο κ.ν. 2190/1920 “Περί ανωνύμων εταιριών” και ο ν. 4308/2014 “Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα, συναφείς ρυθμίσεις και άλλες διατάξεις”. Στο πλαίσιο αυτό, η Τράπεζα διαθέτει τις ανάλογες Πολιτικές και Διαδικασίες για την κατάρτιση των οικονομικών καταστάσεων και για τη λογιστική απεικόνιση των οικονομικών γεγονότων.

Οι οικονομικές καταστάσεις της Τράπεζας της Ελλάδος αποτελούνται από τον Ισολογισμό, την Κατάσταση Αποτελεσμάτων Χρήσεως, τον Πίνακα Διάθεσης Κερδών της χρήσεως που έληξε την

31.12.2018 καθώς και από περίληψη σημαντικών λογιστικών αρχών και μεθόδων και λοιπές επεξηγηματικές πληροφορίες (Σημειώσεις επί των Οικονομικών Καταστάσεων). Δεδομένου του ειδικού ρόλου που επιτελεί η Τράπεζα της Ελλάδος ως κεντρική τράπεζα της χώρας, η δημοσίευση κατάστασης ταμειακών ροών δεν θα παρείχε στους αναγνώστες των οικονομικών καταστάσεων χρήσιμες πρόσθετες πληροφορίες.

Γ. ΣΥΣΤΗΜΑ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΙΝΔΥΝΩΝ

1. Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου

Το Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου, στο οποίο η Τράπεζα της Ελλάδος αποδίδει ιδιαίτερη βαρύτητα, συνίσταται σε ελεγκτικούς μηχανισμούς και σε διαδικασίες που καλύπτουν το σύνολο των δραστηριοτήτων της με σκοπό την αποτελεσματική και ασφαλή λειτουργία της. Μέσω του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου διασφαλίζονται:

- η συνεπής υλοποίηση των εργασιών και των καθηκόντων της Τράπεζας της Ελλάδος με αποτελεσματική χρήση των διαθέσιμων πόρων,
- η αναγνώριση και η αντιμετώπιση των κινδύνων που αναλαμβάνονται,
- η πληρότητα και η αξιοπιστία των στοιχείων και των πληροφοριών που απαιτούνται για τον ακριβή και έγκαιρο προσδιορισμό της χρηματοοικονομικής κατάστασης της Τράπεζας της Ελλάδος και για την παραγωγή αξιόπιστων οικονομικών καταστάσεων,
- η συμμόρφωση με το ισχύον κανονιστικό πλαίσιο, με τους εσωτερικούς κανονισμούς και με τους κανόνες δεοντολογίας,
- η πρόληψη και η αποφυγή λανθασμένων ενεργειών που θα μπορούσαν να θέσουν σε κίνδυνο τη φήμη και τα συμφέροντα της Τράπεζας και των μετόχων,
- η αποτελεσματική λειτουργία των συστημάτων πληροφορικής που υποστηρίζουν τις εργασίες της Τράπεζας, καθώς και η ασφαλής διακίνηση, επεξεργασία και αποθήκευση κρίσιμων πληροφοριών.

Η Διεύθυνση Εσωτερικής Επιθεώρησης συμβάλλει στο Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου, παρέχοντας ανεξάρτητες και αντικειμενικές ελεγκτικές και συμβουλευτικές υπηρεσίες, οι οποίες έχουν σκοπό να προσθέτουν αξία και να βελτιώνουν τις λειτουργίες της Τράπεζας. Η Διεύθυνση Εσωτερικής Επιθεώρησης επικουρεί την Τράπεζα στην επίτευξη των στόχων της προσφέροντας μία συστηματική και βασισμένη στους κινδύνους προσέγγιση, για την αξιολόγηση και τη βελτίωση των διαδικασιών της διακυβέρνησης, της διαχείρισης κινδύνων και του συστήματος εσωτερικού ελέγχου.

Η Εσωτερική Επιθεώρηση λειτουργεί ανεξάρτητα ως η τρίτη γραμμή άμυνας εντός του συστήματος διακυβέρνησης της Τράπεζας. Οι Υπηρεσιακές Μονάδες, ως η πρώτη γραμμή άμυνας, καθιερώνουν κατάλληλα συστήματα εσωτερικού ελέγχου. Οι λειτουργίες της διαχείρισης κινδύνων, της συμμόρφωσης και της επίβλεψης αντιπροσωπεύουν τη δεύτερη γραμμή άμυνας της Τράπεζας και ενισχύουν την αποτελεσματικότητα του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου.

Η ανεξαρτησία της Διεύθυνσης Εσωτερικής Επιθεώρησης διασφαλίζεται με τη λειτουργία της υπό την επίβλεψη και τον έλεγχο της Επιτροπής Ελέγχου της Τράπεζας, στην οποία και αναφέρεται για το έργο της.

Η Διεύθυνση Εσωτερικής Επιθεώρησης είναι μέλος της Επιτροπής Εσωτερικών Επιθεωρητών (Internal Auditors Committee – IAC) και είναι υπεύθυνη για τον έλεγχο, σε τοπικό επίπεδο, των εργασιών του Ευρωσυστήματος/Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών και του Ενι-αίου Εποπτικού Μηχανισμού. Επιπλέον, η Διεύθυνση συμμορφώνεται με τις Υποχρεωτικές Οδη-γίες του διεθνώς αναγνωρισμένου Πλαισίου Επαγγελματικής Εφαρμογής του Ινστιτούτου Εσω-τερικών Ελεγκτών (Institute of Internal Auditors International Professional Practices Frame-work – ΠΑ ΙΡΡΦ).

Στη Διεύθυνση Εσωτερικής Επιθεώρησης είναι τοποθετημένο και το αρμόδιο Διευθυντικό Στέ-λεχος, στο πλαίσιο της συμμόρφωσης της Τράπεζας με τη νομοθεσία για την πρόληψη και κατα-στολή της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας (AML Officer).

2. Διαχείριση Κινδύνων

Η Τράπεζα αναγνωρίζει, επιμετρεί και παρακολουθεί σε συνεχή βάση τους αναλαμβανόμενους κινδύνους, με σκοπό την αποτελεσματική διαχείρισή τους.

Σημαντική συμβολή στο εν λόγω έργο έχει η Μονάδα Διαχείρισης Κινδύνων (ΜΔΚ), που είναι επιφορτισμένη με την επιμέτρηση και παρακολούθηση των χρηματοοικονομικών και λειτουργικών κινδύνων, τη διασφάλιση του ενοποιημένου ελέγχου τους, την εξειδικευμένη αντιμετώ-πισή τους και τον απαιτούμενο συντονισμό σε επίπεδο Τράπεζας.

– Χρηματοοικονομικοί Κίνδυνοι

Για την επιμέτρηση των χρηματοοικονομικών κινδύνων χρησιμοποιείται η μέθοδος της “αξίας σε κίνδυνο” (Value-at-Risk).

Οι επιμετρήσεις και η εκάστοτε αξιολόγηση της έκθεσης της Τράπεζας στους εν λόγω κινδύ-νους διενεργούνται με βάση τα στοιχεία της τελευταίας εργάσιμης ημέρας κάθε έτους.

Στους υπό παρακολούθηση χρηματοοικονομικούς κινδύνους περιλαμβάνονται ο κίνδυνος αγο-ράς και ο πιστωτικός κίνδυνος.

Ο κίνδυνος αγοράς προέρχεται από την πιθανή μεταβολή των αγοραίων τιμών των χρηματο-οικονομικών στοιχείων που απαρτίζουν τα χαρτοφυλάκια συναλλαγών, εξαιτίας:

α) μεταβολής των επιτοκίων (κίνδυνος επιτοκίου) ή/και

β) μεταβολής των συναλλαγματικών ισοτιμιών (συναλλαγματικός κίνδυνος).

Ο πιστωτικός κίνδυνος (συμπεριλαμβανομένου του κινδύνου αλλαγής πιστοληπτικής διαβάθ-μισης) είναι ο κίνδυνος πραγματοποίησης ζημίας λόγω αδυναμίας ενός αντισυμβαλλομένου να ανταποκριθεί πλήρως ή εγκαίρως στις πληρωμές που οφείλει να καταβάλει, συμπεριλαμβανο-μένης μιας ενδεχόμενης αναδιάρθρωσης χρέους του, ή εξαιτίας μιας μεταβολής επί τα χείρω της πιστοληπτικής του διαβάθμισης.

Η ΜΔΚ επιμετρεί τον πιστωτικό κίνδυνο στα επενδυτικά χαρτοφυλάκια της Τράπεζας. Όσον αφορά τα χαρτοφυλάκια που συνδέονται με την εφαρμογή της ενιαίας νομισματικής πολιτικής του Ευρωσυστήματος, οι κίνδυνοι επιμετρούνται και παρακολουθούνται κεντρικά από την ΕΚΤ και επιμερίζονται στις ΕθνΚΤ. Το μερίδιο της Τράπεζας από τον εν λόγω επιμερισμό λαμβάνεται υπόψη κατά την επιμέτρηση του συνολικού κινδύνου.

– *Λειτουργικοί Κίνδυνοι*

Οι λειτουργικοί κίνδυνοι αφορούν τις επιπτώσεις στην οικονομική κατάσταση, στην επιχειρησιακή ετοιμότητα ή/και στο κύρος της Τράπεζας, ως αποτέλεσμα ανεπάρκειας ή αποτυχίας των διαδικασιών, του ανθρώπινου παράγοντα και των συστημάτων ή ως αποτέλεσμα εξωτερικών γεγονότων.

Η καταγραφή και αξιολόγηση των εν λόγω κινδύνων πραγματοποιείται από τις ίδιες τις υπηρεσιακές μονάδες της Τράπεζας που προβαίνουν σε εκτίμηση της πιθανότητας εμφάνισης των κινδύνων και σε αποτίμηση των επιπτώσεων.

– *Κίνδυνοι Εκμετάλλευσης*

Πρόκειται για κινδύνους που σχετίζονται με έκτακτες ζημιές, διαχειριστικά ελλείμματα, επισφαλείς απαιτήσεις, ζημιές από εκκρεμείς αγωγές καθώς και κινδύνους που αφορούν θέματα συνδεδεμένα με τις δραστηριότητες της Τράπεζας, συμπεριλαμβανομένων των επιχειρηματικών σχέσεών της, των προϊόντων της ή των υπηρεσιών της, τα οποία είναι πιθανόν να προκαλέσουν αρνητικές επιπτώσεις στους εν λόγω τομείς δραστηριότητάς της.

Η αξιολόγηση και επιμέτρηση των εν λόγω κινδύνων εκ μέρους της Τράπεζας πραγματοποιείται με ανάλυση της πιθανότητας επέλευσής τους κατόπιν εισήγησης κάθε αρμόδιας Διεύθυνσης.

Δ. ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ ΤΩΝ ΜΕΤΟΧΩΝ ΚΑΙ ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

1. Η Γενική Συνέλευση των Μετόχων

Σύμφωνα με τα άρθρα 11 έως 19 του Καταστατικού, η Γενική Συνέλευση των Μετόχων είναι το ανώτατο όργανο της Τράπεζας, εκπροσωπεί το σύνολο των μετόχων και οι αποφάσεις της υποχρεώνουν όλους τους μετόχους. Η τακτική Γενική Συνέλευση συγκαλείται από το Γενικό Συμβούλιο, συνέρχεται μία φορά κατ' έτος, όχι αργότερα από το μήνα Απρίλιο, και αποφασίζει περί του τρόπου διεξαγωγής των εργασιών της. Επίσης, είναι μόνη αρμόδια να αποφασίζει επί των ακόλουθων θεμάτων:

- έγκρισης των Οικονομικών Καταστάσεων καθώς και της επ' αυτών και της διαχείρισης Ετήσιας Έκθεσης, έγκρισης καταβολών σε αποθεματικά και άλλα ειδικά κεφάλαια, προσδιορισμού του μερίσματος και εν γένει διάθεσης των καθαρών κερδών,
- εκλογής ή ανάκλησης των μελών του Γενικού Συμβουλίου και των Ελεγκτών και καθορισμού των αμοιβών τους,
- απαλλαγής των μελών του Γενικού Συμβουλίου και των Ελεγκτών από κάθε προσωπική ευθύνη,
- προτάσεων τροποποίησης του Καταστατικού, οι οποίες στη συνέχεια υποβάλλονται στη Βουλή διά της Κυβέρνησης, εξαιρουμένης της αύξησης του κεφαλαίου (άρθρο 9 Καταστατικού),

— προτάσεων που υποβάλλονται από το Γενικό Συμβούλιο επί παντός άλλου θέματος.

Έκτακτες Γενικές Συνελεύσεις συγκαλούνται από το Γενικό Συμβούλιο και συνέρχονται όποτε παρίσταται ανάγκη.

2. Το Γενικό Συμβούλιο

Σύμφωνα με τα άρθρα 20 έως 27 του Καταστατικού, το Γενικό Συμβούλιο αποτελείται από τον Διοικητή, τους δύο Υποδιοικητές, τα λοιπά (τρία) μέλη του Συμβουλίου Νομισματικής Πολιτικής και έξι Συμβούλους, οι οποίοι εκλέγονται από τη Γενική Συνέλευση, και έχουν εξειδίκευση σε ζητήματα εμπορίου, βιομηχανίας ή γεωργίας.

Τα τρία μέλη του Συμβουλίου Νομισματικής Πολιτικής διορίζονται με Προεδρικό Διάταγμα που εκδίδεται μετά από πρόταση του Υπουργικού Συμβουλίου ύστερα από γνώμη του Διοικητή. Επιλέγονται μεταξύ προσώπων αναγνωρισμένου κύρους και επαγγελματικής εμπειρίας σε νομισματικά ή τραπεζικά θέματα και είναι πλήρους απασχόλησης. Υπάλληλοι του Δημοσίου ή νομικού προσώπου δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου δεν μπορούν να διατηρήσουν τη θέση τους εφόσον αποδεχτούν τον διορισμό τους ως μελών του Συμβουλίου Νομισματικής Πολιτικής. Κατ' εξαίρεση, μπορούν να διοριστούν μέλη του Συμβουλίου Νομισματικής Πολιτικής Καθηγητές Ανωτάτων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων, οι οποίοι δικαιούνται να ασκούν συγχρόνως τα καθήκοντά τους στα εν λόγω Ιδρύματα.

Το Γενικό Συμβούλιο είναι επιφορτισμένο με τη γενική διαχείριση των υποθέσεων της Τράπεζας, υπεύθυνο προς τη Γενική Συνέλευση, λαμβάνει δε αποφάσεις και ασκεί εξουσία, εντός των ορίων του Καταστατικού, επί θεμάτων που δεν υπάγονται στην αρμοδιότητα της Γενικής Συνέλευσης, του Συμβουλίου Νομισματικής Πολιτικής, της Εκτελεστικής Επιτροπής ή στις κατ' άρθρο 31 τελευταίο εδάφιο αρμοδιότητες του Διοικητή.

Ε. ΣΥΝΘΕΣΗ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

Γιάννης Στουρνάρας

Διοικητής, Πρόεδρος του Γενικού Συμβουλίου

Γεννήθηκε στην Αθήνα στις 10 Δεκεμβρίου 1956. Τελείωσε το Δημόσιο Γυμνάσιο Φιλοθέης το 1974 και αποφοίτησε από το Τμήμα Οικονομικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Αθηνών το 1978. Απέκτησε Μεταπτυχιακό και Διδακτορικό τίτλο (MPhil 1980, DPhil 1982) από το Πανεπιστήμιο της Οξφόρδης, στο οποίο και εργάστηκε από το 1981 έως το 1985 ως Research Fellow και Lecturer στο Κολλέγιο St. Catherine's και ως ερευνητής στο Ινστιτούτο Ενεργειακών Σπουδών. Σήμερα είναι Καθηγητής Οικονομικών στο Πανεπιστήμιο Αθηνών.

Την περίοδο 1986-1989 εργάστηκε ως ειδικός σύμβουλος του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών σε θέματα Δημοσίων Επιχειρήσεων και Εισοδηματικής Πολιτικής και στη συνέχεια της Τράπεζας της Ελλάδος (1989-1994) σε θέματα Νομισματικής Πολιτικής. Ως Πρόεδρος του Συμβουλίου Οικονομικών Εμπειρογνομόνων του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών, από το 1994 έως τον Ιούλιο του 2000, συμμετείχε στο σχεδιασμό της μακροοικονομικής και διαρθρωτικής πολιτικής εκπροσωπώντας το Υπουργείο στη Νομισματική Επιτροπή της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Συμμετείχε επίσης στις διαπραγματεύσεις για τη συμμετοχή της Ελλάδος στην ΟΝΕ και είχε την ευθύνη για τις ετήσιες διαβουλεύσεις με το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο, την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και τον ΟΟΣΑ. Από το 1994 έως το 1997 ήταν Αντιπρόεδρος της Δημόσιας Επιχείρησης Αερίου ενώ από το 1998 έως τον Ιούλιο του 2000 ήταν μέλος του Δ.Σ. του Οργανισμού Διαχείρισης Δημόσιου Χρέους. Από το 2000 μέχρι το 2004 ήταν Πρόεδρος και Διευθύνων Σύμβουλος της Εμπορικής Τράπεζας και Αντιπρόεδρος της Ένωσης Ελληνικών Τραπεζών. Από το 2005 έως το 2008 ήταν Διευθύνων Σύμβουλος στην ΚΑΠΠΑ Χρηματοπιστωτική. Διετέλεσε Γενικός Διευθυντής στο ΙΟΒΕ (Σεπτέμβριος 2009 – Ιούνιος 2012) και Υπουργός Ανάπτυξης Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας, στην Υπηρεσιακή Κυβέρνηση (Μάιος-Ιούνιος 2012). Από τον Ιούλιο του 2012 έως τον Ιούνιο του 2014 ήταν Υπουργός Οικονομικών.

Ιωάννης Α. Μουρμούρας **Υποδιοικητής**

Ο Ιωάννης Α. Μουρμούρας είναι Υποδιοικητής της Τράπεζας της Ελλάδος με αρμοδιότητες την εφαρμογή της νομισματικής πολιτικής, τις διεθνείς αγορές κεφαλαίου, τα συστήματα πληρωμών και διακανονισμού, καθώς και την εξυγίανση τραπεζών. Είναι επίσης Πρόεδρος της Επιτροπής Διαχείρισης Χρηματοοικονομικών Στοιχείων Ενεργητικού της Τράπεζας.

Έχει διατελέσει Υφυπουργός Οικονομικών (2011-2012), Οικονομικός Σύμβουλος του Έλληνα Πρωθυπουργού και Διευθυντής του Οικονομικού του Γραφείου (2012-2014). Είναι τακτικός Καθηγητής στο Τμήμα Οικονομικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Μακεδονίας (εκλέχθηκε ομοφώνως στη θέση αυτή το 2001 στην ηλικία των 36 ετών). Έχει στο ενεργητικό του δεκαετή ακαδημαϊκή προϋπηρεσία σε γνωστά Βρετανικά Πανεπιστήμια (Λονδίνο, Σαουθάμπτον και Εδιμβούργο), ενώ υπήρξε επισκέπτης Καθηγητής σε αμερικανικά και ευρωπαϊκά Πανεπιστήμια. Είναι κάτοχος διδακτορικού τίτλου από το Πανεπιστήμιο του Λονδίνου και απόφοιτος του ΑΠΘ και του LSE. Έχει δημοσιεύσει πολλά ερευνητικά δοκίμια σε έγκριτα επιστημονικά περιοδικά στα πεδία της νομισματικής πολιτικής, της ανεξαρτησίας των κεντρικών τραπεζών, τα μακροοικονομικά της ανοιχτής οικονομίας και τη θεωρία της ανάπτυξης. Θεωρείται ειδήμων σε θέματα που αφορούν την Οικονομική και Νομισματική Ένωση στην Ευρώπη και είναι συγγραφέας τριών βιβλίων στο αντικείμενο αυτό.

Το τελευταίο διάστημα έχει προσκληθεί να δώσει διαλέξεις και ομιλίες με θέμα την ευρωπαϊκή κρίση χρέους και τα προγράμματα προσαρμογής, τη νομισματική πολιτική και τις διεθνείς αγορές, μεταξύ άλλων, στα εξής διεθνούς φήμης πανεπιστήμια και ιδρύματα: Harvard University, Columbia University, NYU, LSE, Oxford University, National University of Singapore, Banca d'Italia, Federal Reserve Bank of St. Louis, Council on Foreign Relations (Νέα Υόρκη), Brookings Institution, Institute of International Finance (Ουάσινγκτον), Bruegel Institute, Japan Center for Economic Research, OMFIF, Concordia, κ.λπ. Κατά καιρούς δημοσιεύει άρθρα στο διεθνή οικονομικό τύπο, ειδικότερα σε εφημερίδες και περιοδικά όπως Financial Times, Wall Street Journal, The Banker, OMFIF Bulletin, κ.λπ.

Θεόδωρος Α. Μητράκος **Υποδιοικητής**

Γεννήθηκε στη Δόξα του Νομού Αρκαδίας το 1962. Είναι αριστούχος απόφοιτος των Οικονομικών Επιστημών του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών και διδάκτορας του

Τμήματος Οικονομικής Επιστήμης του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών (M.A., PhD in Economics). Την περίοδο 1987-1988 εργάστηκε ως ερευνητής στο Κέντρο Προγραμματισμού και Οικονομικών Ερευνών (ΚΕΠΕ) και στη συνέχεια, κατά την περίοδο 1989-1997, στην Εθνική Στατιστική Αρχή σε θέματα Εθνικών Λογαριασμών. Από το 1997 εργάστηκε ως Οικονομολόγος-Ερευνητής στη Διεύθυνση Οικονομικής Ανάλυσης και Μελετών της Τράπεζας της Ελλάδος, όπου δημιούργησε και ανέπτυξε τη Μονάδα Ανάλυσης Αγοράς Ακινήτων. Κατά την περίοδο 2010-2011 διετέλεσε αντιπρόεδρος της Κτηματικής Εταιρείας του Δημοσίου.

Το 2011 εξελέγη Επίκουρος Καθηγητής στο Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών, ενώ ως Επισκέπτης Καθηγητής διδάσκει στο Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου και στο Πρόγραμμα Διοίκησης Επιχειρήσεων και Οργανισμών του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου. Έχει συμμετάσχει σε πολλά διεθνή συνέδρια και διαθέτει πλούσια ερευνητική και εκπαιδευτική εμπειρία. Το συγγραφικό του έργο είναι δημοσιευμένο σε διεθνή επιστημονικά περιοδικά και συλλογικούς τόμους, ενώ έχει συγγράψει με συνεργάτες του έξι βιβλία. Μεταξύ αυτών, “Η μορφολογία του ελληνικού τραπεζικού συστήματος και η διεθνής κρίση”, “Τα βήματα των μεταναστών στην ελληνική οικονομία”, “Structural change and banking employment”, καθώς και το βιβλίο “Εκπαίδευση και Αγορά Εργασίας”, το οποίο τιμήθηκε από την Ακαδημία Αθηνών. Η έρευνά του επικεντρώνεται σε θέματα αγοράς εργασίας, ευρωπαϊκής και νομισματικής πολιτικής, διανομής εισοδήματος και αγοράς ακινήτων.

Από το Μάρτιο του 2015 είναι Υποδιοικητής της Τράπεζας της Ελλάδος, με κύριες αρμοδιότητες την εποπτεία των πιστωτικών ιδρυμάτων και των ασφαλιστικών εταιρειών, την αξιοποίηση της ακίνητης περιουσίας της Τράπεζας της Ελλάδος, τις εργασίες σε σχέση με το Δημόσιο, τα θέματα πληροφορικής και Γενικού Λογιστηρίου. Παράλληλα, προεδρεύει στις παρακάτω Επιτροπές της Τράπεζας της Ελλάδος: Διαχείρισης Ακινήτων, Διαχείρισης Κοινού Κεφαλαίου, Μελέτης Θεμάτων Ασφαλείας, Πληροφοριακών Συστημάτων και Συμβάσεων Έργων και Προμηθειών. Είναι επίσης Πρόεδρος του Ταμείου Εγγύησης Καταθέσεων και Επενδύσεων (ΤΕΚΕ), μέλος της Επιτροπής Ελέγχου Δηλώσεων Περιουσιακής Κατάστασης της Βουλής και μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου του Οργανισμού Διαχείρισης Δημοσίου Χρέους (Ο.Δ.ΔΗ.Χ.). Επιπλέον, εκπροσωπεί την Τράπεζα της Ελλάδος στην Economic and Financial Committee (EFC) της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Χαράλαμπος Σταματόπουλος

μέλος του Συμβουλίου Νομισματικής Πολιτικής και του Γενικού Συμβουλίου

Γεννήθηκε στην Αθήνα το 1951. Είναι οικονομολόγος με διδακτορικό πτυχίο από το London School of Economics και με σημαντικό ερευνητικό και συγγραφικό έργο οικονομικού περιεχομένου.

Από τον Μάιο του 2011 είναι μέλος του Συμβουλίου Νομισματικής Πολιτικής της Τράπεζας της Ελλάδος και από τον Αύγουστο του ιδίου έτους Πρόεδρος του Δ.Σ. της ΔΙΑΤΡΑΠΕΖΙΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ (ΔΙΑΣ) Α.Ε..

Από τον Δεκέμβριο του 2009 και μέχρι τον Μάρτιο του 2011 ήταν Πρόεδρος των Δ.Σ. ΟΠΑΠ ΑΕ, ΟΠΑΠ Sports Ltd και ΟΠΑΠ Κύπρου Ltd.

Από τον Αύγουστο του 1999 και μέχρι τον Δεκέμβριο του 2009 ήταν Αντιπρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου της ALPHA TRUST Α.Ε.Π.Ε.Υ. καθώς και Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου της ALPHA TRUST Α.Ε.Δ.Α.Κ.

Προηγουμένως, από τον Ιούλιο 1996 και μέχρι το 2001 υπήρξε Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου της εταιρείας “Διεθνής Αερολιμένας Αθηνών Α.Ε.”, της εταιρείας που έχει την ευθύνη της κατασκευής και της λειτουργίας του αεροδρομίου Ελ. Βενιζέλος.

Διετέλεσε επίσης Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου και Διευθύνων Σύμβουλος της Ιονικής Τράπεζας από τον Αύγουστο του 1996 έως τον Απρίλιο του 1999. Με αυτήν την ιδιότητα υπήρξε επίσης Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου της Ιονικής Ξενοδοχειακής, της Ιονικής Finance, Ιονικής Επενδύσεων, της Ιονικής Χρηματοπιστωτικής και της Fact Hellas.

Επίσης έχει διατελέσει Διευθύνων Σύμβουλος της Ε.Τ.Ε.Β.Α., Πρόεδρος της ΔΙΕΘΝΙΚΗΣ και της Ε.Δ.Ε.Χ. και μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζα Μακεδονίας-Θράκης (Μάρτιος 1995-Αύγουστος 1996).

Εργάστηκε ως Γενικός Γραμματέας στο Υπουργείο Εμπορίου (1987-1989), Γραμματέας στην Επιτροπή Τιμών και Εισοδημάτων (1984-1987), Ειδικός Συνεργάτης στο Οικονομικό Γραφείο του Πρωθυπουργού καθώς και μέλος της Υποεπιτροπής Συναλλαγματικής Πολιτικής του Ευρωπαϊκού Νομισματικού Ινστιτούτου (1993-1995).

Εργάστηκε επί σειρά ετών (1981-1995) ως στέλεχος της Τράπεζας Ελλάδος στη Διεύθυνση Οικονομικών Μελετών και στη συνέχεια, ως ανώτατο στέλεχος στη Διεύθυνση Συναλλάγματος ως υπεύθυνος σε θέματα Εξωτερικής Πολιτικής και της Διαχείρισης Διαθεσίμων.

Τέλος έχει διατελέσει μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της ΔΕΗ (1985-1987), της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς (1994-1996), του Ελληνικού Κέντρου Επενδύσεων (ΕΛ.ΚΕ) (1996-1998) και μέλος του Επιστημονικού Συμβουλίου της Ένωσης Ελληνικών Τραπεζών (2001-2004).

Γεώργιος – Σπυρίδων Ταβλάς **μέλος του Συμβουλίου Νομισματικής Πολιτικής και του Γενικού Συμβουλίου**

Ο Γ. Ταβλάς είναι μέλος του Συμβουλίου Νομισματικής Πολιτικής της Τράπεζας της Ελλάδος, Αναπληρωτής του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος στο Διοικητικό Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας και μέλος του Γενικού Συμβουλίου της Τράπεζας της Ελλάδος. Είναι επίσης μέλος του Εποπτικού Συμβουλίου της Ελληνικής Εταιρείας Συμμετοχών και Περιουσίας. Κατέχει τη θέση του Διακεκριμένου Επισκέπτη Ερευνητή στο Hoover Institution του Stanford University και Επισκέπτη Καθηγητή στο Leicester University στο Ηνωμένο Βασίλειο. Πριν ξεκινήσει τη συνεργασία του με την Τράπεζα της Ελλάδος, διετέλεσε Επικεφαλής Διεύθυνσης του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου. Εργάστηκε επίσης ως Ανώτερος Οικονομολόγος στην κυβέρνηση των ΗΠΑ και ως Σύμβουλος στην Παγκόσμια Τράπεζα και στον Οργανισμό Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης. Είναι απόφοιτος του Babson College, και κατέχει Μεταπτυχιακό και Διδακτορικό Τίτλο στα Οικονομικά από το Πανεπιστήμιο της Νέας Υόρκης.

Διετέλεσε Ακαδημαϊκός Επισκέπτης στο Becker Friedman Institute του Πανεπιστημίου του Σικάγο, στο Κέντρο για την Ιστορία της Πολιτικής Οικονομίας του Duke University, στο Brookings Institution, στην Κεντρική Τράπεζα της Νότιας Αφρικής και στο Lebow School of Business του Drexel University. Επίσης, είναι ο αρχισυντάκτης του οικονομικού περιοδικού “*Open Economies Review*”, το οποίο εκδίδεται από τον εκδοτικό οίκο Springer.

Δημήτριος Σιδέρης**μέλος του Συμβουλίου Νομισματικής Πολιτικής και του Γενικού Συμβουλίου**

Γεννήθηκε στην Αθήνα το 1964. Κατέχει Διδακτορικό Δίπλωμα (Ph.D.) από το Ευρωπαϊκό Πανεπιστημιακό Ινστιτούτο (European University Institute) στη Φλωρεντία, Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης (MSc.) στα Οικονομικά από το Πανεπιστήμιο του Λονδίνου (Birckbeck College, University of London) και Πτυχίο από τη Σχολή Οικονομικών Επιστημών του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών.

Από το 1997, εργάζεται στην Τράπεζα της Ελλάδος όπου προσελήφθη μετά από ειδικό διαγωνισμό. Εργαζόταν στην Διεύθυνση Οικονομικής Ανάλυσης και Μελετών (ΔΟΑΜ) ως επικεφαλής των Τμημάτων Οικονομετρικού Σχεδιασμού και Προβλέψεων και Εσωτερικής Οικονομίας.

Παράλληλα ακολούθησε και ακαδημαϊκή πορεία. Από το 1992 διδάσκει σε πανεπιστήμια του εξωτερικού (Ηνωμένο Βασίλειο, Ιταλία) και της Ελλάδος αντικείμενα που καλύπτουν σχεδόν όλο το φάσμα της Οικονομικής επιστήμης σε προπτυχιακό και μεταπτυχιακό επίπεδο. Σήμερα είναι Αναπληρωτής Καθηγητής Οικονομικής Θεωρίας στο Τμήμα Διεθνών, Ευρωπαϊκών και Περιφερειακών Σπουδών στο Πάντειο Πανεπιστήμιο.

Έχει αξιόλογο αριθμό δημοσιεύσεων σε έγκριτα οικονομικά περιοδικά, στις εκδόσεις της Τράπεζας της Ελλάδος ενώ έχει συγγράψει αρκετά δοκίμια εργασίας. Επίσης έχει σημαντικό αριθμό ανακοινώσεων σε συνέδρια όπου έχει παρουσιάσει πρωτογενή έρευνα (συνέδρια της ΕΚΤ, της ΕΕ, της ΤτΕ, ICMAIF (του Παν/μιου Κρήτης), ASSET, κ.λπ.).

Τα πεδία της ερευνητικής του ενασχόλησης περιλαμβάνουν την Διεθνή Πολιτική Οικονομία, τα Διεθνή Οικονομικά, τις Διεθνείς Νομισματικές Σχέσεις, τα Οικονομικά της Ευρωπαϊκής Ολοκλήρωσης και την Ελληνική Οικονομία.

Συμμετείχε ως τακτικό μέλος σε ομάδες εργασίας των ΟΟΣΑ, Ευρωπαϊκής Επιτροπής (ΕΕ) και Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ) και πιο αναλυτικά στις ομάδες WGF, WGEM της ΕΚΤ, STEP του ΟΟΣΑ, EF της ΕΕ, LINK των Ηνωμένων Εθνών.

Τον Σεπτέμβριο 2018 διορίστηκε ως μέλος του Συμβουλίου Νομισματικής Πολιτικής της Τράπεζας της Ελλάδος.

Ιουλία Αρμάγου**μέλος του Γενικού Συμβουλίου**

Γεννήθηκε στην Αθήνα στις 15 Ιουνίου 1958. Τελείωσε το Α' Τοσίτσειο Αρσάκειο Εκάλης το 1977 και αποφοίτησε από το Χημικό Τμήμα του Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης το 1981. Έκανε μεταπτυχιακές σπουδές στα πετρελαιοειδή στο ΕΜΠ (1984-1987) και στη συνέχεια ασχολήθηκε με την έρευνα στον τομέα της κοσμητολογίας με μεταπτυχιακές σπουδές το 1993 στην τοξικολογία της Ιατρικής σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών.

Την περίοδο 1982-1991 εργάστηκε ως χημικός ποιοτικού ελέγχου στην εταιρεία πετρελαιοειδών Shell Company Hellas LTD. Στο διάστημα αυτό συμμετείχε το 1982-1983 στην επιτροπή Κανονισμών Λειτουργίας Εγκαταστάσεων Πετρελαιοειδών (ΥΒΕΤ) και το 1989 στην κοστολόγηση των καυσίμων (Υπ. Εθνικής Οικονομίας). Το 1983-1984 συμμετείχε στην περιβαλλο-

ντολογική μελέτη για την επέκταση των ΕΛΔΑ και το 1985 εκπονεί τη μελέτη βιωσιμότητας της εταιρείας πετρελαιοειδών ΕΛΒΥΝ.

Το διάστημα 1989-1992, κατείχε θέσεις προέδρου και διευθύνοντος συμβούλου σε επιχειρήσεις, διαδοχικά στην καλτσοβιομηχανία Πουρνάρα και στη σουηδική φαρμακευτική εταιρεία NOBEL HELLAS.

Το 1992 με τον επίσης χημικό σύζυγο της Μ. Παπαευστρατίου ιδρύουν εταιρεία έρευνας παραγωγής και εμπορίας καλλυντικών και παραφαρμακευτικών ειδών, την JULIETTE ARMAND, στην οποία είναι πρόεδρος μέχρι σήμερα. Η εν λόγω εταιρεία είναι 100% ελληνική παραγωγική οικογενειακή επιχείρηση με εξαγωγική δραστηριότητα σε πάνω από 40 χώρες.

Είναι μέλος του Δ.Σ. του Πανελλήνιου Συνδέσμου Βιομηχανίας Καλλυντικών (μέλος του ΣΕΒ) από το 2017 μέχρι σήμερα.

Είναι μέλος του Γενικού Συμβουλίου της Τράπεζας της Ελλάδος από το 2017.

Ευάγγελος Γερανωτάκης **μέλος του Γενικού Συμβουλίου**

Γεννήθηκε στις 25 Δεκεμβρίου του 1967 στην Αθήνα. Είναι απόφοιτος του Τμήματος Οικονομικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Αθηνών και κάτοχος Μ.Α. in Economics από το University of Kent, U.K. Βρίσκεται στη διαδικασία απόκτησης PhD in Economics and Writing - Up Status του Queen Mary's College.

Προσλήφθηκε με γραπτό διαγωνισμό στην Τράπεζα της Ελλάδος το 1997 μέσω προκήρυξης για εξειδικευμένο προσωπικό.

Διετέλεσε Προϊστάμενος του Τμήματος Έρευνας και Ανάλυσης Διεθνών Αγορών της Διεύθυνσης Χρηματοοικονομικών Δραστηριοτήτων της Τράπεζας της Ελλάδος (2012).

Είναι Πρόεδρος του Συλλόγου Υπαλλήλων Τράπεζας Ελλάδος και μέλος του Γενικού Συμβουλίου της Τράπεζας της Ελλάδος από το 2013.

Στέφανος Οκταποδάς **μέλος του Γενικού Συμβουλίου**

Είναι οικονομολόγος και έχει πραγματοποιήσει πανεπιστημιακές σπουδές στη Διοίκηση Επιχειρήσεων στην Ολλανδία και τις Η.Π.Α.

Έχει διατελέσει υψηλόβαθμο στέλεχος σε ανώτατες διευθυντικές θέσεις σε επιχειρήσεις του ιδιωτικού τομέα.

Από το 1999 έως το 2011 διετέλεσε διευθυντικό στέλεχος του ομίλου τηλεπικοινωνιών Cosmote, αρχικά ως επικεφαλής οικονομικού ελέγχου και στη συνέχεια (2000/2011) ως Διευθύνων Σύμβουλος στην AMC, θυγατρική του ομίλου στην Αλβανία, ενώ παράλληλα διετέλεσε Διευθύνων Σύμβουλος της Cosmofon, θυγατρικής του ομίλου στα Βαλκάνια (2005/2008).

Δραστηριοποιήθηκε επιχειρηματικά το 2011, συμμετέχοντας μετοχικά στην ίδρυση της ελληνικής εταιρείας αναψυκτικών Green Cola A.E., ασκώντας παράλληλα καθήκοντα Προέδρου και Διευθύνοντος Συμβούλου της από το 2011 έως το 2014, ενώ έχει διατελέσει και αντιπρόεδρος της ΛΑΡΚΟ.

Σήμερα είναι Διευθύνων Σύμβουλος της ΔΕΔΔΗΕ Α.Ε. (Διαχειριστής του Ελληνικού Δικτύου Διανομής Ηλεκτρικής Ενέργειας).

Είναι μέλος του Γενικού Συμβουλίου της Τράπεζας της Ελλάδος από το 2017.

Αθανάσιος Σαββάκης **μέλος του Γενικού Συμβουλίου**

Γεννήθηκε στη Θεσσαλονίκη το 1972. Είναι κάτοχος MBA από το University of Stirling (UK) και BSc in Business Studies & Economics από το University of Surrey (RIHE). Certified Lead Assessor για συστήματα BSEN ISO, από το Scottish Quality Management Center του University of Stirling. Έχει παρακολουθήσει το INSEAD Executive Education Program (Negotiation Dynamics & Strategic Management). Είναι κάτοχος του Certificate in Purchasing and Supply Chain Management - International Federation of Purchasing & Supply Management. Μιλάει Αγγλικά και Ιταλικά.

Είναι Αντιπρόεδρος και Διευθύνων Σύμβουλος της SavvyCan AE - HELLENIC METAL PACK-AGING, Διευθύνων Σύμβουλος της BioSolids AE (βελτιωτικά εδάφους) και Μέτοχος της National Can Hellas A.E.

Είναι επίσης Πρόεδρος του Ελληνικού Χρηματιστηρίου Ενέργειας, Μέλος Δ.Ε. του Χρηματιστηρίου Αθηνών (ΧΑ), Γ' Αντιπρόεδρος του Ιδρύματος Οικονομικών & Βιομηχανικών Ερευνών (IOBE), Γραμματέας του Συμβουλίου Ανταγωνιστικότητας της Ελλάδας, Μέλος Δ.Σ. της Ελληνικής Παραγωγής – Συμβούλιο Βιομηχανιών για την Ανάπτυξη, Αντιπρόεδρος ΔΣ του Κέντρου Επιχειρηματικής και Πολιτιστικής Ανάπτυξης (ΚΕΠΑ), Μέλος Δ.Σ. του Εμπορικού και Βιομηχανικού Επιμελητηρίου Θεσσαλονίκης (ΕΒΕΘ), Μέλος Δ.Σ. του Ελληνικού Συνδέσμου Επιχειρηματικών Πάρκων (ΕΣΕΠΠΑ), Μέλος Δ.Σ. του Συνδέσμου Παραγωγών & Εμπόρων Λιπασμάτων (ΣΠΕΛ), Μέλος Δ.Σ. του Σωματείου Επιχειρηματικότητας Νέων (ΣΕΝ), Μέλος Δ.Σ. του Ιδρύματος Μουσείου Μακεδονικού Αγώνα.

Είναι μέλος του Γενικού Συμβουλίου της Τράπεζας της Ελλάδος από το 2017.

Νικόλαος Σκορίνης **μέλος του Γενικού Συμβουλίου**

Γεννήθηκε στις 7 Ιανουαρίου 1948 στην Παλαιόβρυση Λακωνίας.

Ασχολήθηκε επί 38 έτη στον επιχειρηματικό τομέα της μουσικής και του βιβλίου. Υπήρξε εκδότης του περιοδικού “ΑΣΜΑ ΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ”.

Διετέλεσε Γενικός Γραμματέας της ΓΣΕΒΕΕ (Γενική Συνομοσπονδία Επαγγελματιών Βιοτεχνών Εμπόρων Ελλάδας) κατά την περίοδο 1988-1993 και 2003-2013.

Υπήρξε ιδρυτικό μέλος της Οικονομικής Κοινωνικής Επιτροπής Ελλάδος (ΟΚΕ) και μέλος της Εκτελεστικής της Επιτροπής σε τρεις συνεχόμενες θητείες. Διετέλεσε Αντιπρόεδρος της ΟΚΕ την τετραετία 2012-2015 και Πρόεδρος την ίδια περίοδο της Α' Ομάδας των Εργοδοτών: (ΣΕΒ – ΕΣΕΕ – ΓΣΕΒΕΕ – ΣΕΤΕ – ΕΝΩΣΗ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΤΡΑΠΕΖΩΝ – ΕΝΩΣΗ ΕΛΛΗΝΩΝ ΕΦΟΠΛΙΣΤΩΝ κ.λπ.).

Συνέβαλε αποφασιστικά στην υπογραφή της εκάστοτε Εθνικής Συλλογικής Σύμβασης Εργασίας, από την δεκαετία του 1990 μέχρι και το 2010, τις οποίες και συνυπέγραψε.

Έχει διοργανώσει και λάβει μέρος σε δεκάδες συνέδρια στην Ελλάδα και Ευρώπη· Επιχειρηματικά, Οικονομικά, Συνδικαλιστικά, Πολιτιστικά και Κοινωνικού χαρακτήρα.

Άρθρα του και Συνεντεύξεις έχουν δημοσιευτεί σε έντυπα και ηλεκτρονικά ΜΜΕ στην Ελλάδα και στο εξωτερικό.

Σύγχρονος Συγγραφέας Μυθιστορημάτων. Έργα του έχουν πάρει το δρόμο του Θεάτρου, της Μικρής και της Μεγάλης Οθόνης.

Είναι μέλος του Γενικού Συμβουλίου της Τράπεζας της Ελλάδος από το 2015.

Γρηγόριος Στεργιούλης **μέλος του Γενικού Συμβουλίου**

Ο Γρηγόρης Στεργιούλης ανέλαβε Πρόεδρος και Διευθύνων Σύμβουλος του Οργανισμού Enterprise Greece τον Ιούνιο του 2018.

Είναι Χημικός Μηχανικός, με μεταπτυχιακές σπουδές (MSc in Advanced Integrated Design) στη σχολή Houldsworth School of Applied Sciences του Πανεπιστημίου του Leeds στο Ηνωμένο Βασίλειο, από όπου και αποφοίτησε με διάκριση. Διαθέτει σημαντική επαγγελματική εμπειρία στην πετρελαϊκή βιομηχανία και έχει εργαστεί σε εταιρείες τόσο στην Ελλάδα όσο και στο εξωτερικό.

Το 1984 ξεκίνησε να εργάζεται στον Όμιλο Ελληνικά Πετρέλαια όπου ανέλθηκε σε διευθυντικές θέσεις, σε διάφορους επιχειρησιακούς τομείς. Συμμετείχε στην ομάδα αναβάθμισης του Διυλιστηρίου Ασπροπύργου κατά την περίοδο 1984-1987, ανέλαβε διάφορες θέσεις σε μελετητικές και παραγωγικές δραστηριότητες, με εξειδίκευση σε συστήματα ελέγχου και αριστοποίηση της παραγωγής και κατά το διάστημα 2008-2014 ανέλαβε Συντονιστής του Έργου αναβάθμισης του Διυλιστηρίου της Ελευσίνας.

Από τον Μάιο του 2015 και για τρία συναπτά έτη, ασκούσε τα καθήκοντα του Διευθύνοντος Συμβούλου στην Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε.

Έχει δημοσιεύσει τεχνικά άρθρα σε θέματα Αυτόματης Ρύθμισης, Συστημάτων Πληροφορικής της Παραγωγής και Συστημάτων Προηγμένης Ρύθμισης & Βελτιστοποίησης Λειτουργίας. Είναι ο συγγραφέας του βιβλίου με τίτλο: “Η Αγορά Πετρελαίου στην Νοτιοανατολική Ευρώπη”, το οποίο εξέδωσαν το Ινστιτούτο Ενέργειας Νοτιοανατολικής Ευρώπης και η Γενική Συνομοσπονδία Εργατών Ελλάδας, ενώ έχει συμμετάσχει σε πολλά συνέδρια ως εισηγητής.

Είναι μέλος του Γενικού Συμβουλίου της Τράπεζας της Ελλάδος από το 2017.

ΣΤ. ΕΠΙΤΡΟΠΕΣ ΣΥΣΤΑΘΕΙΣΕΣ ΑΠΟ ΤΟ ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

1. Επιτροπή Ελέγχου

Η Επιτροπή Ελέγχου αποτελεί ανεξάρτητη επιτροπή και παρέχει υποστήριξη προς το Γενικό Συμβούλιο της Τράπεζας κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων του. Η Επιτροπή Ελέγχου επιβλέπει και αξιολογεί τις διαδικασίες καταρτίσεως των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων της Τράπεζας, σύμφωνα με τα ισχύοντα ελεγκτικά πρότυπα, και εξετάζει τις εκθέσεις των εξωτερικών ελεγκτών για θέματα αποκλίσεων από τις τρέχουσες λογιστικές πρακτικές, ενημερώνοντας σχετικά και το Γενικό Συμβούλιο για το αποτέλεσμα του υποχρεωτικού ελέγχου, για τη συμβολή του στην ακεραιότητα της χρηματοοικονομικής πληροφωρήσεως, καθώς και για το ρόλο της Επιτροπής Ελέγχου στην εν λόγω διαδικασία.

Οι αρμοδιότητες αυτής συνίστανται ιδίως στις εξής:

- εξετάζει τις οικονομικές καταστάσεις προκειμένου να διασφαλίζεται ότι η παρεχόμενη με αυτές πληροφόρηση είναι πλήρης, αξιόπιστη και σύμφωνη με το εκάστοτε ισχύον κανονιστικό πλαίσιο και τη νομοθεσία,
- αξιολογεί την ανεξαρτησία και την αντικειμενικότητα των εξωτερικών ελεγκτών, καθώς επίσης επισκοπεί και παρακολουθεί τα κριτήρια και τη διαδικασία επιλογής τους,
- εξετάζει περιοδικά την επάρκεια και την αποτελεσματικότητα του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου της Τράπεζας και την επάρκεια της λειτουργίας Διαχείρισης Κινδύνων,
- αξιολογεί την αποτελεσματικότητα του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου με έμφαση σε θέματα που σχετίζονται με το βαθμό ανεξαρτησίας της, καθώς και την ποιότητα και το εύρος των διενεργούμενων ελέγχων,
- επιβεβαιώνει ότι οι κυριότεροι κίνδυνοι έχουν εντοπιστεί και αντιμετωπιστεί.

2. Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων

Σκοπός της Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων είναι η αποτελεσματική κάλυψη όλων των μορφών κινδύνου περιλαμβανομένων των χρηματοοικονομικών, λειτουργικών, κανονιστικών και η διασφάλιση του ενοποιημένου ελέγχου τους, η εξειδικευμένη αντιμετώπισή τους και ο απαιτούμενος συντονισμός σε επίπεδο Τράπεζας.

Πιο συγκεκριμένα, η Επιτροπή:

- διαμορφώνει και εγκρίνει σε ετήσια βάση τη στρατηγική ανάληψης πάσης φύσεως κινδύνων και διαχείρισης κεφαλαίων που ανταποκρίνεται στους στόχους της Τράπεζας καθώς και την πολιτική και τις αρχές που πρέπει να διέπουν τη διαχείριση κινδύνων ως προς την αναγνώριση, αξιολόγηση, μέτρηση, παρακολούθηση, έλεγχο και αντιμετώπισή τους, σε συνέπεια με την εκάστοτε επιχειρηματική στρατηγική και την επάρκεια των διαθέσιμων πόρων,
- αξιολογεί, σε εξαμηνιαία βάση τουλάχιστον, την επάρκεια και αποτελεσματικότητα της πολιτικής διαχείρισης κινδύνων και ιδίως τη συμμόρφωση προς το καθορισμένο επίπεδο ανοχής

κινδύνου, καθώς και την καταλληλότητα των ορίων, των μέτρων και την επάρκεια των προβλέψεων σε σχέση με το ύψος και τη μορφή των αναλαμβανόμενων κινδύνων,

- λαμβάνει αποφάσεις και διατυπώνει συστάσεις σε περίπτωση κατά την οποία διαπιστώνει αδυναμία υλοποίησης της στρατηγικής που έχει διαμορφωθεί για τη διαχείριση κινδύνων της Τράπεζας ή αποκλίσεις ως προς την εφαρμογή της,
- ελέγχει την ανεξαρτησία, επάρκεια και αποτελεσματικότητα της λειτουργίας της Μονάδας Διαχείρισης Κινδύνων της Τράπεζας.

Ζ. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΠΟΙΚΙΛΟΜΟΡΦΙΑ

Η παροχή ίσων ευκαιριών απασχόλησης και εξέλιξης για όλους τους εργαζομένους της Τράπεζας της Ελλάδος δεν αποτελεί απλώς νομική υποχρέωση, αλλά είναι συστατικό στοιχείο της πολιτικής της για το ανθρώπινο δυναμικό. Η πολιτική αυτή ενσωματώνεται στις διαδικασίες και στις πρακτικές διοίκησης του ανθρώπινου δυναμικού, έτσι ώστε να εξασφαλίζεται η αποτελεσματική τήρησή της. Προς τούτο, η Τράπεζα προωθεί την ισότιμη μεταχείριση και την αξιοκρατική εξέλιξη του προσωπικού, δίνοντας ίσες ευκαιρίες εξέλιξης σε άνδρες και γυναίκες εργαζομένους και εφαρμόζοντας ενιαία μισθολογική πολιτική ανεξαρτήτως φύλου σε όλες τις κατηγορίες εργαζομένων. Η Τράπεζα της Ελλάδος σέβεται και προασπίζει τη διαφορετικότητα των εργαζομένων της ανεξαρτήτως φύλου, ηλικίας, εθνικότητας, πολιτικών και θρησκευτικών πεποιθήσεων ή οποιασδήποτε άλλης διακρίσεως.

Αναφορικά με την ποικιλομορφία, τόσο σε επίπεδο Γενικού Συμβουλίου όσο και σε επίπεδο Ανωτάτης Διοικήσεως εκπροσωπούνται διάφορες ηλικιακές ομάδες με ποικίλη ακαδημαϊκή και εργασιακή εμπειρία, ώστε να καλύπτονται τα γνωστικά αντικείμενα και η εμπειρία που απαιτούνται για την ορθή και αποτελεσματική εκπλήρωση των καθηκόντων τους.

Προς επίρρωση τούτων, η Τράπεζα εφαρμόζει Κώδικα Δεοντολογίας, σε εναρμόνιση με τις Κατευθυντήριες Γραμμές (ΕΕ) 2015/855 και (ΕΕ) 2015/856 της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας της 12ης Μαρτίου 2015, στον οποίο περιλαμβάνεται ρητά υποχρέωση ίσης μεταχείρισης και αποφυγής διακρίσεων.

Η. ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΑΠΟΔΟΧΩΝ ΜΕΛΩΝ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

Η Τράπεζα εφαρμόζει για τα μέλη του Γενικού Συμβουλίου πολιτική αποδοχών, η οποία εναρμονίζεται με τις προβλέψεις του Καταστατικού της Τράπεζας (ιδίως το άρθρο 25) και τη φύση των εργασιών της, λαμβάνοντας μάλιστα υπόψη τον διφυή χαρακτήρα της.

Σύμφωνα με το ανωτέρω άρθρο του Καταστατικού της Τράπεζας το λειτούργημα του Συμβούλου είναι επίτιμο. Οι αμοιβές και τα οδοιπορικά αυτών έξοδα, τα σχετικά προς την άσκηση των καθηκόντων τους ως Συμβούλων, ορίζονται κάθε φορά από τη Γενική Συνέλευση των Μετόχων.

Η Τράπεζα προβαίνει στην καταβολή σταθερών μηνιαίων αμοιβών για τη συμμετοχή στις συνεδριάσεις του Γενικού Συμβουλίου. Έτσι, για τους Συμβούλους προβλέπεται πάγια μηνιαία αποζημίωση που συνδέεται με την ιδιότητα του μέλους και αποζημίωση για τη συμμετοχή στις συνεδριάσεις του Γενικού Συμβουλίου.

Το άρθρο 29 του Καταστατικού απαγορεύει απολαβές υπό τη μορφή προμήθειας (ποσοστών) ή δικαιώματος συμμετοχής στα κέρδη της Τράπεζας. Επίσης, δεν υφίστανται μεταβλητές αποδοχές, ούτε προβλέπονται προγράμματα διάθεσης μετοχών της Τράπεζας (συμπεριλαμβανομένου του δικαιώματος προαίρεσης) σε μέλη του Γενικού Συμβουλίου, αφού οι συγκεκριμένοι τύποι απολαβών δεν συνάδουν με τα ανωτέρω.

Σε συμμόρφωση δε με τα προβλεπόμενα από το ν. 4548/2018, η Τράπεζα της Ελλάδος έχει καταρτίσει και θα υποβάλει στην επικείμενη Ετήσια Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων της Πολιτική Αποδοχών για τα μέλη του Γενικού Συμβουλίου, με ισχύ για τις επόμενες τέσσερις χρήσεις.

Θ. ΛΟΙΠΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

Τέλος σημειώνεται ότι η Τράπεζα εξαιρείται ρητά του πεδίου εφαρμογής της Οδηγίας 2004/25/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 21ης Απριλίου 2004 σχετικά με τις δημόσιες προσφορές εξαγοράς, σύμφωνα με το άρθρο 1 παρ. 3 της εν λόγω Οδηγίας.

ΕΚΘΕΣΗ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΩΝ ΟΡΚΩΤΩΝ ΕΛΕΓΚΤΩΝ ΛΟΓΙΣΤΩΝ

Προς τους Μετόχους της ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Έκθεση Ελέγχου επί των Οικονομικών Καταστάσεων

Γνώμη

Έχουμε ελέγξει τις συνημμένες οικονομικές καταστάσεις της Τράπεζας της Ελλάδος (η Τράπεζα), οι οποίες αποτελούνται από τον ισολογισμό της 31ης Δεκεμβρίου 2018, την κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσεως και τον πίνακα διάθεσης κερδών της χρήσεως που έληξε την ημερομηνία αυτή, καθώς και περίληψη σημαντικών λογιστικών αρχών και μεθόδων και λοιπές επεξηγηματικές πληροφορίες.

Κατά τη γνώμη μας, οι συνημμένες οικονομικές καταστάσεις παρουσιάζουν εύλογα, από κάθε ουσιώδη άποψη, την οικονομική θέση της Τράπεζας της Ελλάδος κατά την 31η Δεκεμβρίου 2018 και την χρηματοοικονομική της επίδοση για τη χρήση που έληξε την ημερομηνία αυτή σύμφωνα με τις λογιστικές πολιτικές που έχει καθορίσει η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ), με την “Κατευθυντήρια Γραμμή (ΕΕ) 2016/2249 της 3.11.2016 (ΕΚΤ/2016/34)”, όπως αυτές έχουν υιοθετηθεί από την Τράπεζα στο άρθρο 54Α του Καταστατικού της και για τα θέματα που τυχόν δεν καλύπτονται από τους κανόνες της ΕΚΤ εφαρμόζονται οι διατάξεις του Κ.Ν. 2190/1920 “Περί ανωνύμων εταιριών” και τα Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα, όπου αυτά έχουν εφαρμοστεί από την Τράπεζα Ελλάδος.

Βάση γνώμης

Διενεργήσαμε τον έλεγχό μας σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου (ΔΠΕ) όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία. Οι ευθύνες μας, σύμφωνα με τα πρότυπα αυτά περιγράφονται περαιτέρω στην παράγραφο της έκθεσής μας “Ευθύνες ελεγκτή για τον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων”. Είμαστε ανεξάρτητοι από την Τράπεζα καθ’ όλη τη διάρκεια του διορισμού μας σύμφωνα με τον Κώδικα Δεοντολογίας για Επαγγελματίες Ελεγκτές του Συμβουλίου Διεθνών Προτύπων Δεοντολογίας Ελεγκτών, όπως αυτός έχει ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία και τις απαιτήσεις δεοντολογίας που σχετίζονται με τον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων στην Ελλάδα και έχουμε εκπληρώσει τις δεοντολογικές μας υποχρεώσεις σύμφωνα με τις απαιτήσεις της ισχύουσας νομοθεσίας και του προαναφερόμενου Κώδικα Δεοντολογίας. Πιστεύουμε ότι τα ελεγκτικά τεκμήρια που έχουμε αποκτήσει είναι επαρκή και κατάλληλα να παρέχουν βάση για τη γνώμη μας.

Σημαντικότερα θέματα ελέγχου

Τα σημαντικότερα θέματα ελέγχου είναι εκείνα τα θέματα που, κατά την επαγγελματική μας κρίση, ήταν εξέχουσας σημασίας στον έλεγχό μας επί των οικονομικών καταστάσεων της τρέχουσας χρήσεως. Τα θέματα αυτά και οι σχετιζόμενοι κίνδυνοι ουσιώδους ανακρίβειας αντιμετωπίστηκαν στο πλαίσιο του ελέγχου των οικονομικών καταστάσεων ως σύνολο, για τη διαμόρφωση της γνώμης μας επί αυτών και δεν εκφέρουμε ξεχωριστή γνώμη για τα θέματα αυτά.

Σημαντικότερα θέματα ελέγχου Πώς αντιμετωπίστηκαν τα σημαντικότερα θέματα ελέγχου

Πρόβλεψη έναντι πιστωτικού κινδύνου

Η πρόβλεψη έναντι χρηματοοικονομικών κινδύνων ανήλθε κατά την 31 Δεκεμβρίου 2018 σε €5.311,7 εκατ., σε σύγκριση με €5.309 εκατ. κατά την 31 Δεκεμβρίου 2017. Η πρόβλεψη αυτή, περιλαμβάνει και την πρόβλεψη έναντι πιστωτικού κινδύνου.

Η εκτίμηση και επιμέτρηση της πρόβλεψης έναντι του πιστωτικού κινδύνου γίνεται από τη Διοίκηση, με τη χρήση μοντέλου, είναι υποκειμενική και εμπεριέχει υψηλό βαθμό κρίσης που ασκεί η Διοίκηση κι επομένως θεωρήσαμε ότι αποτελεί ένα σημαντικό θέμα ελέγχου.

Η Διοίκηση έχει παράσχει πληροφόριες σχετικά με την πρόβλεψη έναντι χρηματοοικονομικών κινδύνων στη σημείωση 12 του Παθητικού “Προβλέψεις”, παράγραφος “γ. Πρόβλεψη έναντι χρηματοοικονομικών και λειτουργικών κινδύνων” των οικονομικών καταστάσεων.

Με βάση την αξιολόγηση των ελεγκτικών κινδύνων και ακολουθώντας μια προσέγγιση βασισμένη στον κίνδυνο, αξιολογήσαμε την επάρκεια της πρόβλεψης έναντι του πιστωτικού κινδύνου που επιμετρείται από τη Διοίκηση. Οι ελεγκτικές διαδικασίες που ακολουθήσαμε περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων:

- Αξιολόγηση του σχεδιασμού των εσωτερικών δικλίδων ελέγχου που σχετίζονται με την πρόβλεψη έναντι του πιστωτικού κινδύνου που επιμετρείται από τη Διοίκηση, συμπεριλαμβανομένων των εσωτερικών δικλίδων που σχετίζονται με την καταλληλότητα της μεθόδου και του μοντέλου καθώς και των κρίσεων που ασκεί η Διοίκηση για την εκτίμηση της πρόβλεψης αυτής.
- Με την υποστήριξη των ειδικών εμπειρογνομόνων μας (risk specialists), αξιολόγηση της καταλληλότητας της μεθοδολογίας και του μοντέλου που χρησιμοποιήθηκε από τη Διοίκηση για την επιμέτρηση του πιστωτικού κινδύνου καθώς και αξιολόγηση της κρίσεως που άσκησε η Διοίκηση.
- Έλεγχος της πληρότητας και της καταλληλότητας των υποκείμενων δεδομένων που χρησιμοποιήθηκαν για την επιμέτρηση του πιστωτικού κινδύνου και σε δειγματοληπτική βάση έλεγχος της ακρίβειας των δεδομένων αυτών.
- Αξιολόγηση της ακρίβειας των γνωστοποιήσεων που σχετίζονται με αυτό το σημαντικό θέμα.

Πρόβλεψη για παροχές προς ασφαλισμένους

Η πρόβλεψη για παροχές προς ασφαλισμένους ανήλθε κατά την 31 Δεκεμβρίου 2018 σε €2.168,8 εκατ., σε σύγκριση με €2.155,8 εκατ. κατά την 31 Δεκεμβρίου 2017.

Η εκτίμηση της πρόβλεψης για παροχές προς ασφαλισμένους περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, και την άσκηση κρίσης της Διοίκησης αναφορικά με τον προσδιορισμό του ύψους των συντάξιμων αποδοχών, οι οποίες αποτελούν τη βάση για τον υπολογισμό της εκτίμησης της πρόβλεψης αυτής. Επιπρόσθετα, η εκτίμηση γίνεται με τη χρήση αναλογιστικού μοντέλου και περιλαμβάνει σημαντικές παραδοχές. Εξαιτίας της υποκειμενικότητας και του υψηλού βαθμού κρίσης που ασκείται από τη Διοίκηση θεωρήσαμε ότι αποτελεί ένα σημαντικό θέμα ελέγχου.

Η Διοίκηση έχει παράσχει περαιτέρω πληροφορίες στη σημείωση 12 του Παθητικού “Προβλέψεις” των οικονομικών καταστάσεων.

Με βάση την αξιολόγηση των ελεγκτικών κινδύνων, και ακολουθώντας μια προσέγγιση βασισμένη στον κίνδυνο αξιολογήσαμε τη μεθοδολογία και τις παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν από τη Διοίκηση αναφορικά με την πρόβλεψη για παροχές προς ασφαλισμένους. Οι ελεγκτικές διαδικασίες που ακολουθήσαμε περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων:

- Αξιολόγηση του σχεδιασμού των εσωτερικών δικλίδων ελέγχου που σχετίζονται με την πληρότητα και ακρίβεια των δεδομένων, την μεθοδολογία καθώς και τις παραδοχές που χρησιμοποίησε η Διοίκηση για την εκτίμηση της πρόβλεψης για παροχές προς ασφαλισμένους.
- Αξιολόγηση του εύλογου προσδιορισμού του ύψους των συντάξιμων αποδοχών που αποτελούν την βάση για την εκτίμηση των προβλέψεων για παροχές προς ασφαλισμένους.
- Αξιολόγηση, με την υποστήριξη των ειδικών εμπειρογνομόνων μας (αναλογιστές), της καταλληλότητας και του εύλογου των σημαντικών αναλογιστικών υποθέσεων που χρησιμοποιήθηκαν στην αναλογιστική μελέτη για την εκτίμηση των προβλέψεων για παροχές προς ασφαλισμένους.
- Έλεγχος της πληρότητας των δεδομένων που χρησιμοποιήθηκαν από τον εξωτερικό αναλογιστή και σε δειγματοληπτική βάση έλεγχος της ακρίβειας αυτών.
- Αξιολόγηση της ακρίβειας των γνωστοποιήσεων που σχετίζονται με αυτό το σημαντικό θέμα.

Άλλες πληροφορίες

Η διοίκηση είναι υπεύθυνη για τις άλλες πληροφορίες. Οι άλλες πληροφορίες περιλαμβάνονται στην Έκθεση Διαχείρισης του Γενικού Συμβουλίου για την οποία γίνεται σχετική αναφορά στην “Έκθεση επί Άλλων Νομικών και Κανονιστικών Απαιτήσεων” και στην Έκθεση για την Ελληνική Οικονομία (Μέρος Α της Έκθεσης του Διοικητή χρήσης 2018), αλλά δεν περιλαμβάνουν τις οικονομικές καταστάσεις και την έκθεση ελέγχου επί αυτών. Η Έκθεση του Διοικητή αναμένεται να τεθεί στην διάθεση μας μετά την ημερομηνία της έκθεσης ελέγχου.

Η γνώμη μας επί των οικονομικών καταστάσεων δεν καλύπτει τις άλλες πληροφορίες και δεν εκφράζουμε με τη γνώμη αυτή οποιασδήποτε μορφής συμπέρασμα διασφάλισης επί αυτών.

Σε σχέση με τον έλεγχό μας επί των οικονομικών καταστάσεων, η ευθύνη μας είναι να αναγνώσουμε τις άλλες πληροφορίες και, με τον τρόπο αυτό, να εξετάσουμε εάν οι άλλες πληροφορίες είναι ουσιωδώς ασυνεπείς με τις οικονομικές καταστάσεις ή τις γνώσεις που αποκτήσαμε κατά τον έλεγχο ή αλλιώς φαίνεται να είναι ουσιωδώς εσφαλμένες.

Εάν, όταν διαβάσουμε την Έκθεση του Διοικητή, με βάση τις εργασίες που έχουμε διενεργήσει, καταλήξουμε στο συμπέρασμα ότι υπάρχει ουσιώδες σφάλμα σε αυτές τις άλλες πληροφορίες, είμαστε υποχρεωμένοι να αναφέρουμε το γεγονός αυτό στους υπευθύνους για τη διακυβέρνηση της Τράπεζας.

Ευθύνες της Διοίκησης και των υπευθύνων για τη διακυβέρνηση επί των οικονομικών καταστάσεων

Η Διοίκηση έχει την ευθύνη για την κατάρτιση και εύλογη παρουσίαση των οικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τις λογιστικές πολιτικές που έχει καθορίσει η ΕΚΤ, με την “Κατευθυντήρια Γραμμή (ΕΕ) 2016/2249 της 3.11.2016 (ΕΚΤ/2016/34)”, όπως αυτές έχουν υιοθετηθεί από την Τράπεζα στο άρθρο 54Α του Καταστατικού της, και σύμφωνα με τις διατάξεις του Κ.Ν. 2190/1920 “Περί ανωνύμων εταιριών” και τα Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα, όπου αυτά έχουν εφαρμοστεί από την Τράπεζα,* για τα θέματα που τυχόν δεν καλύπτονται από τους κανόνες της ΕΚΤ, όπως και για εκείνες τις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου που η Διοίκηση καθορίζει ως απαραίτητες, ώστε να καθίσταται δυνατή η κατάρτιση των οικονομικών καταστάσεων απαλλαγμένων από ουσιώδες σφάλμα, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος.

Κατά την κατάρτιση των οικονομικών καταστάσεων, η Διοίκηση είναι υπεύθυνη για την αξιολόγηση της ικανότητας της Τράπεζας να συνεχίσει τη δραστηριότητά της, γνωστοποιώντας όπου συντρέχει τέτοια περίπτωση, τα θέματα που σχετίζονται με τη συνεχιζόμενη δραστηριότητα και τη χρήση της λογιστικής βάσης της συνεχιζόμενης δραστηριότητας.

Η Επιτροπή Ελέγχου (άρθ. 44 ν.4449/2017) της Τράπεζας έχει την ευθύνη εποπτείας της διαδικασίας χρηματοοικονομικής αναφοράς της Τράπεζας.

Ευθύνες ελεγκτή για τον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων

Οι στόχοι μας είναι να αποκτήσουμε εύλογη διασφάλιση για το κατά πόσο οι οικονομικές καταστάσεις, στο σύνολο τους, είναι απαλλαγμένες από ουσιώδες σφάλμα, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος και να εκδώσουμε έκθεση ελεγκτή, η οποία περιλαμβάνει τη γνώμη μας. Η εύλογη διασφάλιση συνιστά διασφάλιση υψηλού επιπέδου, αλλά δεν είναι εγγύηση ότι ο έλεγ-

* Το παρόν απόσπασμα δεν έχει περιληφθεί στην έντυπη μορφή, λόγω τυπογραφικού λάθους.

χος που διενεργείται σύμφωνα με τα ΔΠΕ, όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, θα εντοπίζει πάντα ένα ουσιώδες σφάλμα, όταν αυτό υπάρχει. Σφάλματα δύναται να προκύψουν από απάτη ή από λάθος και θεωρούνται ουσιώδη όταν, μεμονωμένα ή αθροιστικά, θα μπορούσε εύλογα να αναμένεται ότι θα επηρέαζαν τις οικονομικές αποφάσεις των χρηστών, που λαμβάνονται με βάση αυτές τις οικονομικές καταστάσεις.

Ως καθήκον του ελέγχου, σύμφωνα με τα ΔΠΕ όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, ασκούμε επαγγελματική κρίση και διατηρούμε επαγγελματικό σκεπτικισμό καθ' όλη τη διάρκεια του ελέγχου. Επίσης:

- Εντοπίζουμε και αξιολογούμε τους κινδύνους ουσιώδους σφάλματος στις οικονομικές καταστάσεις, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος, σχεδιάζοντας και διενεργώντας ελεγκτικές διαδικασίες που ανταποκρίνονται στους κινδύνους αυτούς και αποκτούμε ελεγκτικά τεκμήρια που είναι επαρκή και κατάλληλα για να παρέχουν βάση για την γνώμη μας. Ο κίνδυνος μη εντοπισμού ουσιώδους σφάλματος που οφείλεται σε απάτη είναι υψηλότερος από αυτόν που οφείλεται σε λάθος, καθώς η απάτη μπορεί να εμπεριέχει συμπαιγνία, πλαστογραφία, εσκεμμένες παραλείψεις, ψευδείς διαβεβαιώσεις ή παράκαμψη των εσωτερικών δικλίδων ελέγχου.
- Κατανοούμε τις εσωτερικές δικλίδες ελέγχου που σχετίζονται με τον έλεγχο, με σκοπό το σχεδιασμό ελεγκτικών διαδικασιών κατάλληλων για τις περιστάσεις, αλλά όχι με σκοπό την διατύπωση γνώμης επί της αποτελεσματικότητας των εσωτερικών δικλίδων ελέγχου της Τράπεζας.
- Αξιολογούμε την καταλληλότητα των λογιστικών αρχών και μεθόδων που χρησιμοποιήθηκαν και το εύλογο των λογιστικών εκτιμήσεων και των σχετικών γνωστοποιήσεων που έγιναν από τη Διοίκηση.
- Αποφαινόμαστε για την καταλληλότητα της χρήσης από τη Διοίκηση της λογιστικής βάσης της συνεχιζόμενης δραστηριότητας και με βάση τα ελεγκτικά τεκμήρια που αποκτήθηκαν για το εάν υπάρχει ουσιώδης αβεβαιότητα σχετικά με γεγονότα ή συνθήκες που μπορεί να υποδηλώνουν ουσιώδη αβεβαιότητα ως προς την ικανότητα της Τράπεζας να συνεχίσει τη δραστηριότητά της. Εάν συμπεράνουμε ότι υφίσταται ουσιώδης αβεβαιότητα, είμαστε υποχρεωμένοι στην έκθεση ελεγκτή να επιστήσουμε την προσοχή στις σχετικές γνωστοποιήσεις των οικονομικών καταστάσεων ή εάν αυτές οι γνωστοποιήσεις είναι ανεπαρκείς να διαφοροποιήσουμε τη γνώμη μας. Τα συμπεράσματά μας βασίζονται σε ελεγκτικά τεκμήρια που αποκτώνται μέχρι την ημερομηνία της έκθεσης ελεγκτή. Ωστόσο, μελλοντικά γεγονότα ή συνθήκες ενδέχεται να έχουν ως αποτέλεσμα η Τράπεζα να παύσει να λειτουργεί ως συνεχιζόμενη δραστηριότητα.
- Αξιολογούμε τη συνολική παρουσίαση, τη δομή και το περιεχόμενο των οικονομικών καταστάσεων, συμπεριλαμβανομένων των γνωστοποιήσεων, καθώς και το κατά πόσο οι οικονομικές καταστάσεις απεικονίζουν τις υποκείμενες συναλλαγές και τα γεγονότα με τρόπο που επιτυγχάνεται η εύλογη παρουσίαση.

Μεταξύ άλλων θεμάτων, κοινοποιούμε στους υπεύθυνους για τη διακυβέρνηση, το σχεδιαζόμενο εύρος και το χρονοδιάγραμμα του ελέγχου, καθώς και σημαντικά ευρήματα του ελέγχου, συμπεριλαμβανομένων όποιων σημαντικών ελλείψεων στις εσωτερικές δικλίδες ελέγχου εντοπίζουμε κατά τη διάρκεια του ελέγχου μας.

Επιπλέον, δηλώνουμε προς τους υπεύθυνους για τη διακυβέρνηση ότι έχουμε συμμορφωθεί με τις σχετικές απαιτήσεις δεοντολογίας περί ανεξαρτησίας και γνωστοποιούμε προς αυτούς όλες τις σχέσεις και άλλα θέματα που μπορεί εύλογα να θεωρηθεί ότι επηρεάζουν την ανεξαρτησία μας και τα σχετικά μέτρα προστασίας, όπου συντρέχει περίπτωση.

Από τα θέματα που γνωστοποιήθηκαν στους υπεύθυνους για τη διακυβέρνηση, καθορίζουμε τα θέματα εκείνα που ήταν εξέχουσας σημασίας για τον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων της τρέχουσας περιόδου και ως εκ τούτου αποτελούν τα σημαντικότερα θέματα ελέγχου.

Έκθεση επί Άλλων Νομικών και Κανονιστικών Απαιτήσεων

1. Έκθεση Διαχείρισης Γενικού Συμβουλίου

Λαμβάνοντας υπόψη ότι η Διοίκηση έχει την ευθύνη για την κατάρτιση της Έκθεσης Διαχείρισης του Γενικού Συμβουλίου χρήσης 2018 και της Δήλωσης Εταιρικής Διακυβέρνησης που περιλαμβάνεται στην έκθεση αυτή κατ' εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου 5 του άρθρου 2 του Ν. 4336/2015 (μέρος Β), σημειώνουμε ότι:

- α)** Στην Έκθεση Διαχείρισης του Γενικού Συμβουλίου περιλαμβάνεται δήλωση εταιρικής διακυβέρνησης, η οποία παρέχει τα πληροφοριακά στοιχεία που ορίζονται στο άρθρο 43β του κ.ν. 2190/1920.
- β)** Κατά τη γνώμη μας η Έκθεση Διαχείρισης του Γενικού Συμβουλίου χρήσης 2018 έχει καταρτισθεί σύμφωνα με το Καταστατικό της Τράπεζας και τις ισχύουσες νομικές απαιτήσεις του άρθρου 43α του κ.ν. 2190/1920 και το περιεχόμενο αυτής αντιστοιχεί με τις συνημμένες οικονομικές καταστάσεις της χρήσης που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2018.
- γ)** Με βάση τη γνώση που αποκτήσαμε κατά το έλεγχό μας, για την Τράπεζα της Ελλάδος και το περιβάλλον της, δεν έχουμε εντοπίσει ουσιώδεις ανακρίβειες στην Έκθεση Διαχείρισης του Γενικού της Συμβουλίου.

2. Συμπληρωματική Έκθεση προς την Επιτροπή Ελέγχου

Η γνώμη μας επί των συνημμένων οικονομικών καταστάσεων είναι συνεπής με τη Συμπληρωματική Έκθεσή μας προς την Επιτροπή Ελέγχου της Τράπεζας, που προβλέπεται από το άρθρο 11 του κανονισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) αριθ. 537/2014.

3. Παροχή Μη Ελεγκτικών Υπηρεσιών

Δεν παρείχαμε στην Τράπεζα μη ελεγκτικές υπηρεσίες που απαγορεύονται σύμφωνα με το άρθρο 5 του κανονισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) αριθ. 537/2014.

Οι επιτρεπόμενες μη ελεγκτικές υπηρεσίες που έχουμε παράσχει στην Τράπεζα, κατά τη διάρκεια της χρήσεως που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2018 γνωστοποιούνται στη Σημείωση “Υπηρεσίες Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή - Λογιστή” των συνημμένων οικονομικών καταστάσεων.

4. Διορισμός Ελεγκτή

Διοριστήκαμε για πρώτη φορά ως Ορκωτοί Ελεγκτές Λογιστές της Τράπεζας με την από 24 Φεβρουαρίου 2017 απόφαση της ετήσιας τακτικής γενικής συνέλευσης των μετόχων της Τράπεζας. Έκτοτε ο διορισμός μας έχει αδιαλείπτως ανανεωθεί για μια συνολική περίοδο ενός έτους με βάση τις κατ' έτος λαμβανόμενες αποφάσεις της τακτικής γενικής συνέλευσης των μετόχων.

25 Φεβρουαρίου 2019

Δέσποινα Ξενάκη
Ορκωτός Ελεγκτής Λογιστής
Α.Μ. ΣΟΕΛ: 14161
Deloitte Ανώνυμη Εταιρία Ορκωτών
Ελεγκτών Λογιστών
Φραγκοκλησιάς 3α & Γρανικού
151 25 Μαρούσι
Α.Μ. ΣΟΕΛ: Ε 120

Μιχάλης Καραβάς
Ορκωτός Ελεγκτής Λογιστής
Α.Μ. ΣΟΕΛ: 13371
Deloitte Ανώνυμη Εταιρία Ορκωτών
Ελεγκτών Λογιστών
Φραγκοκλησιάς 3α & Γρανικού
151 25 Μαρούσι
Α.Μ. ΣΟΕΛ: Ε 120

Στην Ελλάδα, η “Deloitte Ανώνυμη Εταιρία Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών”, η “Deloitte Business Solutions Ανώνυμη Εταιρία Συμβούλων Επιχειρήσεων” και η “Deloitte Accounting Compliance & Reporting Services A.E.” (από κοινού εφεξής “Deloitte Ελλάδας”) είναι υπό-αδειούχοι της Deloitte Touche Tohmatsu Limited, μιας ιδιωτικής Βρετανικής εταιρίας περιορισμένης ευθύνης (“DTTL”), της οποίας οι εταιρίες-μέλη είναι νομικά χωριστές και ανεξάρτητες οντότητες. Η Deloitte Ελλάδας μαζί με την Deloitte Ιταλίας ανήκουν πλέον και λειτουργούν υπό την εταιρία μέλος του δικτύου της Deloitte στην Κεντρική Μεσόγειο. Παρακαλούμε επισκεφθείτε την ιστοσελίδα www.deloitte.com/about για να ενημερωθείτε για το παγκόσμιο δίκτυο των εταιριών μελών μας.

ΑΡ. Γ.Ε.ΜΗ.: 001223601000

© 2018 Όλα τα δικαιώματα κατοχυρωμένα.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ 31.12.2018

ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΗΣ 31^{ης} ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2018

ΕΤΟΣ ΕΝΕΝΗΚΟΣΤΟ ΠΡΩΤΟ

(σε ευρώ)

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ	31.12.2018	31.12.2017
1. Χρυσός και απαιτήσεις σε χρυσό	5.390.195.138	5.190.832.297
2. Απαιτήσεις σε συνάλλαγμα έναντι μη κατοίκων ζώνης ευρώ	2.483.673.148	2.597.159.265
2.1 Απαιτήσεις έναντι του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου (ΔΝΤ)	702.267.928	685.692.703
2.2 Καταθέσεις σε τράπεζες, χρεόγραφα, δάνεια και λοιπές απαιτήσεις	1.781.405.220	1.911.466.562
3. Απαιτήσεις σε συνάλλαγμα έναντι κατοίκων ζώνης ευρώ	320.388.447	271.455.735
3.1 Απαιτήσεις έναντι της γενικής κυβέρνησης	16.359.029	15.920.425
3.2 Λοιπές απαιτήσεις	304.029.418	255.535.310
4. Απαιτήσεις σε ευρώ έναντι μη κατοίκων ζώνης ευρώ	521.741	23.489
4.1 Καταθέσεις σε τράπεζες, χρεόγραφα και δάνεια	521.741	23.489
4.2 Απαιτήσεις που απορρέουν από πιστωτικές διευκολύνσεις στο πλαίσιο του ΜΣΙ ΙΙ	0	0
5. Δάνεια σε ευρώ προς πιστωτικά ιδρύματα ζώνης ευρώ σχετιζόμενα με πράξεις νομισματικής πολιτικής	10.123.400.000	12.059.000.000
5.1 Πράξεις κύριας αναχρηματοδότησης	958.400.000	680.000.000
5.2 Πράξεις πιο μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης	9.105.000.000	11.100.000.000
5.3 Αντιστρεπτέες πράξεις εξομάλυνσης βραχυχρόνιων διακυμάνσεων της ρευστότητας	0	0
5.4 Διαρθρωτικές αντιστρεπτέες πράξεις	0	0
5.5 Διευκόλυνση οριακής χρηματοδότησης	60.000.000	279.000.000
5.6 Πιστώσεις για την κάλυψη περιθωρίων	0	0
6. Λοιπές απαιτήσεις σε ευρώ έναντι πιστωτικών ιδρυμάτων ζώνης ευρώ	947.532.869	21.614.898.570
7. Χρεόγραφα σε ευρώ κατοίκων ζώνης ευρώ	76.536.148.136	73.944.793.921
7.1 Χρεόγραφα που διακρατούνται για σκοπούς νομισματικής πολιτικής	64.908.555.192	60.624.764.994
7.2 Λοιπά χρεόγραφα σε ευρώ κατοίκων ζώνης ευρώ	11.627.592.944	13.320.028.927
8. Μακροπρόθεσμες απαιτήσεις σε ευρώ έναντι της γενικής κυβέρνησης	5.295.537.932	5.717.976.316
9. Απαιτήσεις εντός του Ευρωσυστήματος	5.963.874.072	1.914.063.363
9.1 Συμμετοχή στο κεφάλαιο, τα αποθεματικά και τις προβλέψεις της ΕΚΤ	564.765.496	564.765.496
9.2 Απαιτήσεις από τη μεταβίβαση συναλλαγματικών διαθεσίμων στην ΕΚΤ	1.178.260.606	1.178.260.606
9.3 Καθαρές απαιτήσεις που απορρέουν από την κατανομή, εντός του Ευρωσυστήματος, των κυκλοφορούντων τραπεζογραμματίων ευρώ	4.133.564.050	0
9.4 Καθαρές απαιτήσεις που απορρέουν από το υπόλοιπο του λογαριασμού δόσοληψιών με το ΕΣΚΤ (TARGET2)	0	0
9.5 Λοιπές απαιτήσεις εντός του Ευρωσυστήματος (καθαρές)	87.283.920	171.037.261
10. Στοιχεία ενεργητικού υπό τακτοποίηση	0	85.254
11. Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	2.101.918.610	2.130.224.128
11.1 Κέρματα ζώνης ευρώ	56.780.853	63.463.487
11.2 Ενσώματα και ασώματα πάγια στοιχεία ενεργητικού	561.412.923	564.103.667
11.3 Λοιπά χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού	101.614.906	97.185.041
11.4 Διαφορές αναπροσαρμογής της αξίας πράξεων εκτός ισολογισμού	62.905	102.453
11.5 Δεδουλευμένα έσοδα και προπληρωθέντα έξοδα	819.046.810	817.745.677
11.6 Λοιπά στοιχεία	563.000.213	587.623.803
ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	109.163.190.093	125.440.512.338

ΠΑΘΗΤΙΚΟ	31.12.2018	31.12.2017
1. Τραπεζογραμμάτια σε κυκλοφορία	32.717.386.050	31.111.777.700
2. Υποχρεώσεις σε ευρώ έναντι πιστωτικών ιδρυμάτων ζώνης ευρώ σχετιζόμενες με πράξεις νομισματικής πολιτικής	6.942.079.203	1.959.800.623
2.1 Τρεχούμενοι λογαριασμοί (περιλαμβανομένων των υποχρεωτικών καταθέσεων)	2.819.079.203	1.959.800.623
2.2 Διευκόλυνση αποδοχής καταθέσεων	4.030.000.000	0
2.3 Καταθέσεις προθεσμίας	0	0
2.4 Αντιστρεπτές πράξεις εξομάλυνσης βραχυχρόνιων διακυμάνσεων της ρευστότητας	0	0
2.5 Καταθέσεις για την κάλυψη περιθωρίων	93.000.000	0
3. Λοιπές υποχρεώσεις σε ευρώ έναντι πιστωτικών ιδρυμάτων ζώνης ευρώ	0	0
4. Υποχρεώσεις σε ευρώ έναντι λοιπών κατοίκων ζώνης ευρώ	24.953.984.561	12.397.028.127
4.1 Γενική κυβέρνηση	23.518.798.954	11.090.282.518
4.2 Λοιπές υποχρεώσεις	1.435.185.607	1.306.745.609
5. Υποχρεώσεις σε ευρώ έναντι μη κατοίκων ζώνης ευρώ	2.395.528.696	2.423.950.875
6. Υποχρεώσεις σε συνάλλαγμα έναντι κατοίκων ζώνης ευρώ	714.999.931	711.599.699
7. Υποχρεώσεις σε συνάλλαγμα έναντι μη κατοίκων ζώνης ευρώ	2.529	2.415
7.1 Καταθέσεις και λοιπές υποχρεώσεις	2.529	2.415
7.2 Υποχρεώσεις που απορρέουν από πιστωτικές διευκολύνσεις στο πλαίσιο του ΜΣΙ ΙΙ	0	0
8. Λογαριασμός ειδικών τραπεζικών δικαιωμάτων του ΔΝΤ	0	0
9. Υποχρεώσεις εντός του Ευρωσυστήματος	28.596.286.346	64.160.258.188
9.1 Υποχρεώσεις συνδεδεμένες με την έκδοση πιστοποιητικών χρέους της ΕΚΤ	0	0
9.2 Καθαρές υποχρεώσεις που απορρέουν από την κατανομή, εντός του Ευρωσυστήματος, των κυκλοφορούντων τραπεζογραμμάτων ευρώ	0	4.758.609.980
9.3 Καθαρές υποχρεώσεις που απορρέουν από το υπόλοιπο του λογαριασμού δόσοληψιών με το ΕΣΚΤ (TARGET2)	28.596.286.346	59.401.648.208
9.4 Λοιπές υποχρεώσεις εντός του Ευρωσυστήματος (καθαρές)	0	0
10. Στοιχεία παθητικού υπό τακτοποίηση	1.985.586	913.852
11. Λοιπές υποχρεώσεις	770.434.515	1.068.668.202
11.1 Διαφορές αναπροσαρμογής της αξίας πράξεων εκτός ισολογισμού	37.766	544
11.2 Δεδουλευμένα έξοδα και προεισπραχθέντα έσοδα	47.212.839	71.722.619
11.3 Λοιπά στοιχεία	723.183.910	996.945.039
12. Προβλέψεις	7.805.756.379	7.600.331.097
13. Λογαριασμοί αναπροσαρμογής	3.671.010.783	3.412.541.786
14. Μετοχικό Κεφάλαιο και Αποθεματικά	593.735.514	593.639.774
14.1 Μετοχικό κεφάλαιο	111.243.362	111.243.362
14.2 Τακτικό αποθεματικό	111.243.362	111.243.362
14.3 Έκτακτο αποθεματικό	84.500.000	84.500.000
14.4 Ειδικό αποθεματικό από την αναπροσαρμογή της αξίας των ακινήτων	285.443.789	285.443.789
14.5 Λοιπά ειδικά αποθεματικά	1.305.001	1.209.261
ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ	109.163.190.093	125.440.512.338

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΕΩΣ 2018

(σε ευρώ)

	2 0 1 8	2 0 1 7
1. Καθαροί τόκοι - έσοδα	961.179.432	1.157.858.591
1.1 Τόκοι - έσοδα	961.277.610	1.199.436.654
1.2 Τόκοι - έξοδα	-98.178	-41.578.063
2. Καθαρό αποτέλεσμα από χρηματοοικονομικές πράξεις, αποσβέσεις και προβλέψεις για κινδύνους	29.524.438	12.676.418
2.1 Πραγματοποιηθέντα κέρδη από χρηματοοικονομικές πράξεις	29.524.438	12.676.418
2.2 Αποσβέσεις χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού και θέσεων	-7.346.535	-4.530.231
2.3 Μεταφορά από πρόβλεψη έναντι πιστωτικών κινδύνων και κινδύνων από τη διακύμανση των συναλλαγματικών ισοτιμιών, των επιτοκίων και της τιμής του χρυσού	7.346.535	4.530.231
3. Καθαρά έσοδα από αμοιβές και προμήθειες	89.219.136	78.042.738
3.1 Έσοδα από αμοιβές και προμήθειες	92.953.781	80.936.433
3.2 Έξοδα για αμοιβές και προμήθειες	-3.734.645	-2.893.695
4. Έσοδα από μετοχές και συμμετοχές	56.812.050	38.841.503
5. Καθαρό αποτέλεσμα από τη συγκέντρωση και την αναδιανομή του νομισματικού εισοδήματος	50.209.184	140.265.261
6. Λοιπά έσοδα	12.478.216	14.021.505
Σύνολο καθαρών εσόδων	1.199.422.456	1.441.706.016
7. Δαπάνες προσωπικού και συνταξιοδοτικών παροχών	-262.265.213	-268.665.229
8. Λοιπές δαπάνες διαχείρισης	-67.830.887	-53.937.156
9. Αποσβέσεις ενσώματων και ασώματων παγίων στοιχείων ενεργητικού	-12.541.221	-14.742.577
10. Δαπάνες για τον έλεγχο του χρηματοπιστωτικού συστήματος	-784.390	-1.610.438
11. Λοιπά έξοδα	0	-52.341.066
12. Προβλέψεις	-198.399.265	-108.609.347
Σύνολο εξόδων	-541.820.976	-499.905.813
ΚΕΡΔΗ ΧΡΗΣΕΩΣ	657.601.480	941.800.203

ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΙΑΘΕΣΗΣ ΚΕΡΔΩΝ

(Άρθρο 71 του Καταστατικού)

(σε ευρώ)

	2 0 1 8	2 0 1 7
Μέρισμα προς πληρωμή: 0,47712 ευρώ ανά μετοχή σε 19.864.886 μετοχές	9.477.934	9.477.934
Φόρος μερισμάτων (συντελεστής 29%, άρθρα 47 και 58 του ν. 4172/2013, όπως ισχύουν)	3.871.269	3.871.269
Υπόλοιπο περιερχόμενο στο Ελληνικό Δημόσιο	644.252.277	928.451.000
	657.601.480	941.800.203

Αθήνα, 25 Φεβρουαρίου 2019

Ο ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ

Η ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ ΤΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟΥ

ΓΙΑΝΝΗΣ ΣΤΟΥΡΝΑΡΑΣ

ΜΑΡΙΑ ΠΑΓΩΝΗ

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΕΠΙ ΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ

I. ΠΛΑΙΣΙΟ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ

Οι οικονομικές καταστάσεις της Τράπεζας της Ελλάδος καταρτίζονται, σύμφωνα με το άρθρο 54Α του Καταστατικού της, με βάση τους λογιστικούς κανόνες και τις λογιστικές μεθόδους που ισχύουν κάθε φορά για το Ευρωπαϊκό Σύστημα Κεντρικών Τραπεζών (ΕΣΚΤ), όπως καθορίζονται από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ), με την Κατευθυντήρια Γραμμή (ΕΕ) 2016/2249 της 3.11.2016 (ΕΚΤ/2016/34).

Οι κανόνες αυτοί βασίζονται σε ευρέως αποδεκτές λογιστικές αρχές και έχουν σχεδιαστεί έτσι ώστε να καλύπτουν με το βέλτιστο τρόπο τις ανάγκες των εθνικών κεντρικών τραπεζών (ΕθνΚΤ) του Ευρωσυστήματος, στις ιδιαίτερες συνθήκες λειτουργίας τους. Για τα θέματα που τυχόν δεν καλύπτονται από τους κανόνες και τις οδηγίες της ΕΚΤ ή που η εφαρμογή τους δεν είναι υποχρεωτική αλλά συνιστώμενη, ακολουθούνται είτε οι συστάσεις της ΕΚΤ είτε οι διατάξεις του Καταστατικού της Τράπεζας, ο κ.ν. 2190/1920 “Περί ανωνύμων εταιριών” και ο ν. 4308/2014 “Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα, συναφείς ρυθμίσεις και άλλες διατάξεις”.

Οι οικονομικές καταστάσεις της Τράπεζας της Ελλάδος αποτελούνται από τον Ισολογισμό, την Κατάσταση Αποτελεσμάτων Χρήσεως, τον Πίνακα Διάθεσης Κερδών της χρήσεως που έληξε την 31.12.2018 καθώς και από περίληψη σημαντικών λογιστικών αρχών και μεθόδων και λοιπές επεξηγηματικές πληροφορίες (Σημειώσεις επί των Οικονομικών Καταστάσεων). Δεδομένου του ειδικού ρόλου που επιτελεί η Τράπεζα της Ελλάδος ως κεντρική τράπεζα της χώρας, η δημοσίευση κατάστασης ταμειακών ροών δεν θα παρείχε στους αναγνώστες των οικονομικών καταστάσεων χρήσιμες πρόσθετες πληροφορίες.

II. ΛΟΓΙΣΤΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ

Οι βασικές λογιστικές αρχές οι οποίες ισχύουν για το Ευρωσύστημα (ΕΚΤ και ΕθνΚΤ των χωρών της ζώνης του ευρώ), και κατά συνέπεια εφαρμόζονται και από την Τράπεζα της Ελλάδος, είναι οι εξής: η αρχή της πραγματικής οικονομικής κατάστασης και διαφάνειας, η αρχή της συντηρητικότητας, η αρχή του ουσιώδους των λογιστικών γεγονότων, η αρχή της συνέπειας και συγκρισιμότητας, η αρχή της συνεχιζόμενης δραστηριότητας, η αρχή της πραγματοποίησης των εσόδων/εξόδων (η αρχή του δεδουλευμένου) και η αρχή της αναγνώρισης γεγονότων που επήλθαν μετά την ημερομηνία κλεισίματος του ισολογισμού.

III. ΣΥΝΟΨΗ ΣΗΜΑΝΤΙΚΩΝ ΛΟΓΙΣΤΙΚΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ

α. Αναγνώριση των στοιχείων του ενεργητικού και του παθητικού

Ένα στοιχείο του ενεργητικού ή του παθητικού αναγνωρίζεται στον ισολογισμό όταν:

- οποιοδήποτε μελλοντικό οικονομικό όφελος που συνδέεται με αυτό, αναμένεται να οδηγήσει σε εισροή ή εκροή για την Τράπεζα της Ελλάδος,
- όλοι οι κίνδυνοι και τα οφέλη που συνδέονται με το εν λόγω στοιχείο του ενεργητικού ή του παθητικού έχουν μεταβιβαστεί στην Τράπεζα της Ελλάδος και

— η αξία του στοιχείου του ενεργητικού ή του παθητικού είναι δυνατόν να μετρηθεί με αξιόπιστο τρόπο.

β. Λογιστική καταγραφή των συναλλαγών

Οι λογαριασμοί τηρούνται με τη μέθοδο του ιστορικού κόστους (κτήσης), εκτός των εμπορεύσιμων χρεογράφων που αποτιμώνται στις αγοραίες τιμές (πλην των χαρτοφυλακίων που έχουν χαρακτηριστεί ως διακρατούμενα μέχρι τη λήξη και των χαρτοφυλακίων για σκοπούς νομισματικής πολιτικής), του χρυσού και όλων των στοιχείων εντός και εκτός ισολογισμού εκφρασμένων σε ξένο νόμισμα.

Οι συναλλαγές που αφορούν χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού και παθητικού καταγράφονται στους λογαριασμούς την ημερομηνία διακανονισμού τους.

Οι συναλλαγές που αφορούν χρηματοοικονομικά στοιχεία σε ξένο νόμισμα, εκτός των άμεσων (spot) συναλλαγών επί τίτλων, καταγράφονται με βάση τη μέθοδο της οικονομικής προσέγγισης, σύμφωνα με την οποία:

- Την ημερομηνία συμφωνίας της συναλλαγής (transaction/trade date) γίνεται καταχώρηση του ποσού της συναλλαγής σε λογαριασμούς εκτός ισολογισμού (τάξεως).
- Την ημερομηνία διακανονισμού της συναλλαγής (settlement/value date) αντιλογίζονται οι εγγραφές στους λογαριασμούς τάξεως και γίνονται εγγραφές σε λογαριασμούς του ισολογισμού.

Σημειώνεται ότι η θέση κάθε ξένου νομίσματος, τα πραγματοποιηθέντα κέρδη και ζημιές που προκύπτουν από τις καθαρές πωλήσεις, καθώς και το μέσο κόστος, υπολογίζονται την ημερομηνία συμφωνίας της συναλλαγής. Οι δεδουλευμένοι τόκοι των χρηματοοικονομικών μέσων σε ξένο νόμισμα, καθώς και οι σχετικές διαφορές υπέρ ή υπό το άρτιο υπολογίζονται και λογιστικοποιούνται σε ημερήσια βάση επηρεάζοντας αντίστοιχα τη συναλλαγματική θέση.

γ. Αποτίμηση Στοιχείων Ενεργητικού και Παθητικού

Απαιτήσεις και υποχρεώσεις σε συνάλλαγμα και χρυσό

Οι απαιτήσεις και υποχρεώσεις της Τράπεζας σε συνάλλαγμα και χρυσό αποτιμώνται με βάση τις ισχύουσες ισοτιμίες της ημερομηνίας κλεισίματος του ισολογισμού που αναφέρονται σε δελτίο συναλλαγματικών ισοτιμιών της ΕΚΤ. Τα έσοδα και τα έξοδα μετατρέπονται σε ευρώ με την ισοτιμία που ίσχυε κατά το χρόνο της συναλλαγής. Η αναπροσαρμογή της αξίας των απαιτήσεων και υποχρεώσεων σε συνάλλαγμα γίνεται χωριστά κατά νόμισμα, συμπεριλαμβανομένων των εντός και εκτός ισολογισμού στοιχείων.

Η αναπροσαρμογή της αξίας με βάση την αγοραία τιμή, των απαιτήσεων και υποχρεώσεων που εκφράζονται σε συνάλλαγμα, παρουσιάζεται χωριστά από την αναπροσαρμογή της αξίας τους λόγω μεταβολής των συναλλαγματικών ισοτιμιών.

Για το χρυσό δεν γίνεται διάκριση μεταξύ των διαφορών από αναπροσαρμογή της τιμής και της συναλλαγματικής ισοτιμίας. Λογιστικοποιείται μία και μόνη αποτίμηση της αξίας του χρυσού με βάση την τιμή του σε ευρώ ανά ουγγιά καθαρού χρυσού, όπως αυτή αναφέρεται σε δελτίο συναλλαγματικών ισοτιμιών της ΕΚΤ και προκύπτει από την ισχύουσα τιμή του χρυσού σε δολά-

για ΗΠΑ στην αγορά του Λονδίνου στο τέλος του έτους, σε συνάρτηση με την ισοτιμία ευρώ/δολαρίου ΗΠΑ την ίδια ημερομηνία.

Χρεόγραφα

- Τα χρεόγραφα που διακρατούνται για σκοπούς νομισματικής πολιτικής αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος (κόστος κτήσης προσαρμοσμένο με τις αποσβεσθείσες υπέρ ή υπό το άρτιο διαφορές) και υπόκεινται σε έλεγχο απομείωσης της αξίας τους.
- Τα εμπορεύσιμα χρεόγραφα αποτιμώνται στις μέσες αγοραίες τιμές της ημερομηνίας κλεισίματος του ισολογισμού, χωριστά για κάθε τίτλο (κατά ISIN), εφόσον δεν έχουν χαρακτηριστεί ως διακρατούμενα μέχρι τη λήξη και δεν διακρατούνται για σκοπούς νομισματικής πολιτικής. Τυχόν δικαιώματα προαίρεσης ενσωματωμένα στα χρεόγραφα δεν θα πρέπει να διαχωρίζονται για σκοπούς αποτίμησης.
- Τα εμπορεύσιμα χρεόγραφα που έχουν χαρακτηριστεί ως διακρατούμενα μέχρι τη λήξη και οι μη εμπορεύσιμοι τίτλοι αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος και υπόκεινται σε έλεγχο απομείωσης της αξίας τους.
- Οι μη ρευστοποιήσιμες μετοχές καθώς και συμμετοχικοί τίτλοι που διακρατούνται ως μόνιμες επενδύσεις αποτιμώνται στο κόστος κτήσης.

Ενσώματα και ασώματα πάγια στοιχεία

Στα πάγια στοιχεία ενεργητικού περιλαμβάνονται τα ακίνητα (οικόπεδα, κτίρια και εγκαταστάσεις κτιρίων, κτίρια υπό κατασκευή), τα έπιπλα, τα έργα τέχνης, τα μηχανήματα, ο ηλεκτρονικός εξοπλισμός και οι ασώματες ακινητοποιήσεις. Τόσο τα ακίνητα όσο και ο κινητός εξοπλισμός και οι ασώματες ακινητοποιήσεις εμφανίζονται στο κόστος κτήσης προσαρμοσμένα με τις αποσβέσεις και τυχόν απομειώσεις. Τα οικοπέδα, τα κτίρια υπό κατασκευή και τα έργα τέχνης δεν αποσβένονται.

Σύμφωνα με τη λογιστική πολιτική της Τράπεζας, τυχόν απομειώσεις στα ακίνητά της (οικόπεδα και κτήρια) γίνονται εις βάρος του ειδικού αποθεματικού από την αναπροσαρμογή της αξίας των ακινήτων, που είχε δημιουργηθεί στο παρελθόν.

Οι αποσβέσεις διενεργούνται με τη μέθοδο της σταθερής απόσβεσης για όλη τη διάρκεια της προσδοκώμενης ωφέλιμης ζωής του πάγιου στοιχείου.

Η εκτιμώμενη ωφέλιμη ζωή των πάγιων στοιχείων ανά κατηγορία, έχει ως εξής:

Κτίρια – εγκαταστάσεις κτιρίων	40	έτη
Λοιπός εξοπλισμός	4-12	έτη
Ασώματες ακινητοποιήσεις και έξοδα πολυετούς απόσβεσης	4-5	έτη

δ. Αναγνώριση εσόδων

- Τα έσοδα και τα έξοδα αναγνωρίζονται στο οικονομικό έτος το οποίο αφορούν, ανεξάρτητα από το χρόνο είσπραξης ή πληρωμής τους.

- Τα πραγματοποιηθέντα κέρδη και οι πραγματοποιηθείσες ζημίες από πράξεις επί συναλλάγματος, χρυσού και χρεογράφων μεταφέρονται στο λογαριασμό αποτελεσμάτων χρήσεως. Τα εν λόγω κέρδη και ζημίες υπολογίζονται με βάση το μέσο κόστος των αντίστοιχων στοιχείων κατά την ημερομηνία πραγματοποίησής τους.
- Τα μη πραγματοποιηθέντα κέρδη (κέρδη από αποτίμηση) δεν αναγνωρίζονται ως έσοδα, αλλά μεταφέρονται απευθείας σε λογαριασμούς αναπροσαρμογής (revaluation accounts).
- Οι μη πραγματοποιηθείσες ζημίες (ζημίες από αποτίμηση), κατά το ποσό που υπερβαίνουν προηγούμενα κέρδη από αποτίμηση, τα οποία έχουν καταγραφεί στον αντίστοιχο λογαριασμό αναπροσαρμογής, μεταφέρονται στο τέλος της χρήσεως στο λογαριασμό αποτελεσμάτων και δεν αντिलογίζονται έναντι νέων εξ αποτιμήσεως κερδών επόμενων χρήσεων. Επίσης, μη πραγματοποιηθείσες ζημίες που αφορούν οποιοδήποτε χρεόγραφο ή νόμισμα ή διαθέσιμα σε χρυσό δεν συμψηφίζονται με μη πραγματοποιηθέντα κέρδη από άλλα χρεόγραφα ή νομίσματα ή χρυσό. Το μέσο κόστος του χρηματοοικονομικού στοιχείου από το οποίο θα προκύψουν μη πραγματοποιηθείσες ζημίες στο τέλος του έτους προσαρμόζεται στη συναλλαγματική ισοτιμία ή στην αγοραία τιμή που ίσχυε στο τέλος του έτους.
- Οι διαφορές υπέρ ή υπό το άρτιο που προκύπτουν από αγορασθέντες τίτλους υπολογίζονται και εμφανίζονται ως τμήμα των εσόδων από τόκους και αποσβένονται κατά την εναπομένουσα συμβατική διάρκεια ζωής των χρεογράφων σύμφωνα με τη μέθοδο του εσωτερικού βαθμού απόδοσης (IRR-internal rate of return).
- Οι ζημίες από απομείωση μεταφέρονται στα αποτελέσματα χρήσεως και δεν αντिलογίζονται τα επόμενα έτη, εκτός εάν η απομείωση ελαττώνεται και η μεταβολή αυτή μπορεί να συσχετιστεί με παρατηρήσιμο γεγονός που επήλθε μετά την καταγραφή της αρχικής απομείωσης.

ε. Στοιχεία εκτός ισολογισμού

Οι τίτλοι και τα περιουσιακά στοιχεία σε ευρώ που περιλαμβάνονται στους λογαριασμούς εκτός ισολογισμού (τάξεως) αποτυπώνονται στην ονομαστική τους αξία.

Οι πράξεις εκτός ισολογισμού χρηματοοικονομικών μέσων σε συνάλλαγμα (προθεσμιακές πράξεις συναλλάγματος, τα προθεσμιακά σκέλη των πράξεων ανταλλαγής νομισμάτων και άλλες πράξεις επί νομισμάτων που συνεπάγονται την ανταλλαγή ορισμένου νομίσματος έναντι άλλου σε μελλοντική ημερομηνία) περιλαμβάνονται στην καθαρή συναλλαγματική θέση για τον υπολογισμό του μέσου κόστους αγοράς και των συναλλαγματικών κερδών και ζημιών.

στ. Παροχές προς ασφαλισμένους

Η Τράπεζα διατηρεί προγράμματα παροχών σε ασφαλισμένους (εν ενεργεία και συνταξιούχους), τα οποία διαχωρίζονται σε προγράμματα καθορισμένων παροχών και σε προγράμματα καθορισμένων εισφορών.

Τα προγράμματα καθορισμένων παροχών σχετίζονται με την αποζημίωση εν ενεργεία προσωπικού λόγω αποχώρησης, καθώς και την παροχή κύριας και επικουρικής σύνταξης για το σύνολο των ασφαλισμένων. Οι σχετικές υποχρεώσεις προσδιορίζονται βάσει αναλογιστικής μελέτης που εκπονείται από ανεξάρτητη αναλογιστική εταιρεία χρησιμοποιώντας τη μέθοδο της προβλεπόμενης μονάδας υποχρέωσης (projected unit credit method). Η σχετική υποχρέωση

εμφανίζεται στις Προβλέψεις και συγκεκριμένα στην κατηγορία “*Πρόβλεψη για παροχές προς ασφαλισμένους*”. Η διαφορά που προκύπτει από την επιμέτρηση της παρούσας αξίας της υποχρέωσης καταχωρείται εξ ολοκλήρου στα αποτελέσματα χρήσεως.

Ως προγράμματα καθορισμένων εισφορών προς τους ασφαλισμένους, η Τράπεζα διατηρεί το πρόγραμμα γονικής παροχής και το πρόγραμμα μετεργασιακών παροχών. Οι εισφορές προς τα προγράμματα αυτά καταχωρούνται στο στοιχείο “*Δαπάνες προσωπικού και συνταξιοδοτικών παροχών*” της Κατάστασης Αποτελεσμάτων Χρήσεως και δεν υφίσταται άλλη υποχρέωση για την Τράπεζα σχετικά με αυτά τα προγράμματα.

Συγχρόνως η Τράπεζα διαχειρίζεται, σε διακριτά χαρτοφυλάκια, τα περιουσιακά στοιχεία των προγραμμάτων καθορισμένων εισφορών, τα δε περιουσιακά αυτά στοιχεία περιλαμβάνονται στο Ενεργητικό της Τράπεζας.

ζ. Τραπεζογραμμάτια σε κυκλοφορία

Η ΕΚΤ και οι ΕθνΚΤ της ζώνης του ευρώ, οι οποίες αποτελούν το Ευρωσύστημα, εκδίδουν τραπεζογραμμάτια ευρώ.⁴ Η συνολική αξία των κυκλοφορούντων τραπεζογραμμάτων ευρώ κατανέμεται στις ΕθνΚΤ του Ευρωσυστήματος την τελευταία εργάσιμη ημέρα κάθε μήνα, σύμφωνα με την κλείδα κατανομής τραπεζογραμμάτων.⁵

Επί της συνολικής αξίας των τραπεζογραμμάτων ευρώ σε κυκλοφορία, το 8% θεωρείται ότι εκδίδεται από την ΕΚΤ, ενώ το υπόλοιπο 92% κατανέμεται στις ΕθνΚΤ με βάση την κλείδα συμμετοχής τους στο Ευρωσύστημα. Το μερίδιο των κυκλοφορούντων τραπεζογραμμάτων ευρώ που αναλογεί στην Τράπεζα της Ελλάδος απεικονίζεται στην κατάσταση του ισολογισμού στο στοιχείο 1 του παθητικού “*Τραπεζογραμμάτια σε κυκλοφορία*”.

Η διαφορά μεταξύ της αξίας των τραπεζογραμμάτων ευρώ που κατανέμεται σε κάθε ΕθνΚΤ, σύμφωνα με την κλείδα κατανομής τραπεζογραμμάτων, και της αξίας των τραπεζογραμμάτων ευρώ που αυτή πράγματι θέτει σε κυκλοφορία, δημιουργεί έντοκα υπόλοιπα,⁶ απαιτήσεων ή υποχρεώσεων εντός του Ευρωσυστήματος. Οι εν λόγω απαιτήσεις ή υποχρεώσεις απεικονίζονται αντίστοιχα στα στοιχεία του ισολογισμού “*Καθαρές απαιτήσεις/υποχρεώσεις που απορρέουν από την κατανομή, εντός του Ευρωσυστήματος, των κυκλοφορούντων τραπεζογραμμάτων ευρώ*”.

Για την αποφυγή σημαντικών μεταβολών στο νομισματικό εισόδημα των ΕθνΚΤ που εισέρχονται στο Ευρωσύστημα, σε σύγκριση με τα προηγούμενα έτη, κατά το έτος υιοθέτησης του ευρώ και μέχρι τα επόμενα πέντε έτη, προσαρμόζονται τα υπόλοιπα που δημιουργούνται από την κατανομή των τραπεζογραμμάτων ευρώ.

Τα ποσά των προσαρμογών υπολογίζονται αφού ληφθούν υπόψη οι διαφορές μεταξύ του μέσου όρου της αξίας των τραπεζογραμμάτων σε κυκλοφορία της εισερχόμενης ΕθνΚΤ κατά την περίοδο αναφοράς και του μέσου όρου της αξίας των τραπεζογραμμάτων που θα της αναλο-

⁴ Απόφαση της ΕΚΤ της 13ης Δεκεμβρίου 2010 σχετικά με την έκδοση τραπεζογραμμάτων ευρώ (αναδιατύπωση) (ΕΚΤ/2010/29), ΕΕ L35, 9.2.2011, σελ. 26, με τις ισχύουσες τροποποιήσεις.

⁵ Με τον όρο “κλείδα κατανομής τραπεζογραμμάτων” νοείται το 92% του μεριδίου συμμετοχής κάθε ΕθνΚΤ του Ευρωσυστήματος στο συνολικά καταβλημένο κεφάλαιο της ΕΚΤ, από όλες τις ΕθνΚΤ του Ευρωσυστήματος.

⁶ Απόφαση της ΕΚΤ της 3ης Νοεμβρίου 2016 σχετικά με την κατανομή του νομισματικού εισοδήματος των εθνικών κεντρικών τραπεζών των κρατών-μελών με νόμισμα το ευρώ (αναδιατύπωση) (ΕΚΤ/2016/36).

γούσαν κατά τη διάρκεια εκείνης της περιόδου, σύμφωνα με την κλείδα κατανομής της στο κεφάλαιο της ΕΚΤ (περίοδος αναφοράς: η χρονική περίοδος 24 μηνών, η έναρξη της οποίας τίθεται 30 μήνες πριν από την υιοθέτηση του κοινού νομίσματος από το αντίστοιχο κράτος-μέλος).

Στην κλειόμενη χρήση οι προσαρμογές προέρχονται από την ένταξη των ΕθνΚΤ της Λετονίας (1.1.2014) και της Λιθουανίας (1.1.2015).

Τα έσοδα και τα έξοδα από τόκους που απορρέουν από τις εν λόγω απαιτήσεις/υποχρεώσεις εκκαθαρίζονται μέσω των λογαριασμών της ΕΚΤ και απεικονίζονται στο λογαριασμό αποτελεσμάτων χρήσεως στο στοιχείο “Καθαροί τόκοι-έσοδα” της κάθε ΕθνΚΤ του Ευρωσυστήματος.

η. Υπόλοιπα εντός του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών/Υπόλοιπα εντός του Ευρωσυστήματος

Τα υπόλοιπα εντός του ΕΣΚΤ προκύπτουν από διασυνοριακές συναλλαγές που πραγματοποιούνται μεταξύ των ΕθνΚΤ της Ευρωπαϊκής Ένωσης (με εντολέα και αποδέκτη κυρίως ιδιωτικές επιχειρήσεις). Οι συναλλαγές αυτές κατά κύριο λόγο πραγματοποιούνται μέσω του TARGET2⁷ δημιουργώντας διμερή υπόλοιπα σε λογαριασμούς τηρούμενους μεταξύ των ΕθνΚΤ της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Αυτά τα διμερή υπόλοιπα συμψηφίζονται καθημερινά με την ΕΚΤ, ώστε κάθε ΕθνΚΤ να εμφανίζεται με μία καθαρή διμερή θέση έναντι της ΕΚΤ και μόνο. Τα εκφρασμένα σε ευρώ υπόλοιπα εντός του Ευρωσυστήματος της Τράπεζας της Ελλάδος έναντι της ΕΚΤ που συνδέονται με το TARGET2 εμφανίζονται στον ισολογισμό ως μία καθαρή απαίτηση ή υποχρέωση στο στοιχείο του ενεργητικού ή παθητικού “Καθαρές απαιτήσεις/υποχρεώσεις που απορρέουν από το υπόλοιπο του λογαριασμού δοσοληψιών με το ΕΣΚΤ (TARGET2)”.

Υπόλοιπα εντός του ΕΣΚΤ έναντι ΕθνΚΤ εκτός ζώνης ευρώ που δεν πραγματοποιούνται μέσω TARGET2, εμφανίζονται είτε στο στοιχείο του ενεργητικού “Απαιτήσεις σε ευρώ έναντι μη κατοίκων ζώνης ευρώ” είτε στο στοιχείο του παθητικού “Υποχρεώσεις σε ευρώ έναντι μη κατοίκων ζώνης ευρώ”.

Διάφορα άλλα υπόλοιπα εντός του Ευρωσυστήματος εκφρασμένα σε ευρώ (όπως η ενδιάμεση διανομή κερδών της ΕΚΤ προς τις ΕθνΚΤ και η αναδιανομή του νομισματικού εισοδήματος) εμφανίζονται στον ισολογισμό της Τράπεζας της Ελλάδος ως μία καθαρή απαίτηση ή υποχρέωση στο στοιχείο του ενεργητικού “Λοιπές απαιτήσεις εντός του Ευρωσυστήματος (καθαρές)” ή στο στοιχείο του παθητικού “Λοιπές υποχρεώσεις εντός του Ευρωσυστήματος (καθαρές)”.

Οι απαιτήσεις εντός του Ευρωσυστήματος από τη συμμετοχή της Τράπεζας της Ελλάδος στο κεφάλαιο, τα αποθεματικά και τις προβλέψεις της ΕΚΤ περιλαμβάνονται στο στοιχείο του ενεργητικού “Συμμετοχή στο κεφάλαιο, τα αποθεματικά και τις προβλέψεις της ΕΚΤ”.

Τα υπόλοιπα εντός του Ευρωσυστήματος που προκύπτουν από τη μεταβίβαση συναλλαγματικών διαθεσίμων στην ΕΚΤ από τις ΕθνΚΤ όταν αυτές γίνονται μέλη του Ευρωσυστήματος είναι εκφρασμένα σε ευρώ και περιλαμβάνονται στο στοιχείο του ενεργητικού “Απαιτήσεις από τη μεταβίβαση συναλλαγματικών διαθεσίμων στην ΕΚΤ”.

Τα υπόλοιπα εντός του Ευρωσυστήματος, που προκύπτουν από την κατανομή των κυκλοφο-

⁷ TARGET2: Trans-European Automated Real-time Gross Settlement Express Transfer system (Διερωπαϊκό Αυτοματοποιημένο Σύστημα Ταχείας Μεταφοράς Κεφαλαίων σε Συνεχή Χρόνο).

ρούντων τραπεζογραμματίων ευρώ μεταξύ των ΕθνΚΤ, περιλαμβάνονται συμφηφιστικά σε ένα στοιχείο, είτε ενεργητικού είτε παθητικού, ως “Καθαρές απαιτήσεις/υποχρεώσεις που απορρέουν από την κατανομή, εντός του Ευρωσυστήματος, των κυκλοφορούντων τραπεζογραμματίων ευρώ”.

θ. Διανομή των κερδών της ΕΚΤ

Το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΚΤ έχει αποφασίσει ότι τα έσοδα της ΕΚΤ από το εκδοτικό της δικαίωμα που απορρέουν από το 8% της συνολικής αξίας των κυκλοφορούντων τραπεζογραμματίων ευρώ, τα οποία της έχουν κατανεμηθεί, και τα έσοδα από τα χρεόγραφα που κατέχει για σκοπούς νομισματικής πολιτικής στο πλαίσιο του Προγράμματος για τις Αγορές Τίτλων (Securities Markets Programme – SMP), του τρίτου Προγράμματος Αγοράς Καλυμμένων Ομολογιών (Covered Bond Purchase Programme – CBPP3), του Προγράμματος για τις Αγορές Τίτλων προερχόμενων από Τιτλοποίηση Περιουσιακών Στοιχείων (Asset-Backed Securities Purchase Programme – ABSPP), καθώς και του Προγράμματος για τις Αγορές Τίτλων του Δημόσιου Τομέα (Public Sector Purchase Programme – PSPP), διανέμονται στις ΕθνΚΤ τον Ιανουάριο του επόμενου έτους, με τη μορφή ενδιάμεσης διανομής κερδών,⁸ εκτός εάν το Διοικητικό της Συμβούλιο αποφασίσει διαφορετικά.

Τα έσοδα αυτά διανέμονται εξ ολοκλήρου στις ΕθνΚΤ, εκτός αν αυτά υπερβαίνουν το καθαρό κέρδος της ΕΚΤ για το έτος και αν το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΚΤ αποφασίσει να μεταφέρει ποσά για την ενίσχυση της πρόβλεψης της ΕΚΤ έναντι πιστωτικού κινδύνου και κινδύνων από τη διακύμανση των συναλλαγματικών ισοτιμιών, των επιτοκίων και της τιμής του χρυσού. Το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΚΤ μπορεί ακόμη να αποφασίσει να χρεώσει τα κόστη που έχουν βαρύνει την ΕΚΤ και σχετίζονται με την έκδοση και διαχείριση των τραπεζογραμματίων ευρώ έναντι των εσόδων από τα κυκλοφορούντα τραπεζογραμματία ευρώ.

Το ποσό που διανέμεται στις ΕθνΚΤ περιλαμβάνεται στο λογαριασμό αποτελεσμάτων χρήσεως, στο στοιχείο “Έσοδα από μετοχές και συμμετοχές”.

ι. Γεγονότα μετά την ημερομηνία κλεισίματος του ισολογισμού

Τα στοιχεία ενεργητικού και παθητικού προσαρμόζονται για γεγονότα που έλαβαν χώρα μετά της ημερομηνίας τέλους της χρήσεως και της ημερομηνίας έγκρισης των οικονομικών καταστάσεων, εφόσον επηρεάζουν ουσιωδώς την οικονομική κατάσταση της Τράπεζας κατά την ημερομηνία κλεισίματος του ισολογισμού. Στην περίπτωση γεγονότων που λαμβάνουν χώρα μετά την ημερομηνία κλεισίματος του ισολογισμού και δεν επηρεάζουν τα μεγέθη του ισολογισμού, αλλά η σπουδαιότητά τους είναι τέτοια ώστε η μη γνωστοποίησή τους θα επηρέαζε τη δυνατότητα των χρηστών των οικονομικών καταστάσεων να διαμορφώνουν ορθές εκτιμήσεις και να λαμβάνουν ορθές αποφάσεις, τα εν λόγω γεγονότα θα αναφέρονται στις σημειώσεις επί των οικονομικών καταστάσεων.

⁸ Απόφαση της ΕΚΤ της 15.12.2014 σχετικά με την ενδιάμεση διανομή του εισοδήματος της ΕΚΤ (ΕΚΤ/2014/57) με τις ισχύουσες τροποποιήσεις, ΕΕ L53, 25.2.2015, σελ. 24.

ΙV. ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΕΠΙ ΤΟΥ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ

Ε Ν Ε Ρ Γ Η Τ Ι Κ Ο

1. Χρυσός και απαιτήσεις σε χρυσό

Διαθέσιμα και απαιτήσεις σε χρυσό	31.12.2018	31.12.2017	Μεταβολή
Βάρος σε χιλιάδες ουγγιές	4.808,5	4.798,0	10,5
Βάρος σε τόνους	149,6	149,2	0,4
Αξία χρυσού σε εκατ. ευρώ	5.390,2	5.190,8	199,4

Στη μερίδα αυτή περιλαμβάνονται:

- τα διαθέσιμα της Τράπεζας σε χρυσό διεθνών προδιαγραφών και χρυσές λίρες Αγγλίας (3.636,4 χιλιάδες ουγγιές),
- οι απαιτήσεις σε χρυσό έναντι του Ελληνικού Δημοσίου (985,6 χιλιάδες ουγγιές), οι οποίες απορρέουν από τη συμμετοχή της Ελλάδος στο ΔΝΤ (καταβολή από την Τράπεζα στο ΔΝΤ για λογαριασμό του Ελληνικού Δημοσίου του μεριδίου συμμετοχής του σε χρυσό),
- ο χρυσός μη διεθνών προδιαγραφών και τα χρυσά νομίσματα (186,5 χιλιάδες ουγγιές).

Μέρος των διαθεσίμων σε χρυσό φυλάσσεται σε τράπεζες του εξωτερικού.

Τα διαθέσιμα και οι απαιτήσεις σε χρυσό σημείωσαν μικρή αύξηση 10,5 χιλιάδες ουγγιές ως αποτέλεσμα κυρίως της αγοραπωλησίας χρυσών λιρών Αγγλίας και χρυσών νομισμάτων. Η αύξηση της αξίας τους κατά 199,4 εκατ. ευρώ σε σχέση με την 31.12.2017 οφείλεται κυρίως στην αποτίμηση του χρυσού.

Η αποτίμηση του χρυσού γίνεται με βάση την τιμή σε ευρώ ανά ουγγιά καθαρού χρυσού στο τέλος του έτους. Η τιμή αυτή αναφέρεται σε δελτίο συναλλαγματικών ισοτιμιών της ΕΚΤ και προκύπτει από την ισχύουσα τιμή του χρυσού σε δολάρια ΗΠΑ στην αγορά του Λονδίνου στο τέλος του έτους, σε συνάρτηση με την ισοτιμία ευρώ/δολαρίου ΗΠΑ την ίδια ημερομηνία. Στις 31.12.2018 η τιμή του χρυσού ανά ουγγιά ανήλθε σε 1.120,961 ευρώ, έναντι 1.081,881 ευρώ στις 29.12.2017.

Το εξ αποτιμώσεως αποτέλεσμα, που προέκυψε από τη σύγκριση της αξίας του χρυσού στις 31.12.2018 με το μέσο κόστος κτήσης, ανέρχεται σε 3.550,8 εκατ. ευρώ και περιλαμβάνεται στο στοιχείο 13 του παθητικού “Λογαριασμοί αναπροσαρμογής”. Το ποσό αυτό αφορά μη πραγματοποιηθέν κέρδος και αποτελεί αποθεματικό ασφαλείας έναντι πιθανών δυσμενών εξελίξεων στη διακύμανση της τιμής του χρυσού.

2. Απαιτήσεις σε συνάλλαγμα έναντι μη κατοίκων ζώνης ευρώ

Στο στοιχείο αυτό περιλαμβάνονται απαιτήσεις σε ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα (SDR) έναντι του ΔΝΤ, υπόλοιπα τρεχούμενων λογαριασμών σε τράπεζες του εξωτερικού (ανταποκριτές), προθεσμιακές καταθέσεις, τοποθετήσεις σε τίτλους, καθώς και η αξία των ξένων τραπεζογραμμάτων που βρίσκονται στα ταμεία της Τράπεζας.

2.1 Απαιτήσεις έναντι του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου (ΔΝΤ)

Οι απαιτήσεις αυτές απορρέουν από την εν γένει συμμετοχή της Ελλάδος στο ΔΝΤ.

Ειδικότερα, στο στοιχείο αυτό περιλαμβάνονται:

- τα διαθέσιμα στο ΔΝΤ σε SDR,
- το μερίδιο της συμμετοχής της Ελλάδος στο κεφάλαιο του ΔΝΤ σε SDR (μέρος της quota).

Και τα δύο αυτά ποσά αντιστοιχίζονται στο παθητικό με ισόποσες υποχρεώσεις έναντι του Ελληνικού Δημοσίου (στοιχείο 6 “Υποχρεώσεις σε συνάλλαγμα έναντι κατοίκων ζώνης ευρώ”).

Απαιτήσεις έναντι του ΔΝΤ (σε εκατ.)	31.12.2018		31.12.2017		Μεταβολή	
	SDR	Ευρώ	SDR	Ευρώ	SDR	Ευρώ
Διαθέσιμα σε SDR	4,8	5,9	4,5	5,3	0,3	0,6
Μερίδιο συμμετοχής της Ελλάδος στο κεφάλαιο του ΔΝΤ σε SDR (μέρος της quota)	573,0	696,4	572,9	680,4	0,1	16,0
Σύνολο	577,8	702,3	577,4	685,7	0,4	16,6

• Διαθέσιμα σε SDR

Τα διαθέσιμα σε SDR προήλθαν από κατανομές SDR του ΔΝΤ προς τη χώρα μας, που έγιναν κυρίως το 2009 στο πλαίσιο της γενικής κατανομής SDR ύψους αντίστοιχου των 250 δισεκ. δολαρίων ΗΠΑ προς όλες τις χώρες-μέλη του ΔΝΤ, όπως αυτή εγκρίθηκε από το Συμβούλιο των Διοικήτων του ΔΝΤ στις 7.8.2009 και τέθηκε σε ισχύ στις 28.8.2009.

Η εν λόγω κατανομή είχε ως σκοπό την παροχή ρευστότητας στο παγκόσμιο οικονομικό σύστημα με την ενίσχυση των συναλλαγματικών διαθεσίμων των χωρών-μελών του ΔΝΤ. Η κατανομή πραγματοποιήθηκε κατ' αναλογία προς τα ισχύοντα μερίδια συμμετοχής τους στο κεφάλαιο του ΔΝΤ.

• Μερίδιο συμμετοχής της Ελλάδος στο κεφάλαιο του ΔΝΤ (quota) σε SDR

Στο λογαριασμό αυτό εμφανίζεται το μερίδιο συμμετοχής της Ελλάδος στο κεφάλαιο του ΔΝΤ που είναι εκφρασμένο σε SDR και αποτελεί μέρος της συνολικής συμμετοχής της χώρας σε αυτό.

Οι παραπάνω απαιτήσεις έναντι του ΔΝΤ αποτιμήθηκαν με την ισοτιμία του SDR έναντι του ευρώ όπως αναφέρεται σε δελτίο συναλλαγματικών ισοτιμιών της ΕΚΤ της 31.12.2018, (1 SDR=1,2154 ευρώ, έναντι 1 SDR=1,1876 ευρώ στις 29.12.2017).

Το μερίδιο συμμετοχής της Ελλάδος στο κεφάλαιο του ΔΝΤ που είναι εκφρασμένο σε ευρώ (2.253,5 εκατ. ευρώ) εμφανίζεται στο στοιχείο 5 του παθητικού “Υποχρεώσεις σε ευρώ έναντι μη κατοίκων ζώνης ευρώ” ως κατάθεση του ΔΝΤ στη Τράπεζα. Οποιαδήποτε πραγματική μεταβολή στην κατάθεση του ΔΝΤ επηρεάζει αντίστοιχα το μερίδιο συμμετοχής της Ελλάδος στο κεφάλαιο του ΔΝΤ που είναι εκφρασμένο σε SDR, αφού η συνολική συμμετοχή της Ελλάδος στο ΔΝΤ παραμένει σταθερή.

2.2 Καταθέσεις σε τράπεζες, χρεόγραφα, δάνεια και λοιπές απαιτήσεις

Στην κατηγορία αυτή περιλαμβάνονται απαιτήσεις σε συνάλλαγμα έναντι μη κατοίκων ζώνης ευρώ, οι οποίες αφορούν: προθεσμιακές καταθέσεις, υπόλοιπα τρεχούμενων λογαριασμών σε ανταποκριτές εξωτερικού, ομόλογα, έντοκα γραμμάτια, μερίδια αμοιβαίων κεφαλαίων, καθώς και ξένα τραπεζογραμμάτια που βρίσκονται στα ταμεία της Τράπεζας.

Κατηγορίες απαιτήσεων	31.12.2018	31.12.2017 (σε εκατ. ευρώ)	Μεταβολή
Προθεσμιακές καταθέσεις σε τράπεζες του εξωτερικού	513,5	910,5	-397,0
Υπόλοιπα τρεχούμενων λογαριασμών σε ανταποκριτές εξωτερικού	21,5	37,1	-15,6
Εμπορεύσιμοι τίτλοι (ομόλογα/έντοκα γραμμάτια) που δεν διακρατούνται μέχρι τη λήξη τους	1.207,8	951,7	256,1
Μερίδια αμοιβαίων κεφαλαίων	19,8	0,0	19,8
Ξένα τραπεζογραμμάτια στα ταμεία της Τράπεζας	18,8	12,2	6,6
Σύνολο	1.781,4	1.911,5	-130,1

Στις 31.12.2018 το μεγαλύτερο μέρος των παραπάνω απαιτήσεων αφορούσε τοποθετήσεις σε δολάρια ΗΠΑ καθώς και λίρες Αγγλίας. Επιπλέον η Τράπεζα έχει τοποθετήσεις σε αμοιβαία κεφάλαια της Τράπεζας Διεθνών Διακανονισμών (BIS) σε γιουάν Κίνας.

Οι εμπορεύσιμοι τίτλοι αποτιμήθηκαν με τις μέσες αγοραίες τιμές της 31.12.2018 κατά ISIN (International Security Identification Number) και προέκυψαν εξ αποτιμήσεως κέρδη ύψους 1,1 εκατ. ευρώ και εξ αποτιμήσεως ζημιές ύψους 1,4 εκατ. ευρώ. Τα εξ αποτιμήσεως κέρδη μεταφέρθηκαν σε λογαριασμούς αναπροσαρμογής (στοιχείο 13 του παθητικού), ενώ οι εξ αποτιμήσεως ζημιές μεταφέρθηκαν στα αποτελέσματα χρήσεως και συμψηφίστηκαν με μεταφορά του αντίστοιχου ποσού από την πρόβλεψη που έχει σχηματιστεί για τον σκοπό αυτό.

Τα μερίδια αμοιβαίων κεφαλαίων αποτιμήθηκαν με τις τιμές κλεισίματος της 28.12.2018 και τα εξ αποτιμήσεως κέρδη που προέκυψαν, ύψους 0,6 εκατ. ευρώ, μεταφέρθηκαν σε λογαριασμούς αναπροσαρμογής (στοιχείο 13 του παθητικού).

3. Απαιτήσεις σε συνάλλαγμα έναντι κατοίκων ζώνης ευρώ

Πρόκειται για απαιτήσεις έναντι του Ελληνικού Δημοσίου από χορήγηση μακροπρόθεσμων δανείων και προθεσμιακές καταθέσεις σε τράπεζες του εξωτερικού.

3.1 Απαιτήσεις έναντι της γενικής κυβέρνησης

Στις απαιτήσεις αυτές περιλαμβάνονται το δάνειο σε δολάρια ΗΠΑ και το δάνειο με ρήτρα χρυσού, τα οποία έχουν χορηγηθεί στο Ελληνικό Δημόσιο για τη συμμετοχή του σε διεθνείς οργανισμούς (εκτός ΔΝΤ).

Κατηγορίες απαιτήσεων	31.12.2018	31.12.2017 (σε εκατ. ευρώ)	Μεταβολή
Δάνειο σε δολάρια ΗΠΑ	0,7	0,8	-0,1
Δάνειο με ρήτρα χρυσού	15,6	15,1	0,5
Σύνολο	16,3	15,9	0,4

3.2 Λοιπές απαιτήσεις

Οι απαιτήσεις αυτές αφορούν κυρίως προθεσμιακές καταθέσεις σε συνάλλαγμα, σε ανταποκριτές της ζώνης του ευρώ, καθώς και τοποθετήσεις σε εμπορεύσιμους τίτλους σε συνάλλαγμα που έχουν εκδοθεί από κατοίκους της ζώνης του ευρώ.

Κατηγορίες απαιτήσεων	31.12.2018	31.12.2017 (σε εκατ. ευρώ)	Μεταβολή
Προθεσμιακές καταθέσεις	152,2	255,5	-103,3
Εμπορεύσιμοι τίτλοι (ομόλογα/έντοκα γραμμάτια) που δεν διακρατούνται μέχρι τη λήξη τους	151,8	0,0	151,8
Σύνολο	304,0	255,5	48,5

Στις 31.12.2018 το μεγαλύτερο μέρος των παραπάνω απαιτήσεων αφορούσε καταθέσεις κυρίως σε δολάρια ΗΠΑ καθώς και σε λίρες Αγγλίας.

4. Απαιτήσεις σε ευρώ έναντι μη κατοίκων ζώνης ευρώ

4.1 Καταθέσεις σε τράπεζες, χρεόγραφα και δάνεια

Περιλαμβάνονται τα υπόλοιπα έντοκων τρεχούμενων λογαριασμών σε τράπεζες εξωτερικού το σύνολο των οποίων είχε διαμορφωθεί στις 31.12.2018 σε 521,7 χιλ. ευρώ (2017: 23,5 χιλ. ευρώ).

5. Δάνεια σε ευρώ προς πιστωτικά ιδρύματα ζώνης ευρώ σχετιζόμενα με πράξεις νομισματικής πολιτικής

Στο στοιχείο αυτό περιλαμβάνονται τα υπόλοιπα των λογαριασμών χορηγήσεων της Τράπεζας προς τα εγχώρια πιστωτικά ιδρύματα, στο πλαίσιο της εφαρμογής της ενιαίας νομισματικής πολιτικής στις χώρες της ζώνης του ευρώ.

Η συνολική χρηματοδότηση σε επίπεδο Ευρωσυστήματος μέσω πράξεων νομισματικής πολιτικής διαμορφώθηκε στις 31.12.2018 σε 734,4 δισεκ. ευρώ έναντι 764,3 δισεκ. ευρώ στις 31.12.2017. Στο πλαίσιο των πράξεων αυτών, η Τράπεζα της Ελλάδος χορήγησε στα εγχώρια πιστωτικά ιδρύματα 10,1 δισεκ. ευρώ έναντι 12,1 δισεκ. ευρώ στην προηγούμενη χρήση.

Κατηγορίες πράξεων	31.12.2018	31.12.2017 (σε εκατ. ευρώ)	Μεταβολή
Πράξεις κύριας αναχρηματοδότησης	958,4	680,0	278,4
Πράξεις πιο μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης	9.105,0	11.100,0	-1.995,0
Διευκόλυνση οριακής χρηματοδότησης	60,0	279,0	-219,0
Σύνολο	10.123,4	12.059,0	-1.935,6

Η χορήγηση ρευστότητας, τόσο μέσω των πράξεων αναχρηματοδότησης (κύριας και πιο μακροπρόθεσμης) όσο και μέσω της διευκόλυνσης οριακής χρηματοδότησης, πραγματοποιείται έναντι επαρκών ασφαλειών, τις οποίες παρέχουν οι αντισυμβαλλόμενοι. Τα αποδεκτά περιουσιακά στοιχεία διακρίνονται σε εμπορεύσιμα και μη εμπορεύσιμα και πρέπει να πληρούν τα κριτήρια καταλληλότητας που θέτει το Ευρωσύστημα.

Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με το άρθρο 32.4 του Καταστατικού του ΕΣΚΤ και της ΕΚΤ, οι ΕθνΚΤ, που διενεργούν πράξεις στο πλαίσιο της ενιαίας νομισματικής πολιτικής του Ευρωσυστήματος, συμμετέχουν από κοινού στα έσοδα και τις ζημίες σύμφωνα με τις ισχύουσες κλείδες συμμετοχής τους στο Ευρωσύστημα.

Ζημίες από τις πράξεις αυτές μπορεί να πραγματοποιηθούν μόνο εφόσον ο αντισυμβαλλόμενος πτωχεύσει και τα διαθέσιμα που προκύπτουν από τη ρευστοποίηση του ενεχύρου δεν είναι επαρκή. Σημειώνεται ότι οι ΕθνΚΤ, κατά την κρίση τους, δύναται να δέχονται ως ασφάλεια κατηγορίες αποδεκτών περιουσιακών στοιχείων για τα οποία αναλαμβάνουν εξ ολοκλήρου τον κίνδυνο.

Ειδικότερα:

5.1 Πράξεις κύριας αναχρηματοδότησης

Οι πράξεις κύριας αναχρηματοδότησης διενεργούνται μέσω αντιστρεπτών συναλλαγών παροχής ρευστότητας με συχνότητα και διάρκεια συνήθως μίας εβδομάδας, μέσω τακτικών δημοπρασιών, και διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στην επίτευξη των στόχων της εκάστοτε εφαρμοζόμενης νομισματικής πολιτικής. Από τον Οκτώβριο του 2008 οι πράξεις αυτές διενεργούνται ως δημοπρασίες σταθερού επιτοκίου με πλήρη κάλυψη του συνόλου των αιτούμενων προσφορών.

5.2 Πράξεις πιο μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης

Οι πράξεις αυτές έχουν ως στόχο την παροχή στους αντισυμβαλλομένους πρόσθετης αναχρηματοδότησης πιο μακροπρόθεσμης διάρκειας. Έχουν κατά κανόνα διάρκεια 3 μηνών και εντός του 2018 διενεργήθηκαν ως δημοπρασίες σταθερού επιτοκίου και με πλήρη κάλυψη του συνόλου των αιτούμενων προσφορών.

Στις 31.12.2018 από το σύνολο των 9,1 δισεκ. ευρώ, τα 7,6 δισεκ. ευρώ προέρχονται από στοχευμένες πράξεις πιο μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης (TLTRO II) με τετραετή διάρκεια και το υπόλοιπο 1,5 δισεκ. ευρώ αφορούν αντιστρεπτές συναλλαγές (reverse repo) διάρκειας 3 μηνών.

5.3 Αντιστρεπτές πράξεις εξομάλυνσης βραχυχρόνιων διακυμάνσεων της ρευστότητας

Οι αντιστρεπτές πράξεις εξομάλυνσης βραχυχρόνιων διακυμάνσεων της ρευστότητας απο-

σκοπούν στη ρύθμιση της ρευστότητας στην αγορά και στην εξομάλυνση των επιπτώσεων στα επιτόκια από τις απροσδόκητες διακυμάνσεις της. Οι εν λόγω πράξεις δεν έχουν προκαθορισμένη συχνότητα και διάρκεια και διενεργούνται όταν αυτό απαιτείται.

5.4 Διαρθρωτικές αντιστρεπτές πράξεις

Πρόκειται για αντιστρεπτές πράξεις ανοιχτής αγοράς που γίνονται μέσω τακτικών δημοπρασιών με σκοπό την προσαρμογή της διαρθρωτικής θέσης του Ευρωσυστήματος έναντι του χρηματοπιστωτικού τομέα.

5.5 Διευκόλυνση οριακής χρηματοδότησης

Η διευκόλυνση οριακής χρηματοδότησης έχει ως σκοπό την κάλυψη προσωρινών αναγκών σε ρευστότητα των αντισυμβαλλομένων. Έχει διάρκεια μίας ημέρας, προκαθορισμένο επιτόκιο και χορηγείται έναντι ασφαλειών με τη μορφή αποδεκτών περιουσιακών στοιχείων.

5.6 Πιστώσεις για την κάλυψη περιθωρίων

Σε αυτό το στοιχείο εμφανίζεται το χρηματικό αντίτιμο που καταβάλλεται στα αντισυμβαλλόμενα μέρη όταν η αγοράία αξία των χρεογράφων που έχουν δώσει ως εγγύηση για πράξεις νομισματικής πολιτικής υπερβεί ένα προκαθορισμένο περιθώριο ασφαλείας.

6. Λοιπές απαιτήσεις σε ευρώ έναντι πιστωτικών ιδρυμάτων ζώνης ευρώ

Κατηγορίες απαιτήσεων	31.12.2018	31.12.2017 (σε εκατ. ευρώ)	Μεταβολή
Υπόλοιπα τρεχούμενων λογαριασμών σε ανταποκριτές εξωτερικού	0,5	2,9	-2,4
Παροχή έκτακτης ενίσχυσης σε ρευστότητα (Emergency Liquidity Assistance – ELA)	947,0	21.612,0	-20.665,0
Σύνολο	947,5	21.614,9	-20.667,4

Στο στοιχείο αυτό απεικονίζονται απαιτήσεις έναντι πιστωτικών ιδρυμάτων της ζώνης του ευρώ που δεν σχετίζονται με πράξεις εφαρμογής νομισματικής πολιτικής. Ειδικότερα εκτός από υπόλοιπα τρεχούμενων λογαριασμών σε ανταποκριτές εξωτερικού, απεικονίζεται και η παροχή έκτακτης ενίσχυσης σε ρευστότητα (Emergency Liquidity Assistance – ELA) προς τα εγχώρια πιστωτικά ιδρύματα.

Μέσω των πράξεων ELA παρέχεται ρευστότητα, με τη μορφή δανείων, προς φερέγγυα πιστωτικά ιδρύματα τα οποία αντιμετωπίζουν προσωρινά προβλήματα ρευστότητας. Οι πράξεις αυτές είναι μεν εκτός ενιαίας νομισματικής πολιτικής του Ευρωσυστήματος, πλην όμως διενεργούνται από τις ΕθνΚΤ με βάση το ισχύον θεσμικό πλαίσιο του Ευρωσυστήματος και με την έγκριση του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΚΤ.

Η Τράπεζα αναλαμβάνει τους κινδύνους καθώς και τα οφέλη που συνδέονται με αυτές τις πράξεις.

Για την παροχή ELA προς τα εγχώρια πιστωτικά ιδρύματα, η Τράπεζα λαμβάνει ως ασφάλεια επαρκή περιουσιακά στοιχεία, ενώ παράλληλα το Ελληνικό Δημόσιο χορηγεί εγγύηση απευθείας στην Τράπεζα για το σύνολο των πράξεων αυτών.

Η σημαντική μείωση κατά 20,7 δισεκ. ευρώ σε σχέση με τις 31.12.2017 αντανακλά τη συνεχιζόμενη βελτίωση της ρευστότητας των ελληνικών τραπεζών λαμβανομένων υπόψη των ροών που προέρχονται από καταθέσεις του ιδιωτικού τομέα και την πρόσβαση των τραπεζών στις χρηματοπιστωτικές αγορές.

7. Χρεόγραφα σε ευρώ κατοίκων ζώνης ευρώ

7.1 Χρεόγραφα που διακρατούνται για σκοπούς νομισματικής πολιτικής

Στο στοιχείο αυτό περιλαμβάνονται τα χρεόγραφα που έχει αποκτήσει η Τράπεζα της Ελλάδος στο πλαίσιο των Προγραμμάτων Αγοράς Καλυμμένων Ομολογιών του Ευρωσυστήματος (Covered Bond Purchase Programmes),⁹ οι τίτλοι δημοσίου χρέους στο πλαίσιο του Προγράμματος για τις Αγορές Τίτλων (Securities Markets Programme),¹⁰ καθώς και τα χρεόγραφα στο πλαίσιο του Προγράμματος Αγοράς Τίτλων του Δημόσιου Τομέα (Public Sector Purchase Programme – PSPP).¹¹

Τα χρεόγραφα αυτά αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος και υπόκεινται σε έλεγχο απομείωσης της αξίας τους (impairment tests).

Το αναπόσβεστο κόστος καθώς και η αγοραία αξία (η οποία δεν εμφανίζεται στον ισολογισμό ή τα αποτελέσματα χρήσεως αλλά παρουσιάζεται μόνο για λόγους συγκρισιμότητας) των χρεογράφων νομισματικής πολιτικής παρατίθενται στο παρακάτω πίνακα:

Κατηγορίες χρεογράφων	31.12.2018		31.12.2017		Μεταβολή	
	Αναπόσβεστο κόστος	Αγοραία Αξία	Αναπόσβεστο κόστος	Αγοραία Αξία	Αναπόσβεστο κόστος	Αγοραία Αξία
(σε εκατ. ευρώ)						
Πρώτο Πρόγραμμα Αγοράς Καλυμμένων Ομολογιών (Covered Bond Purchase Programme – CBPP)	141,8	147,1	220,7	232,9	-78,9	-85,8
Τρίτο Πρόγραμμα Αγοράς Καλυμμένων Ομολογιών (Covered Bond Purchase Programme – CBPP3)	4.612,0	4.670,8	5.227,2	5.296,5	-615,2	-625,7
Πρόγραμμα του Ευρωσυστήματος για τις Αγορές Τίτλων (Securities Markets Programme – SMP)	1.655,6	1.760,1	2.073,4	2.278,7	-417,8	-518,6
Πρόγραμμα Αγοράς Τίτλων του Δημοσίου Τομέα (Public Sector Purchase Programme – PSPP)	58.499,2	58.781,6	53.103,5	53.456,7	5.395,7	5.324,9
Σύνολα	64.908,6	65.359,6	60.624,8	61.264,8	4.283,8	4.094,8

⁹ Απόφαση της ΕΚΤ της 2.7.2009 σχετικά με την εφαρμογή του Προγράμματος Αγοράς Καλυμμένων Ομολογιών – CBPP (ΕΚΤ/2009/16), ΕΕ L175, 4.7.2009, σελ.18, Απόφαση της ΕΚΤ της 3.11.2011 σχετικά με την εφαρμογή του δεύτερου Προγράμματος Αγοράς Καλυμμένων Ομολογιών – CBPP2 (ΕΚΤ/2011/17), ΕΕ L297, 16.11.2011, σελ.70 και Απόφαση της ΕΚΤ της 15.10.2014 σχετικά με την εφαρμογή του τρίτου Προγράμματος Αγοράς Καλυμμένων Ομολογιών – CBPP3 (ΕΚΤ/2014/40) με τις ισχύουσες τροποποιήσεις, ΕΕ L335 22.10.2014, σελ. 22.

¹⁰ Απόφαση της ΕΚΤ της 14.5.2010 σχετικά με την υιοθέτηση του Προγράμματος για τις Αγορές Τίτλων (Securities Markets Programme – SMP) (ΕΚΤ/2010/5), ΕΕ L124, 20.5.2010, σελ. 8.

¹¹ Απόφαση της ΕΚΤ της 4.3.2015 σχετικά με την εφαρμογή του Προγράμματος Αγοράς Τίτλων του Δημόσιου Τομέα (Public Sector Purchase Programme – PSPP) (ΕΚΤ/2015/10) με τις ισχύουσες τροποποιήσεις, ΕΕ L121, 14.5.2015, σελ. 20.

– **Χρεόγραφα στο πλαίσιο του πρώτου Προγράμματος Αγοράς Καλυμμένων Ομολογιών του Ευρωσυστήματος (Covered Bond Purchase Programme – CBPP)**

Οι αγορές χρεογράφων στο πλαίσιο του εν λόγω προγράμματος ολοκληρώθηκαν στις 30.6.2010.

– **Χρεόγραφα στο πλαίσιο του τρίτου Προγράμματος Αγοράς Καλυμμένων Ομολογιών του Ευρωσυστήματος (Covered Bond Purchase Programme – CBPP3)**

Στο πλαίσιο αυτού του Προγράμματος η ΕΚΤ και οι ΕθνΚΤ του Ευρωσυστήματος προβαίνουν σε αγορές καλυμμένων ομολογιών σε ευρώ με σκοπό τη βελτίωση των συνθηκών ρευστότητας της πραγματικής οικονομίας.

– **Χρεόγραφα στο πλαίσιο του Προγράμματος του Ευρωσυστήματος για τις Αγορές Τίτλων (Securities Markets Programme – SMP)**

Οι αγορές χρεογράφων στο πλαίσιο του εν λόγω προγράμματος ολοκληρώθηκαν στις 6.9.2012.

– **Χρεόγραφα στο πλαίσιο του Προγράμματος του Ευρωσυστήματος για τις Αγορές Τίτλων του Δημόσιου Τομέα (Public Sector Purchase Programme – PSPP)**

Στο πλαίσιο του εν λόγω προγράμματος οι ΕθνΚΤ του Ευρωσυστήματος και η ΕΚΤ μπορούν να αγοράσουν στη δευτερογενή αγορά χρεόγραφα σε ευρώ που εκδίδονται από κεντρικές, περιφερειακές ή τοπικές κυβερνήσεις, άλλους αναγνωρισμένους εκδότες (agencies), καθώς και από υπερεθνικούς οργανισμούς και πολυμερείς αναπτυξιακές τράπεζες της ζώνης του ευρώ.

Η Τράπεζα της Ελλάδος, στις 31.12.2018, κατείχε μόνο ομόλογα υπερεθνικών οργανισμών (supranational securities) και πολυμερών αναπτυξιακών τραπεζών.

Η μείωση του αναπόσβεστου κόστους των χαρτοφυλακίων του πρώτου Προγράμματος Αγοράς Καλυμμένων Ομολογιών (CBPP), του τρίτου Προγράμματος Αγοράς Καλυμμένων Ομολογιών (CBPP3) καθώς και του Προγράμματος Αγοράς Τίτλων (SMP) που βρίσκονται στην κατοχή της Τράπεζας της Ελλάδος, οφείλεται σε λήξεις χρεογράφων. Παράλληλα συνεχίστηκαν από την Τράπεζα μέσα στο 2018 και οι αγορές χρεογράφων του Προγράμματος Αγοράς Τίτλων του Δημόσιου Τομέα (PSPP).

Σημειώνεται ότι σε επίπεδο Ευρωσυστήματος έχει αποφασιστεί και η εφαρμογή των παρακάτω Προγραμμάτων, στα οποία όμως η Τράπεζα της Ελλάδος δεν συμμετέχει:

– **Δεύτερο Πρόγραμμα Αγοράς Καλυμμένων Ομολογιών του Ευρωσυστήματος (Covered Bond Purchase Programme – CBPP2)**

Το εν λόγω πρόγραμμα ολοκληρώθηκε στις 31.10.2012.

– **Πρόγραμμα Αγοράς Τίτλων προερχόμενων από Τιτλοποίηση Περιουσιακών Στοιχείων (Asset-Backed Securities Purchase Programme – ABSPP)**¹²

– **Πρόγραμμα Αγοράς Εταιρικών Τίτλων (Corporate Sector Purchase Programme – CSPP)**¹³

Το 2018 το Ευρωσύστημα συνέχισε τις αγορές χρεογράφων στο πλαίσιο του διευρυνμένου Προγράμματος Αγοράς Περιουσιακών Στοιχείων (Asset Purchase Programme – APP), το οποίο απο-

¹² Απόφαση της ΕΚΤ της 19.11.2014 σχετικά με την εφαρμογή του Προγράμματος για τις Αγορές Τίτλων προερχόμενων από Τιτλοποίηση Περιουσιακών Στοιχείων (Asset-Backed Securities Purchase Programme – ABSPP) (ΕΚΤ/2014/45), με τις ισχύουσες τροποποιήσεις.

¹³ Απόφαση της ΕΚΤ της 1.6.2016 σχετικά με την υιοθέτηση του Προγράμματος για τις Αγορές Εταιρικών Τίτλων (Corporate Sector Purchase Programme – CSPP) (ΕΚΤ/2016/16) με τις ισχύουσες τροποποιήσεις, ΕΕ L157, 15.6.2016, σελ. 28.

τελείται από το τρίτο Πρόγραμμα Αγοράς Καλυμμένων Ομολογιών (CBPP3), το Πρόγραμμα Αγοράς Τίτλων προερχόμενων από Τιτλοποίηση Περιουσιακών Στοιχείων (ABSPP), το Πρόγραμμα Αγοράς Τίτλων του Δημόσιου Τομέα (PSPP) και το Πρόγραμμα Αγοράς Εταιρικών Τίτλων (CSPP). Το μέσο μηνιαίο ύψος καθαρών αγορών από τις ΕθνΚΤ και την ΕΚΤ ήταν 30,0 δισεκ. ευρώ μέχρι το τέλος Σεπτεμβρίου του 2018 και 15,0 δισεκ. ευρώ από τον Οκτώβριο του 2018 μέχρι το τέλος του έτους. Το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΚΤ σκοπεύει να συνεχίσει να επανεπενδύει, πλήρως, τα ποσά από την εξόφληση τίτλων αποκτηθέντων στο πλαίσιο του προγράμματος APP κατά τη λήξη τους για μεγάλη χρονική περίοδο.

Το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΚΤ αξιολογεί σε τακτική βάση τους χρηματοοικονομικούς κινδύνους που συνδέονται με τα χρεόγραφα χαρτοφυλακίων που διακρατούνται για σκοπούς νομισματικής πολιτικής (CBPP, CBPP2, CBPP3, SMP, ABSPP, PSPP και CSPP). Κάθε χρόνο διενεργούνται έλεγχοι απομείωσης της αξίας των χρεογράφων των παραπάνω χαρτοφυλακίων, βάσει της εκτιμώμενης ανακτήσιμης αξίας στο τέλος του έτους, και εγκρίνονται από το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΚΤ.

Σύμφωνα με το άρθρο 32.4 του Καταστατικού της ΕΚΤ, οι ζημίες από τα χαρτοφυλάκια χρεογράφων στο πλαίσιο των προγραμμάτων SMP, CBPP3, PSPP (μόνο για τα χρεόγραφα υπερεθνικών οργανισμών) και CSPP, εάν πραγματοποιηθούν, κατανέμονται εξ ολοκλήρου στις ΕθνΚΤ του Ευρωσυστήματος, σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες κλείδες συμμετοχής τους στο Ευρωσύστημα.

Το σύνολο της αξίας των χαρτοφυλακίων χρεογράφων που βρίσκονται στην κατοχή των ΕθνΚΤ του Ευρωσυστήματος, στο πλαίσιο των εν λόγω προγραμμάτων, στις 31.12.2018, ανέρχεται σε 737,9 δισεκ. ευρώ, εκ των οποίων η Τράπεζα της Ελλάδος κατέχει 64,8 δισεκ. ευρώ.

Ως αποτέλεσμα του ελέγχου απομείωσης που πραγματοποιήθηκε στο χαρτοφυλάκιο χρεογράφων CSPP, το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΚΤ έκρινε απαραίτητο το σχηματισμό πρόβλεψης έναντι ζημιών από πράξεις νομισματικής πολιτικής (βλ. σημείωση στο στοιχείο 12 του παθητικού “Προβλέψεις”).

Επίσης, ως αποτέλεσμα του ελέγχου απομείωσης που πραγματοποιήθηκε στο χαρτοφυλάκιο χρεογράφων CBPP3, το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΚΤ αναγνώρισε μια ένδειξη απομείωσης (impairment indicator) που σχετίζεται με χρεόγραφο του οποίου ο εκδότης αντιμετώπιζε σημαντικές χρηματοοικονομικές δυσκολίες κατά τη διάρκεια του 2018. Το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΚΤ έκρινε ότι η συγκεκριμένη ένδειξη δεν επηρέασε τις εκτιμώμενες μελλοντικές ταμειακές ροές. Συνεπώς, δεν αναγνωρίστηκαν ζημίες απομείωσης στο τέλος της χρήσεως για το συγκεκριμένο χρεόγραφο του χαρτοφυλακίου CBPP3.

Κατά τον έλεγχο απομείωσης της αξίας των χρεογράφων των λοιπών νομισματικών χαρτοφυλακίων που διενεργήθηκε στο τέλος της χρήσης 2018, το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΚΤ αποφάσισε πως δεν συντρέχουν λόγοι απομείωσης της αξίας κανενός από αυτά.

7.2 Λοιπά χρεόγραφα σε ευρώ κατοίκων ζώνης ευρώ

Περιλαμβάνονται ομόλογα και έντοκα γραμμάτια σε ευρώ που έχουν εκδοθεί από κυβερνήσεις χωρών της ζώνης του ευρώ, συμπεριλαμβανομένου του Ελληνικού Δημοσίου (Ε.Δ.), καθώς και μερίδια αμοιβαίων κεφαλαίων. Πρόκειται για τα χαρτοφυλάκια που κατέχει η Τράπεζα για καθαρά επενδυτικούς σκοπούς.

Είδη χρεογράφων	31.12.2018	31.12.2017 (σε εκατ. ευρώ)	Μεταβολή
A. Εμπορεύσιμα χρεόγραφα (εκτός αυτών που χαρακτηρίζονται ως διακρατούμενα έως τη λήξη τους)			
Χρεόγραφα χωρών της ζώνης του ευρώ εκτός Ε.Δ.			
Ομόλογα	600,4	1.111,8	-511,4
Έντοκα γραμμάτια	59,7	671,6	-611,9
Χρεόγραφα Ε.Δ.			
Έντοκα γραμμάτια	1.336,4	1.336,3	0,1
Σύνολο	1.996,5	3.119,7	-1.123,2
B. Εμπορεύσιμα χρεόγραφα διακρατούμενα έως τη λήξη τους			
Ομόλογα Ε.Δ.	3.396,1	3.351,4	44,7
Ομόλογα χωρών της ζώνης του ευρώ εκτός Ε.Δ.	6.231,0	6.844,6	-613,6
Σύνολο	9.627,1	10.196,0	-568,9
Γ. Μερίδια αμοιβαίων κεφαλαίων	4,0	4,3	-0,3
Γενικό σύνολο	11.627,6	13.320,0	-1.692,4

Τα χρεόγραφα, εκτός αυτών που χαρακτηρίζονται διακρατούμενα έως τη λήξη τους, αποτιμήθηκαν με τις μέσες αγοραίες τιμές της 31.12.2018 κατά ISIN (International Security Identification Number). Τα εξ αποτιμήσεως κέρδη ύψους 3,8 εκατ. ευρώ που προέκυψαν, μεταφέρθηκαν σε λογαριασμούς αναπροσαρμογής (στοιχείο 13 του παθητικού), ενώ οι εξ αποτιμήσεως ζημιές ύψους 3,2 εκατ. ευρώ μεταφέρθηκαν στα αποτελέσματα χρήσεως και συμψηφίστηκαν με μεταφορά του αντίστοιχου ποσού από την πρόβλεψη που έχει σχηματιστεί για το σκοπό αυτό.

Τα χρεόγραφα που διακρατούνται έως τη λήξη τους αποτιμήθηκαν στο αναπόσβεστο κόστος. Πρόκειται για χρεόγραφα σταθερών ή προκαθορισμένων πληρωμών και καθορισμένης διάρκειας, τα οποία η Τράπεζα προτίθεται να διακρατήσει μέχρι τη λήξη τους. Από το σχετικό έλεγχο απομείωσης, που διενεργήθηκε στο τέλος της χρήσεως 2018 από τη Μονάδα Διαχείρισης Κινδύνων, διαπιστώθηκε ότι δεν συντρέχουν λόγοι απομείωσης της αξίας τους.

Τα μερίδια αμοιβαίων κεφαλαίων αποτιμήθηκαν με τις τιμές κλεισίματος της 28.12.2018 και τα εξ αποτιμήσεως κέρδη που προέκυψαν, ύψους 2,2 εκατ. ευρώ, μεταφέρθηκαν σε λογαριασμούς αναπροσαρμογής (στοιχείο 13 του παθητικού).

8. Μακροπρόθεσμες απαιτήσεις σε ευρώ έναντι της γενικής κυβέρνησης

Κατηγορίες δανείων	31.12.2018	31.12.2017 (σε εκατ. ευρώ)	Μεταβολή
A. Έντοκα δάνεια στο Ε.Δ.			
Έντοκα δάνεια στο Ε.Δ. μέχρι 31.12.1993	407,5	489,0	-81,5
Έντοκα δάνεια στο Ε.Δ. από ρύθμιση οφειλών συναλλαγματικών διαφορών ν.1083/80	1.953,1	2.343,8	-390,7
Σύνολο	2.360,6	2.832,8	-472,2
B. Άτοκα δάνεια προς το Ε.Δ. για συμμετοχή στο ΔΝΤ			
	2.934,9	2.885,2	49,7
Γενικό σύνολο	5.295,5	5.718,0	-422,5

Αφορούν μακροπρόθεσμα δάνεια σε ευρώ που έχει χορηγήσει η Τράπεζα στο Ελληνικό Δημόσιο.

- Η μείωση κατά 472,2 εκατ. ευρώ που παρατηρείται στα υπόλοιπα των εντόκων δανείων προς το Ελληνικό Δημόσιο οφείλεται στη σταδιακή αποπληρωμή τους. Σημειώνεται ότι τα εν λόγω δάνεια θα αποπληρωθούν το 2023.
- Η αύξηση κατά 49,7 εκατ. ευρώ του υπολοίπου των άτοκων δανείων προς το Ελληνικό Δημόσιο για τη συμμετοχή του στο ΔΝΤ, οφείλεται στην ενσωμάτωση της διαφοράς από την προσαρμογή του λογαριασμού “Καταθέσεις ΔΝΤ σε Ευρώ”, λόγω μεταβολής της ισοτιμίας (ανατίμηση) του SDR έναντι του ευρώ, όπως ορίζει η σύμβαση που έχει υπογραφεί μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου και της Τράπεζας της Ελλάδος (βλ. σημείωση στο στοιχείο 5 του Παθητικού “Υποχρεώσεις σε ευρώ έναντι μη κατοίκων ζώνης ευρώ”).

Τα δάνεια για τη συμμετοχή του Ελληνικού Δημοσίου στο ΔΝΤ θα επιστραφούν εξ ολοκλήρου όταν παύσει η λειτουργία του ΔΝΤ ή όταν παύσει η συμμετοχή της χώρας σε αυτό.

9. Απαιτήσεις εντός του Ευρωσυστήματος

9.1 Συμμετοχή στο κεφάλαιο, τα αποθεματικά και τις προβλέψεις της ΕΚΤ

Σύμφωνα με το άρθρο 28 του Καταστατικού του ΕΣΚΤ και της ΕΚΤ, οι ΕθνΚΤ του ΕΣΚΤ είναι οι μόνοι εγγεγραμμένοι μεριδιούχοι του κεφαλαίου της ΕΚΤ.

Η εγγραφή στο κεφάλαιο της ΕΚΤ πραγματοποιείται σύμφωνα με την κλείδα κατανομής κάθε ΕθνΚΤ.

Σε κάθε ΕθνΚΤ αποδίδεται στάθμιση σε αυτή την κλείδα, η οποία ισούται με το άθροισμα:

- του 50% του μεριδίου συμμετοχής του οικείου κράτους-μέλους στο ακαθάριστο εγχώριο προϊόν της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε τρέχουσες τιμές και

- του 50% του μεριδίου συμμετοχής του στον πληθυσμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης (άρθρο 29, παρ. 1 του Καταστατικού του ΕΣΚΤ).

Με βάση το ίδιο άρθρο, παρ. 3 του Καταστατικού του ΕΣΚΤ, οι κλείδες κατανομής των ΕθνΚΤ για τη συμμετοχή τους στο κεφάλαιο της ΕΚΤ αναπροσαρμόζονται ανά πενταετία μετά την ίδρυση του ΕΣΚΤ.

Επίσης, οι κλείδες κατανομής των ΕθνΚΤ για τη συμμετοχή τους στο κεφάλαιο της ΕΚΤ αναπροσαρμόζονται με κάθε μεταβολή της σύνθεσης των εγγεγραμμένων μελών στο κεφάλαιό της.

Οι ΕθνΚΤ της ζώνης του ευρώ έχουν καταβάλει πλήρως τη συμμετοχή τους στο κεφάλαιο της ΕΚΤ σύμφωνα με τις κλείδες κατανομής τους και συμμετέχουν στα διανεμόμενα κέρδη (ή ζημίες) της.

Οι ΕθνΚΤ της ΕΕ που δεν συμμετέχουν στη ζώνη του ευρώ συνεισφέρουν μόνο το 3,75% του συνολικού μεριδίου τους στο κεφάλαιο της ΕΚΤ για την κάλυψη των λειτουργικών της εξόδων.

Επίσης, σύμφωνα με το άρθρο 48.3 του Καταστατικού του ΕΣΚΤ, το εγγεγραμμένο κεφάλαιο της ΕΚΤ αυξάνεται αυτομάτως όταν ένα νέο μέλος (κράτος) εντάσσεται στην Ευρωπαϊκή Ένωση και η αντίστοιχη ΕθνΚΤ εντάσσεται στο ΕΣΚΤ. Η αύξηση καθορίζεται πολλαπλασιάζοντας το υφιστάμενο ύψος του εγγεγραμμένου κεφαλαίου της ΕΚΤ με το λόγο της κλείδας συμμετοχής της νεοεισερχόμενης ΕθνΚΤ στο ΕΣΚΤ προς το άθροισμα των κλειδών συμμετοχής των ΕθνΚΤ που είναι ήδη μέλη του ΕΣΚΤ.

Κλείδες κατανομής των ΕθνΚΤ στο εγγεγραμμένο κεφάλαιο της ΕΚΤ

Εθνικές Κεντρικές Τράπεζες	2018 %
Banque Nationale de Belgique (Βέλγιο)	2,4778
Deutsche Bundesbank (Γερμανία)	17,9973
Eesti Pank (Εσθονία)	0,1928
Central Bank of Ireland (Ιρλανδία)	1,1607
Τράπεζα της Ελλάδος (Ελλάδα)	2,0332
Banco de España (Ισπανία)	8,8409
Banque de France (Γαλλία)	14,1792
Banca d'Italia (Ιταλία)	12,3108
Central Bank of Cyprus (Κύπρος)	0,1513
Latvijas Banka (Λετονία)	0,2821
Lietuvos bankas (Λιθουανία)	0,4132
Banque centrale du Luxembourg (Λουξεμβούργο)	0,2030
Central Bank of Malta (Μάλτα)	0,0648
De Nederlandsche Bank (Ολλανδία)	4,0035
Oesterreichische Nationalbank (Αυστρία)	1,9631
Banco de Portugal (Πορτογαλία)	1,7434
Banka Slovenije (Σλοβενία)	0,3455
Národná banka Slovenska (Σλοβακία)	0,7725
Suomen Pankki (Φινλανδία)	1,2564
Σύνολο ΕθνΚΤ της ζώνης του ευρώ	70,3915

Εθνικές Κεντρικές Τράπεζες	2018
	%
Българска народна банка (Βουλγαρία)	0,8590
Česká národní banka (Τσεχία)	1,6075
Danmarks Nationalbank (Δανία)	1,4873
Hrvatska narodna banka (Κροατία)	0,6023
Magyar Nemzeti Bank (Ουγγαρία)	1,3798
Narodowy Bank Polski (Πολωνία)	5,1230
Banca Națională a României (Ρουμανία)	2,6024
Sveriges Riksbank (Σουηδία)	2,2729
Bank of England (Ηνωμένο Βασίλειο)	13,6743
Σύνολο ΕθνΚΤ εκτός της ζώνης του ευρώ	29,6085
Σύνολο	100,0000

Σημειώνεται ότι οι κλείδες δεν έχουν μεταβληθεί σε σχέση με πέρυσι.

Από 1.1.2019, λόγω πενταετούς αναθεώρησης, η κλείδα κατανομής της Τράπεζας της Ελλάδος στο εγγεγραμμένο κεφάλαιο της ΕΚΤ διαμορφώνεται σε 1,7292% και η κλείδα συμμετοχής της Τράπεζας της Ελλάδος στο Ευρωσύστημα σε 2,48385%.

Στον παρακάτω πίνακα απεικονίζονται τα στοιχεία που αφορούν τη συμμετοχή της Τράπεζας της Ελλάδος στο κεφάλαιο, τα αποθεματικά και τις προβλέψεις της ΕΚΤ.

Στοιχεία 31.12.2018	(σε ποσοστό %)	(σε εκατ. ευρώ)
Εγγεγραμμένο κεφάλαιο της ΕΚΤ (συμμετέχουν και οι 28 χώρες-μέλη της ΕΕ)		10.825,0
Κλείδα κατανομής της Τράπεζας της Ελλάδος στο εγγεγραμμένο κεφάλαιο της ΕΚΤ	2,0332	
Καταβεβλημένο κεφάλαιο της ΕΚΤ από τις 19 ΕθνΚΤ του Ευρωσυστήματος		7.619,9
Κλείδα συμμετοχής της Τράπεζας της Ελλάδος στο Ευρωσύστημα	2,88842	
Συμμετοχή της Τράπεζας της Ελλάδος στο κεφάλαιο της ΕΚΤ		220,1
Συμμετοχή της Τράπεζας της Ελλάδος στα αποθεματικά και τις προβλέψεις της ΕΚΤ		344,7
Συνολικό μερίδιο συμμετοχής της Τράπεζας της Ελλάδος στο κεφάλαιο, τα αποθεματικά και τις προβλέψεις της ΕΚΤ στις 31.12.2018¹⁴		564,8

¹⁴ Αμετάβλητο σε σχέση με την 31.12.2017

Το μερίδιο συμμετοχής της Τράπεζας στο κεφάλαιο της ΕΚΤ ανέρχεται σε 220,1 εκατ. ευρώ και είναι εξ ολοκλήρου καταβεβλημένο. Αντιστοιχεί στο 2,88842% (κλείδα στο Ευρωσύστημα) του καταβεβλημένου από τις 19 ΕθνΚΤ του Ευρωσυστήματος κεφαλαίου της ΕΚΤ, το οποίο ανέρχεται σε 7.619,9 εκατ. ευρώ.

Το υπόλοιπο ποσό, ύψους 344,7 εκατ. ευρώ, αφορά τη συμμετοχή της Τράπεζας στα αποθεματικά και τις εξομοιούμενες με αυτά προβλέψεις της ΕΚΤ και παρέμεινε αμετάβλητο σε σχέση με την 31.12.2017.

9.2 Απαιτήσεις από τη μεταβίβαση συναλλαγματικών διαθεσίμων στην ΕΚΤ

Στοιχεία 31.12.2018	(σε ποσοστό %)	(σε εκατ. ευρώ)
Συνολικά συναλλαγματικά διαθέσιμα που έχουν μεταβιβαστεί στην ΕΚΤ από τις 19 ΕθνΚΤ του Ευρωσυστήματος		40.792,6
Κλείδα συμμετοχής της Τράπεζας της Ελλάδος στο Ευρωσύστημα	2,88842	
Απαιτήσεις της Τράπεζας της Ελλάδος στις 31.12.2018 από τη μεταβίβαση συναλλαγματικών διαθεσίμων στην ΕΚΤ¹⁵		1.178,3

Στο στοιχείο αυτό εμφανίζονται οι απαιτήσεις της Τράπεζας που απορρέουν από τη μεταβίβαση συναλλαγματικών διαθεσίμων στην ΕΚΤ, σύμφωνα με τις διατάξεις της Συνθήκης Ίδρυσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης (άρθρο 30 του Καταστατικού του ΕΣΚΤ).

Τα συναλλαγματικά διαθέσιμα μεταφέρθηκαν κατ' αναλογία του μεριδίου συμμετοχής της Τράπεζας στο καταβεβλημένο κεφάλαιο της ΕΚΤ με την ένταξη της χώρας στην ζώνη του ευρώ και της Τράπεζας της Ελλάδος στο Ευρωσύστημα. Τα συναλλαγματικά διαθέσιμα αποτελούνταν κατά 85% από δολάρια ΗΠΑ και γιεν Ιαπωνίας και κατά 15% από χρυσό.

Έναντι των συναλλαγματικών διαθεσίμων που μεταφέρθηκαν, ενεγράφη απαίτηση εκφρασμένη σε ευρώ η οποία αποφέρει τόκο που υπολογίζεται με επιτόκιο ίσο με το 85% του εκάστοτε επιτοκίου των πράξεων κύριας αναχρηματοδότησης του Ευρωσυστήματος (η διαφορά 15% αντιστοιχεί στο μέρος της απαίτησης που προήλθε από τη μεταφορά του χρυσού και θεωρείται ότι έχει μηδενική απόδοση).¹⁶

9.3 Καθαρές απαιτήσεις που απορρέουν από την κατανομή, εντός του Ευρωσυστήματος, των κυκλοφορούντων τραπεζογραμματίων ευρώ

Στο στοιχείο αυτό περιλαμβάνονται οι καθαρές απαιτήσεις της Τράπεζας της Ελλάδος που απορρέουν από την κατανομή, εντός του Ευρωσυστήματος, των κυκλοφορούντων τραπεζογραμματίων ευρώ (βλ. ΙΙΙ. Σύνοψη Σημαντικών Λογιστικών Πολιτικών, “Τραπεζογραμματία σε κυκλοφορία” και στοιχείο 9.3 του παθητικού “Καθαρές υποχρεώσεις που απορρέουν από το υπόλοιπο του λογαριασμού δοσοληψιών με το ΕΣΚΤ (TARGET2)”).

¹⁵ Αμετάβλητες σε σχέση με την 31.12.2017.

¹⁶ Κατευθυντήρια γραμμή της ΕΚΤ της 3ης Νοεμβρίου 1998, όπως τροποποιήθηκε από την κατευθυντήρια γραμμή της 16ης Νοεμβρίου 2000 σχετικά με τη σύνθεση και αποτίμηση των συναλλαγματικών διαθεσίμων και τις λεπτομέρειες της αρχικής μεταβίβασής τους, το νόμισμα στο οποίο εκφράζονται οι ισοδύναμες απαιτήσεις και την απόδοσή τους (ΕΚΤ/2000/15), ΕΕ L336, 30.12.2000, σελ. 114.

Υπόλοιπο στις 31.12.2018	4.133,6 εκατ. ευρώ
Υπόλοιπο στις 31.12.2017	0,0 εκατ. ευρώ
Αύξηση	4.133,6 εκατ. ευρώ

Το ύψος της καθαρής απαίτησης στις 31.12.2018 διαμορφώθηκε από τα ακόλουθα μεγέθη:

- Υποχρέωση ύψους 2.844,8 εκατ. ευρώ που αφορά την αξία των τραπεζογραμματίων ευρώ τα οποία έχουν εκδοθεί από την Τράπεζα της Ελλάδος για λογαριασμό της ΕΚΤ (8% της συνολικής αξίας των κυκλοφορούντων τραπεζογραμματίων ευρώ θεωρείται ότι εκδίδεται για λογαριασμό της ΕΚΤ). Το μερίδιο που αντιστοιχεί στην Τράπεζα υπολογίζεται σύμφωνα με την κλείδα συμμετοχής της στο Ευρωσύστημα. Το παραπάνω ποσό αυξήθηκε κατά 139,6 εκατ. ευρώ σε σχέση με τις 31.12.2017 (2.705,2 εκατ. ευρώ), λόγω της συνολικής αύξησης των τραπεζογραμματίων ευρώ σε κυκλοφορία σε επίπεδο Ευρωσυστήματος.
- Απαίτηση ύψους 6.978,4 εκατ. ευρώ που αφορά το μέγεθος της προσαρμογής (αύξηση) της αξίας των τραπεζογραμματίων ευρώ που πραγματικά έχουν τεθεί σε κυκλοφορία από την Τράπεζα, μετά την αφαίρεση του 8% υπέρ της ΕΚΤ, ώστε το μερίδιο της Τράπεζας στο σύνολο των κυκλοφορούντων τραπεζογραμματίων ευρώ (στοιχείο 1 του παθητικού) να αντιστοιχεί σ' αυτό που προκύπτει με βάση την κλείδα κατανομής τραπεζογραμματίων. Το 2018 το παραπάνω ποσό μεταβλήθηκε σε χρεωστικό (απαίτηση) από πιστωτικό (υποχρέωση) ύψους 2.053,4 εκατ. ευρώ. Η μεταβολή αυτή οφείλεται στη σημαντική μείωση της αξίας των τραπεζογραμματίων ευρώ που πραγματικά τέθηκαν σε κυκλοφορία από την Τράπεζα κατά τη διάρκεια του 2018 καθώς και στην αύξηση των τραπεζογραμματίων ευρώ σε κυκλοφορία σε επίπεδο Ευρωσυστήματος (βλ. στοιχείο 1 του παθητικού, “Τραπεζογραμμάτια σε κυκλοφορία”).

9.4 Καθαρές απαιτήσεις που απορρέουν από το υπόλοιπο του λογαριασμού δοσοληψιών με το ΕΣΚΤ (TARGET2)

Στις 31.12.2018 το υπόλοιπο του λογαριασμού δοσοληψιών με το ΕΣΚΤ (TARGET2) ήταν πιστωτικό και απεικονίζεται στο στοιχείο 9.3 του παθητικού “Καθαρές υποχρεώσεις που απορρέουν από το υπόλοιπο του λογαριασμού δοσοληψιών με το ΕΣΚΤ (TARGET2)”.

9.5 Λοιπές απαιτήσεις εντός του Ευρωσυστήματος (καθαρές)

Λοιπές απαιτήσεις εντός του Ευρωσυστήματος	31.12.2018	31.12.2017 (σε εκατ. ευρώ)	Μεταβολή
– από την αναδιανομή του νομισματικού εισοδήματος έτους 2018	83,5	142,6	-59,1
– από διορθώσεις νομισματικού εισοδήματος προηγούμενων ετών	-30,6	-0,1	-30,5
– από την ενδιάμεση διανομή κερδών της ΕΚΤ	34,4	28,5	5,9
Σύνολο	87,3	171,0	-83,7

Οι λοιπές απαιτήσεις εντός του Ευρωσυστήματος, ύψους 87,3 εκατ. ευρώ, προέκυψαν ως εξής:

- Από το αποτέλεσμα που προέκυψε για την Τράπεζα από την αναδιανομή του νομισματικού εισοδήματος του Ευρωσυστήματος του οικονομικού έτους 2018, ύψους 83,5 εκατ. ευρώ (έσοδο). Το συγκεντρωθέν από την Τράπεζα νομισματικό εισόδημα ήταν μικρότερο του αναλογούντος με βάση την κλείδα συμμετοχής της στο Ευρωσύστημα.

Αναλυτικά:

Συγκεντρωθέν νομισματικό εισόδημα από την Τράπεζα	269,1 εκατ. ευρώ
Αναλογούν νομισματικό εισόδημα σύμφωνα με την κλείδα συμμετοχής της στο Ευρωσύστημα	352,6 εκατ. ευρώ
Ποσό προς είσπραξη	83,5 εκατ. ευρώ

- Από το ποσό 30,6 εκατ. ευρώ που κατέβαλε η Τράπεζα από διορθώσεις που έγιναν στην αναδιανομή νομισματικού εισοδήματος των ετών 2016 και 2017.
- Από το ποσό 34,4 εκατ. ευρώ που εισέπραξε η Τράπεζα ως έσοδο από την ενδιάμεση διανομή κερδών της ΕΚΤ της χρήσης 2018.

10. Στοιχεία ενεργητικού υπό τακτοποίηση

Το υπόλοιπο στις 31.12.2018 των υπό τακτοποίηση στοιχείων του ενεργητικού ήταν μηδενικό.

11. Λοιπά στοιχεία ενεργητικού

11.1 Κέρματα ζώνης ευρώ

Στο στοιχείο αυτό παρακολουθείται η αξία των κερμάτων που υπάρχουν στα ταμεία της Τράπεζας και τα οποία έχουν εκδοθεί από τις χώρες της ζώνης του ευρώ.

Αξία κερμάτων στις 31.12.2018	56,8 εκατ. ευρώ
Αξία κερμάτων στις 31.12.2017	63,5 εκατ. ευρώ
Μ ε ί ω σ η	6,7 εκατ. ευρώ

11.2 Ενσώματα και ασώματα πάγια στοιχεία ενεργητικού

Αναπόσβεστη αξία πάγιων στοιχείων			
Κατηγορίες παγίων	31.12.2018	31.12.2017 (σε εκατ. ευρώ)	Μεταβολή
Οικόπεδα	362,7	359,9	2,8
Κτίρια – εγκαταστάσεις κτιρίων	164,7	170,7	-6,0
Κτίρια υπό κατασκευή	2,5	1,6	0,9
Λοιπός εξοπλισμός	13,6	15,6	-2,0
Προκαταβολές κτήσεως λοιπού εξοπλισμού και λογισμικού υπό εγκατάσταση	11,8	7,8	4,0

Ασώματες ακινητοποιήσεις και έξοδα πολυετούς απόσβεσης	6,1	8,5	-2,4
Σύνολο	561,4	564,1	-2,7

Η συνολική αξία των παγίων στις 31.12.2018 έχει μειωθεί κυρίως λόγω των αποσβέσεων που έχουν διενεργηθεί μέχρι την ημερομηνία αυτή.

Οι αποσβέσεις της χρήσεως ανήλθαν στα 5,2 εκατ. ευρώ για τα κτίρια, στα 4,1 εκατ. ευρώ για το λοιπό εξοπλισμό και στα 3,2 εκατ. ευρώ για τις ασώματες ακινητοποιήσεις και τα έξοδα πολυετούς απόσβεσης. Οι αποσβέσεις της προηγούμενης χρήσεως είχαν ανέλθει σε 6,9 εκατ. ευρώ, σε 4,5 εκατ. ευρώ και 3,3 εκατ. ευρώ αντίστοιχα.

11.3 Λοιπά χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού

Στα λοιπά χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού περιλαμβάνονται τα περιουσιακά στοιχεία του προγράμματος ασφάλισης του προσωπικού ύψους 71,1 εκατ. ευρώ (2017: 68,2 εκατ. ευρώ), καθώς και συμμετοχές που έχει στη κατοχή της η Τράπεζα, οι οποίες αναλύονται στον παρακάτω πίνακα.

Κατηγορίες συμμετοχών	31.12.2018	31.12.2017 (σε εκατ. ευρώ)	Μεταβολή
Μετοχές Τράπεζας Διεθνών Διακανονισμών (BIS) σε SDR	20,9	20,9	0,0
Συμμετοχή στο TEKE (Ταμείο Εγγύησης Καταθέσεων και Επενδύσεων)	5,3	5,3	0,0
Συμμετοχή στο ΔΙΑΣ (Διατραπεζικά Συστήματα ΑΕ)	4,1	2,5	1,6
Μετοχές της εταιρίας EXAEE (Ελληνικά Χρηματιστήρια ΑΕ)	0,1	0,2	-0,1
Μετοχές του Οργανισμού SWIFT	0,1	0,1	0,0
Σύνολο	30,5	29,0	1,5

11.4 Διαφορές αναπροσαρμογής της αξίας πράξεων εκτός ισολογισμού

Υπόλοιπο στις 31.12.2018	62,9 χιλ. ευρώ
Υπόλοιπο στις 31.12.2017	102,5 χιλ. ευρώ
Μ ε ί ω σ η	39,6 χιλ. ευρώ

Στο στοιχείο αυτό εμφανίζονται τα μη πραγματοποιηθέντα κέρδη, τα οποία προήλθαν κυρίως από την αποτίμηση τίτλων εκδόσεως του Ελληνικού Δημοσίου (warrants) και καταχωρήθηκαν σε λογαριασμούς αναπροσαρμογής (revaluation accounts). Οι τίτλοι αυτοί απεικονίζονται σε λογαριασμούς τάξεως στην ονομαστική τους αξία.

11.5 Δεδουλευμένα έσοδα και προπληρωθέντα έξοδα

Περιλαμβάνονται οι αγορασθέντες δεδουλευμένοι τόκοι χρεογράφων και οι δεδουλευμένοι και μη εισπραχθέντες μέχρι τις 31.12.2018 πιστωτικοί τόκοι και λοιπά δεδουλευμένα έσοδα, τα οποία θα εισπραχθούν σε επόμενη χρήση καθώς και προπληρωθέντα έξοδα. Οι πιστωτικοί τόκοι αφορούν κυρίως τόκους χρεογράφων, τόκους τοποθετήσεων σε τράπεζες καθώς και τόκους-έσοδα στο πλαίσιο της εφαρμογής της ενιαίας νομισματικής πολιτικής του Ευρωσυστήματος.

Υπόλοιπο στις 31.12.2018	819,0 εκατ. ευρώ
Υπόλοιπο στις 31.12.2017	817,7 εκατ. ευρώ
Α ύ ξ η σ η	1,3 εκατ. ευρώ

11.6 Λοιπά στοιχεία

Στα λοιπά στοιχεία ενεργητικού περιλαμβάνονται τα αποθέματα του ΙΕΤΑ τέλους χρήσης, τα υπόλοιπα των προσωρινών χρεωστικών λογαριασμών, τα υπόλοιπα των δανείων προς το προσωπικό της Τράπεζας, καθώς και λοιπές διάφορες απαιτήσεις.

Υπόλοιπο στις 31.12.2018	563,0 εκατ. ευρώ
Υπόλοιπο στις 31.12.2017	587,6 εκατ. ευρώ
Μ ε ί ω σ η	24,6 εκατ. ευρώ

ΠΑΘΗΤΙΚΟ

1. Τραπεζογραμμάτια σε κυκλοφορία

Στο στοιχείο αυτό εμφανίζεται το μερίδιο που αναλογεί στην Τράπεζα της Ελλάδος επί του συνόλου των κυκλοφορούντων τραπεζογραμμάτων ευρώ στο Ευρωσύστημα, και υπολογίζεται με βάση την κλείδα κατανομής τραπεζογραμμάτων της Τράπεζας (2,6575%).

	31.12.2018	31.12.2017 (σε εκατ. ευρώ)	Μεταβολή
Αξία τραπεζογραμμάτων ευρώ που πραγματικά έχουν τεθεί σε κυκλοφορία από την Τράπεζα της Ελλάδος	28.583,8	35.870,4	-7.286,6
μείον: Υποχρέωση που απορρέει από το μερίδιο που εκδίδεται για λογαριασμό της ΕΚΤ (8% της συνολικής αξίας των κυκλοφορούντων τραπεζογραμμάτων ευρώ επί την κλείδα συμμετοχής στο Ευρωσύστημα) ¹⁷	-2.844,8	-2.705,2	-139,6
μείον: Απαίτηση/Υποχρέωση που απορρέει από την κατανομή εντός του Ευρωσυστήματος των κυκλοφορούντων τραπεζογραμμάτων ευρώ ¹⁷	6.978,4	-2.053,4	9.031,8
Αξία τραπεζογραμμάτων ευρώ σε κυκλοφορία από την Τράπεζα της Ελλάδος με βάση την κλείδα κατανομής τραπεζογραμμάτων	32.717,4	31.111,8	1.605,6

Κατά τη διάρκεια του 2018, η συνολική αξία των τραπεζογραμμάτων που έχουν τεθεί σε κυκλοφορία από το Ευρωσύστημα αυξήθηκε κατά 5,2% (1.231,1 δισεκ. ευρώ στις 31.12.2018, έναντι 1.170,7 δισεκ. ευρώ στις 31.12.2017). Η αξία των τραπεζογραμμάτων ευρώ σε κυκλοφορία από την Τράπεζα της Ελλάδος με βάση την κλείδα κατανομής τραπεζογραμμάτων ανέρχεται σε 32.717,4 εκατ. ευρώ στο τέλος του 2018, έναντι 31.111,8 εκατ. ευρώ στο τέλος του 2017. Παρά ταύτα η αξία των τραπεζογραμμάτων ευρώ που πραγματικά έχουν τεθεί σε κυκλοφορία από την Τράπεζα της Ελλάδος μειώθηκε κατά 20,3%, από 35.870,4 εκατ. ευρώ το 2017 σε 28.583,8 εκατ. ευρώ το 2018. Καθώς η πραγματική κυκλοφορία είναι μικρότερη από αυτή που αναλογεί στην Τράπεζα, η διαφορά τους, ύψους 4.133,6 εκατ. ευρώ, εμφανίζεται στο στοιχείο του ενεργητικού 9.3 “Καθαρές απαιτήσεις που απορρέουν από την κατανομή, εντός του Ευρωσυστήματος, των κυκλοφορούντων τραπεζογραμμάτων ευρώ”. Αντίθετα, το 2017 η πραγματική κυκλοφορία ήταν μεγαλύτερη από αυτή που αναλογούσε στην Τράπεζα και συνεπώς η διαφορά τους, ύψους 4.758,6 εκατ. ευρώ, εμφανίζεται στο στοιχείο του παθητικού 9.2 “Καθαρές υποχρεώσεις που απορρέουν από την κατανομή, εντός του Ευρωσυστήματος, των κυκλοφορούντων τραπεζογραμμάτων ευρώ” (βλ. ΙΙΙ. Σύνοψη Σημαντικών Λογιστικών Πολιτικών, “Τραπεζογραμμάτια σε κυκλοφορία”).

¹⁷ Απεικονίζονται είτε στο στοιχείο του παθητικού 9.2 “Καθαρές υποχρεώσεις που απορρέουν από την κατανομή, εντός του Ευρωσυστήματος, των κυκλοφορούντων τραπεζογραμμάτων ευρώ”, είτε στο στοιχείο του ενεργητικού 9.3 “Καθαρές απαιτήσεις που απορρέουν από την κατανομή, εντός του Ευρωσυστήματος, των κυκλοφορούντων τραπεζογραμμάτων ευρώ”.

2. Υποχρεώσεις σε ευρώ έναντι πιστωτικών ιδρυμάτων ζώνης ευρώ σχετιζόμενες με πράξεις νομισματικής πολιτικής

2.1 Τρεχούμενοι λογαριασμοί (περιλαμβανομένων των υποχρεωτικών καταθέσεων)

Οι λογαριασμοί αυτοί εμφανίζουν τις καταθέσεις των εγχώριων πιστωτικών ιδρυμάτων στην Τράπεζα της Ελλάδος, οι οποίες χρησιμοποιούνται για την εκπλήρωση της υποχρέωσής τους για τήρηση ελάχιστων αποθεματικών στο Ευρωσύστημα και για την τακτοποίηση των μεταξύ τους πληρωμών. Τα υπόλοιπα των ελάχιστων αποθεματικών, που τηρούν τα πιστωτικά ιδρύματα στην Τράπεζα, εκτοκίζονται ημερησίως με βάση το ισχύον επιτόκιο των πράξεων κύριας αναχρηματοδότησης του Ευρωσυστήματος (MRO rate), το οποίο για όλο το 2018 ήταν μηδενικό. Από τον Ιούνιο του 2014, το ποσό των καταθέσεων που υπερβαίνει την υποχρέωση τήρησης ελάχιστων αποθεματικών εκτοκίζεται με το μικρότερο επιτόκιο μεταξύ του μηδενικού και του ισχύοντος επιτοκίου διευκόλυνσης αποδοχής καταθέσεων, το οποίο κατά το 2018 ήταν αρνητικό (-0,40%).

Υπόλοιπο στις 31.12.2018	2.819,1 εκατ. ευρώ
Υπόλοιπο στις 31.12.2017	1.959,8 εκατ. ευρώ
Αύξηση	859,3 εκατ. ευρώ

Το μέσο υπόλοιπο των τρεχούμενων λογαριασμών των πιστωτικών ιδρυμάτων κατά τη διάρκεια του 2018 διαμορφώθηκε σε 2,0 δισεκ. ευρώ, παρουσιάζοντας αύξηση κατά 0,6 δισεκ. ευρώ σε σχέση με το 2017.

2.2 Διευκόλυνση αποδοχής καταθέσεων

Αφορά την πάγια διευκόλυνση αποδοχής καταθέσεων που παρέχει το Ευρωσύστημα στα πιστωτικά ιδρύματα, στο πλαίσιο της εφαρμογής της ενιαίας νομισματικής πολιτικής στις χώρες της ζώνης του ευρώ.

Ειδικότερα, πρόκειται για τις καταθέσεις των πιστωτικών ιδρυμάτων στην Τράπεζα της Ελλάδος διάρκειας μίας ημέρας (overnight) με προκαθορισμένο επιτόκιο, το οποίο για το 2018 ήταν αρνητικό (-0,40%).

Το υπόλοιπο των καταθέσεων αυτών μεταβάλλεται σε ημερήσια βάση. Οι καταθέσεις των πιστωτικών ιδρυμάτων στις 31.12.2018 ανήλθαν σε 4.030,0 εκατ. ευρώ ενώ αντίστοιχα στις 31.12.2017 τα πιστωτικά ιδρύματα δεν είχαν τοποθετήσει κεφάλαια σε καταθέσεις διάρκειας μίας ημέρας.

Υπόλοιπο στις 31.12.2018	4.030,0 εκατ. ευρώ
Υπόλοιπο στις 31.12.2017	0,0 εκατ. ευρώ
Αύξηση	4.030,0 εκατ. ευρώ

Το μέσο υπόλοιπο των παραπάνω καταθέσεων κατά τη διάρκεια του 2018 διαμορφώθηκε σε 0,5 δισεκ. ευρώ.

2.3 Καταθέσεις προθεσμίας

Οι καταθέσεις προθεσμίας είναι πράξεις απορρόφησης ρευστότητας στο πλαίσιο εξομάλυνσης βραχυχρόνιων διακυμάνσεων με τη μορφή καταθέσεων.

2.4 Αντιστρεπτέες πράξεις εξομάλυνσης βραχυχρόνιων διακυμάνσεων της ρευστότητας

Πρόκειται για πράξεις που χρησιμοποιούνται για την αντιστάθμιση μεγάλων ανισορροπιών της ρευστότητας.

2.5 Καταθέσεις για την κάλυψη περιθωρίων

Πρόκειται για καταθέσεις των πιστωτικών ιδρυμάτων με σκοπό την κάλυψη της μείωσης της αξίας των περιουσιακών στοιχείων που έχουν χορηγηθεί στην Τράπεζα ως ασφάλεια έναντι παροχής ρευστότητας, στο πλαίσιο εφαρμογής της ενιαίας νομισματικής πολιτικής του Ευρω-συστήματος (στοιχείο 5 του ενεργητικού).

Υπόλοιπο στις 31.12.2018	93,0 εκατ. ευρώ
Υπόλοιπο στις 31.12.2017	0,0 εκατ. ευρώ
Α ύ ξ η σ η	93,0 εκατ. ευρώ

4. Υποχρεώσεις σε ευρώ έναντι λοιπών κατοίκων ζώνης ευρώ

4.1 Γενική κυβέρνηση

Περιλαμβάνονται τα υπόλοιπα των λογαριασμών του Ελληνικού Δημοσίου, των Δημόσιων Οργανισμών καθώς και του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων.

Υπόλοιπο στις 31.12.2018	23.518,8 εκατ. ευρώ
Υπόλοιπο στις 31.12.2017	11.090,3 εκατ. ευρώ
Α ύ ξ η σ η	12.428,5 εκατ. ευρώ

Το μέσο υπόλοιπο των παραπάνω κεφαλαίων αυξήθηκε κατά τη διάρκεια του 2018 και διαμορφώθηκε σε 19,1 δισεκ. ευρώ, έναντι 8,1 δισεκ. ευρώ το 2017, κυρίως λόγω της οικονομικής ενίσχυσης της Ελλάδος εκ μέρους του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Σταθερότητας τον Αύγουστο του 2018.

4.2 Λοιπές υποχρεώσεις

Περιλαμβάνονται υπόλοιπα κυρίως λογαριασμών διαφόρων φορέων και οργανισμών, καθώς και υπόλοιπα λογαριασμών χρηματιστηριακών εταιριών.

Υπόλοιπο στις 31.12.2018	1.435,2 εκατ. ευρώ
Υπόλοιπο στις 31.12.2017	1.306,7 εκατ. ευρώ
Α ύ ξ η σ η	128,5 εκατ. ευρώ

5. Υποχρεώσεις σε ευρώ έναντι μη κατοίκων ζώνης ευρώ

	31.12.2018	31.12.2017 (σε εκατ. ευρώ)	Μεταβολή
– Καταθέσεις ΔΝΤ	2.253,6	2.204,0	49,6
– Λοιπές καταθέσεις	141,9	220,0	-78,1
Σύνολο	2.395,5	2.424,0	-28,5

Οι καταθέσεις ΔΝΤ αφορούν καταθέσεις ποσού 2.253,6 εκατ. ευρώ (2.204,0 εκατ. ευρώ στις 31.12.2017) και σχετίζονται κυρίως με το λογαριασμό σε ευρώ (No.1) που τηρεί το ΔΝΤ στην Τράπεζα και αντιστοιχεί στο μερίδιο συμμετοχής της Ελλάδος στο κεφάλαιο του ΔΝΤ που είναι εκφρασμένο σε ευρώ (μέρος της quota).

Η αύξηση κατά 49,6 εκατ. ευρώ οφείλεται στην προσαρμογή τέλους έτους, λόγω της μεταβολής της ισοτιμίας του SDR έναντι του ευρώ, ώστε οι καταθέσεις να αντιστοιχούν στο ποσό των SDR που καθορίζεται από το ΔΝΤ. Η ισοτιμία έχει ληφθεί από το ΔΝΤ (1 ευρώ = 0,82356 SDR, στις 28.12.2018 έναντι 1 ευρώ = 0,842126 SDR στις 29.12.2017). Βάσει της σύμβασης που υπογράφηκε στις 2 Φεβρουαρίου 2016 μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου και της Τράπεζας της Ελλάδος, το Ελληνικό Δημόσιο αναλαμβάνει το συναλλαγματικό κίνδυνο που προκύπτει από τις καταθέσεις του ΔΝΤ και γίνεται προσαρμογή αντίστοιχα στο υπόλοιπο των δανείων που έχουν δοθεί στο Ελληνικό Δημόσιο για τη συμμετοχή του στο ΔΝΤ.

Στις λοιπές καταθέσεις περιλαμβάνονται τα κεφάλαια του Ευρωπαϊκού Ταμείου Επενδύσεων και της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων ύψους 141,9 εκατ. ευρώ (219,2 εκατ. ευρώ στις 31.12.2017).

6. Υποχρεώσεις σε συνάλλαγμα έναντι κατοίκων ζώνης ευρώ

	31.12.2018	31.12.2017 (σε εκατ. ευρώ)	Μεταβολή
– Υποχρέωση προς το Ελληνικό Δημόσιο σε SDR από κατανομές του ΔΝΤ	5,9	5,3	0,6
– Υποχρέωση προς το Ελληνικό Δημόσιο (μερίδιο συμμετοχής της Ελλάδος στο κεφάλαιο του ΔΝΤ -μέρος quota- σε SDR)	696,4	680,4	16,0
– Λοιπές υποχρεώσεις	12,7	25,9	-13,2
Σύνολο	715,0	711,6	3,4

Οι παραπάνω υποχρεώσεις προς το Ελληνικό Δημόσιο σε SDR αντιστοιχίζονται στο ενεργητικό με ισόποσες απαιτήσεις έναντι του ΔΝΤ (στοιχείο 2.1 “Απαιτήσεις έναντι του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου (ΔΝΤ)”).

7. Υποχρεώσεις σε συνάλλαγμα έναντι μη κατοίκων ζώνης ευρώ

7.1 Καταθέσεις και λοιπές υποχρεώσεις

Πρόκειται για καταθέσεις διαφόρων φορέων και οργανισμών ύψους 2,5 χιλ. ευρώ (2017: 2,4 χιλ. ευρώ).

9. Υποχρεώσεις εντός του Ευρωσυστήματος

9.2 Καθαρές υποχρεώσεις που απορρέουν από την κατανομή, εντός του Ευρωσυστήματος, των κυκλοφορούντων τραπεζογραμματίων ευρώ

Στο στοιχείο αυτό περιλαμβάνονται οι υποχρεώσεις της Τράπεζας της Ελλάδος που απορρέουν από την κατανομή, εντός του Ευρωσυστήματος, των κυκλοφορούντων τραπεζογραμματίων ευρώ (βλ. ΙΙΙ. Σύνοψη Σημαντικών Λογιστικών Πολιτικών, “Τραπεζογραμμάτια σε κυκλοφορία”).

Υπόλοιπο στις 31.12.2018	0,0 εκατ. ευρώ
Υπόλοιπο στις 31.12.2017	<u>4.758,6 εκατ. ευρώ</u>
Μ ε ί ω σ η	4.758,6 εκατ. ευρώ

Το ύψος της υποχρέωσης στις 31.12.2018 ήταν μηδενικό, καθώς η αξία των τραπεζογραμμάτων ευρώ που πραγματικά είχαν τεθεί σε κυκλοφορία, ήταν μικρότερη από αυτή που αναλογούσε στην Τράπεζα. Επομένως η διαφορά τους εμφανίζεται ως απαίτηση στο στοιχείο του ενεργητικού 9.3 “Καθαρές απαιτήσεις που απορρέουν από την κατανομή, εντός του Ευρωσυστήματος, των κυκλοφορούντων τραπεζογραμμάτων ευρώ”.

9.3 Καθαρές υποχρεώσεις που απορρέουν από το υπόλοιπο του λογαριασμού δοσοληψιών με το ΕΣΚΤ (TARGET2)

Πρόκειται για τις καθαρές υποχρεώσεις της Τράπεζας έναντι της ΕΚΤ που απορρέουν από τις διευρωπαϊκές συναλλαγές των εγχώριων πιστωτικών ιδρυμάτων και τις συναλλαγές της Τράπεζας της Ελλάδος με τις λοιπές Εθνικές ΚΤ του Ευρωσυστήματος, με την ΕΚΤ, καθώς και με τις κεντρικές τράπεζες των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (εκτός Ευρωσυστήματος) που συμμετέχουν στο σύστημα TARGET2 (Διευρωπαϊκό Αυτοματοποιημένο Σύστημα Ταχείας Μεταφοράς Κεφαλαίων σε Συνεχή Χρόνο).

Το υπόλοιπο της θέσης αυτής εκτοκίζεται ημερησίως με βάση το ισχύον επιτόκιο των πράξεων κύριας αναχρηματοδότησης του Ευρωσυστήματος (MRO rate), το οποίο για όλη τη διάρκεια του 2018 ήταν μηδενικό.

Υπόλοιπο στις 31.12.2018	28.596,3 εκατ. ευρώ
Υπόλοιπο στις 31.12.2017	59.401,7 εκατ. ευρώ
Μ ε ί ω σ η	30.805,4 εκατ. ευρώ

9.4 Λοιπές υποχρεώσεις εντός του Ευρωσυστήματος (καθαρές)

Στις 31.12.2018 το καθαρό αποτέλεσμα των λοιπών συναλλαγών της Τράπεζας της Ελλάδος με το Ευρωσύστημα ήταν χρεωστικό (απαίτηση) και απεικονίζεται στο στοιχείο 9.5 του ενεργητικού “Λοιπές απαιτήσεις εντός του Ευρωσυστήματος (καθαρές)”.

10. Στοιχεία παθητικού υπό τακτοποίηση

Περιλαμβάνονται κυρίως επιταγές και εντολές πληρωτέες που δεν έχουν ακόμη διακανονιστεί καθώς και υπό τακτοποίηση υπόλοιπα ενδιάμεσων λογαριασμών.

Υπόλοιπο στις 31.12.2018	2,0 εκατ. ευρώ
Υπόλοιπο στις 31.12.2017	0,9 εκατ. ευρώ
Α ύ ξ η σ η	1,1 εκατ. ευρώ

11. Λοιπές υποχρεώσεις

11.1 Διαφορές αναπροσαρμογής της αξίας πράξεων εκτός ισολογισμού

Υπόλοιπο στις 31.12.2018	37,8 χιλ. ευρώ
Υπόλοιπο στις 31.12.2017	0,5 χιλ. ευρώ
Α ύ ξ η σ η	37,3 χιλ. ευρώ

Στο στοιχείο αυτό εμφανίζεται το αποτέλεσμα που προέκυψε από την αναπροσαρμογή στο τέλος του έτους των εκκρεμών πράξεων σε συνάλλαγμα (spot), που παρακολουθούνται σε λογαριασμούς εκτός ισολογισμού (τάξεως), σύμφωνα με τη μέθοδο της οικονομικής προσέγγισης.

11.2 Δεδουλευμένα έξοδα και προεισπραχθέντα έσοδα

Στους λογαριασμούς αυτούς περιλαμβάνονται οι δεδουλευμένοι και μη πληρωθέντες μέχρι 31.12.2018 χρεωστικοί τόκοι και λοιπά έξοδα. Οι τόκοι και τα έξοδα αυτά θα καταβληθούν σε επόμενες χρήσεις και αφορούν κυρίως διάφορους χρεωστικούς τόκους (επί του υπολοίπου των πράξεων πιο μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης – TLTRO II), αμοιβές και παροχές τρίτων.

Υπόλοιπο στις 31.12.2018	47,2 εκατ. ευρώ
Υπόλοιπο στις 31.12.2017	71,7 εκατ. ευρώ
Μ ε ί ω σ η	24,5 εκατ. ευρώ

11.3 Λοιπά στοιχεία

Λοιπά στοιχεία παθητικού	31.12.2018	31.12.2017 (σε εκατ. ευρώ)	Μεταβολή
Ποσό μερισμάτων προς διανομή τρέχουσας χρήσεως	9,5	9,5	0,0
Φόρος μερισμάτων	3,9	3,9	0,0
Υπόλοιπο κερδών χρήσεως περιερχόμενο στο Ελληνικό Δημόσιο	644,3	928,5	-284,2
Λοιπές υποχρεώσεις	65,5	55,0	10,5
Σύνολο	723,2	996,9	-273,7

Περιλαμβάνονται τα προς καταβολή μερίσματα της οικονομικής χρήσεως 2018, ο φόρος που αναλογεί επί των μερισμάτων, το υπόλοιπο κερδών χρήσεως που περιέχεται στο Ελληνικό Δημόσιο, λοιποί φόροι προς απόδοση, τα υπόλοιπα προσωρινών πιστωτικών λογαριασμών και διαφορών λογαριασμών υπέρ τρίτων (προμηθευτές κ.λπ.), καθώς και λοιπές υποχρεώσεις. Η διάθεση κερδών εμφανίζεται αναλυτικά στον πίνακα διάθεσης κερδών.

12. Προβλέψεις

Κατηγορίες προβλέψεων	31.12.2018	31.12.2017 (σε εκατ. ευρώ)	Μεταβολή
α. Ειδικές προβλέψεις	325,3	135,5	189,8
β. Πρόβλεψη για παροχές προς ασφαλισμένους	2.168,8	2.155,8	13,0
γ. Πρόβλεψη έναντι χρηματοοικονομικών και λειτουργικών κινδύνων	5.311,7	5.309,0	2,7
Σύνολο	7.805,8	7.600,3	205,5

Το συνολικό ύψος των προβλέψεων διαμορφώθηκε σε 7.805,8 εκατ. ευρώ.

Η Τράπεζα της Ελλάδος διενεργεί επαρκείς προβλέψεις, μέσω των οποίων ισχυροποιείται η οικονομική της θέση, ώστε να αντεπεξέρχεται με τον καλύτερο δυνατό τρόπο στα καθήκοντα που της έχουν ανατεθεί και στους κινδύνους που αναλαμβάνει.

Η Τράπεζα επαναξιολογεί σε ετήσια βάση το σύνολο των προβλέψεων και επαναπροσδιορίζει το ύψος τους μετά από εκτίμηση των κινδύνων.

Αναλυτικά οι προβλέψεις έχουν ως εξής:

α. Ειδικές προβλέψεις

Πρόκειται για προβλέψεις που σχηματίστηκαν για την κάλυψη πιθανών κινδύνων, ζημιών, εξόδων και υποχρεώσεων που συνδέονται άμεσα με τη λειτουργία της Τράπεζας, όπως:

- διαχειριστικά ελλείμματα,
- επισφαλείς απαιτήσεις,
- εκκρεμείς αγωγές.

Ο σχηματισμός των παραπάνω ειδικών προβλέψεων προήλθε από πραγματικές ανάγκες και υποχρεώσεις, ενώ ο προσδιορισμός του ύψους των προβλέψεων έγινε μετά από εκτιμήσεις των ποσών που ενδεχομένως απαιτηθούν για την κάλυψη κινδύνων και ζημιών και των ποσών των επισφαλών απαιτήσεων που δεν θα εισπραχθούν. Στις ειδικές προβλέψεις έχει σχηματιστεί επαρκής πρόβλεψη για την κάλυψη εκκρεμών αγωγών κατά της Τράπεζας σε περίπτωση ευδοκίμησής τους.

Το 2018 απελευθερώθηκε πρόβλεψη ύψους 7,3 εκατ. ευρώ, που είχε σχηματιστεί για δάνειο που είχε χορηγηθεί στην παλαιά Τράπεζα Κρήτης, λόγω είσπραξης μέρους του προϊόντος εκκαθάρισης.

Παράλληλα, το 2018 σχηματίστηκε ειδική πρόβλεψη ύψους 196,5 εκατ. ευρώ για την κάλυψη των υποχρεώσεων που εκτιμάται ότι θα προκύψουν:

- από τις εκκρεμείς αγωγές των συνταξιούχων της Τράπεζας για τις οποίες κρίνεται ότι υπάρχει πολύ μεγάλη πιθανότητα ευδοκίμησης και
- από τις πρόσθετες υποχρεώσεις αναφορικά με τη συνταξιοδότηση των εν ενεργεία υπαλλήλων.

Η εκτίμηση προσεγγίστηκε με αναλογιστική μελέτη.

β. Πρόβλεψη για παροχές προς ασφαλισμένους

Η σχηματισθείσα πρόβλεψη περιλαμβάνει τις υποχρεώσεις της Τράπεζας έναντι των προγραμμάτων καθορισμένων παροχών για αποζημίωση προσωπικού (ν. 2112/20, όπως ισχύει) και για την παροχή κύριας και επικουρικής σύνταξης, καθώς η Τράπεζα έχει αναλάβει και ενεργεί, βάσει του ν. 3863/2010, άρθρο 64, την κοινωνική ασφάλιση του προσωπικού της, σύμφωνα με τον οποίο ο υπολογισμός των παροχών διέπεται από τις γενικές διατάξεις των νόμων, όπως ισχύουν, σε συνδυασμό με τις διατάξεις των αντίστοιχων Καταστατικών των πρώην Ταμείων της Τράπεζας. Για την επιμέτρηση των υποχρεώσεων αυτών διενεργούνται ετησίως αναλογιστικές μελέτες από ανεξάρτητη αναλογιστική εταιρεία.

Επιπρόσθετα, η Τράπεζα τηρεί προγράμματα καθορισμένων εισφορών για γονικές και μετεργασιακές παροχές. Σύμφωνα με απόφαση της Τράπεζας, οι παροχές αυτές δεν συνεπάγονται επιπλέον οικονομική επιβάρυνση της Τράπεζας πέραν της ήδη καταβαλλόμενης εργοδοτικής εισφοράς.

γ. Πρόβλεψη έναντι χρηματοοικονομικών και λειτουργικών κινδύνων

Η Τράπεζα σχηματίζει και διατηρεί πρόβλεψη έναντι χρηματοοικονομικών και λειτουργικών κινδύνων που απορρέουν από τις δραστηριότητές της.

Η Τράπεζα αναγνωρίζει, επιμετρεί και παρακολουθεί τους αναλαμβανόμενους κινδύνους κατόπιν σταθμίσεως και ενδεδειγμένου ελέγχου των δεδομένων, με σκοπό την αποτελεσματική διαχείρισή τους. Στο πλαίσιο αυτό σχηματίζει προβλέψεις ακολουθώντας την πρακτική της ΕΚΤ και των άλλων ΕθνΚΤ του Ευρωσυστήματος.

Η Τράπεζα επιμετρεί τους χρηματοοικονομικούς κινδύνους που απορρέουν από τα χαρτοφυλάκια των ιδίων διαθεσίμων της καθώς και από τη χορήγηση δανείων εκτός του πλαισίου εφαρμογής νομισματικής πολιτικής.

Στους παρακολουθούμενους χρηματοοικονομικούς κινδύνους συμπεριλαμβάνονται και οι κίνδυνοι που απορρέουν από την άσκηση της ενιαίας νομισματικής πολιτικής του Ευρωσυστήματος. Οι εν λόγω κίνδυνοι επιμετρούνται από την ΕΚΤ για κάθε ΕθνΚΤ. Οι επιμετρήσεις διενεργούνται με τα στοιχεία της τελευταίας εργάσιμης ημέρας εκάστου έτους.

Για την επιμέτρηση των χρηματοοικονομικών κινδύνων χρησιμοποιείται η Αξία σε Κίνδυνο (VaR), σε επίπεδο εμπιστοσύνης 99% και με χρονικό ορίζοντα το ένα έτος.

Οι αναγνωρισμένοι κίνδυνοι είναι:

– Κίνδυνος αγοράς

Ο κίνδυνος αγοράς είναι ο κίνδυνος μείωσης της αγοραίας αξίας των αποκτηθέντων από την Τράπεζα χρηματοοικονομικών μέσων εξαιτίας μεταβολών στις συναλλαγματικές ισοτιμίες (συναλλαγματικός κίνδυνος) ή στα επιτόκια (επιτοκιακός κίνδυνος).

– Πιστωτικός κίνδυνος

Ο πιστωτικός κίνδυνος είναι ο κίνδυνος πραγματοποίησης ζημίας λόγω αδυναμίας ενός αντισυμβαλλομένου να ανταποκριθεί πλήρως ή εγκαίρως στην κάλυψη των υποχρεώσεων που έχει αναλάβει έναντι της Τράπεζας. Αντισυμβαλλόμενοι μπορεί να είναι δανειζόμενοι, εκδότες τίτλων καθώς και αποδέκτες καταθέσεων εκ μέρους της Τράπεζας.

– Λειτουργικός κίνδυνος

Ο λειτουργικός κίνδυνος είναι ο κίνδυνος επιπτώσεων στην οικονομική κατάσταση, στην επιχειρησιακή ετοιμότητα ή/και στο κύρος της Τράπεζας ως αποτέλεσμα ανεπάρκειας ή αποτυχίας των διαδικασιών, του ανθρώπινου παράγοντα, των συστημάτων ή ως αποτέλεσμα εξωτερικών γεγονότων.

Από τη διαδικασία επιμέτρησης και κατά την κρίση της Διοίκησης της Τράπεζας έχουν σχηματιστεί προβλέψεις που προορίζονται να καλύψουν τους ακόλουθους κινδύνους:

- τον πιστωτικό κίνδυνο ή/και κίνδυνο αγοράς που σχετίζεται με τα χαρτοφυλάκια των ιδίων διαθεσίμων της Τράπεζας καθώς και με τη χορήγηση δανείων εκτός του πλαισίου εφαρμογής νομισματικής πολιτικής,

- τον πιστωτικό κίνδυνο ή/και κίνδυνο αγοράς που σχετίζεται με την εφαρμογή της ενιαίας νομισματικής πολιτικής, ήτοι τις πράξεις αναχρηματοδότησης των αντισυμβαλλομένων πιστωτικών ιδρυμάτων και την απόκτηση χρεογράφων στο πλαίσιο προγραμμαμάτων αγορών του Ευρωσυστήματος.

Η ΕΚΤ διεξάγει, σε συνεργασία με τις ΕθνΚΤ, έλεγχο απομείωσης της αξίας των χρεογράφων αποκτηθέντων στο πλαίσιο της εφαρμογής της ενιαίας νομισματικής πολιτικής (SMP, CBPP, CBPP2, CBPP3, PSPP, CSPP και ABSPP).

Στο πλαίσιο αυτό, κατά την κλειόμενη χρήση και ως αποτέλεσμα του ελέγχου απομείωσης που πραγματοποιήθηκε στο χαρτοφυλάκιο χρεογράφων CSPP, το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΚΤ έκρινε απαραίτητο το σχηματισμό πρόβλεψης, συνολικού ύψους 161,0 εκατ. ευρώ, έναντι ζημιών από πράξεις νομισματικής πολιτικής.

Σύμφωνα με το άρθρο 32.4 του Καταστατικού του ΕΣΚΤ, η πρόβλεψη αυτή σχηματίστηκε από όλες τις ΕθνΚΤ των συμμετεχόντων κρατών-μελών με βάση τις ισχύουσες κλείδες κατανομής του 2018. Ως αποτέλεσμα, η Τράπεζα σχημάτισε πρόβλεψη ύψους 4,7 εκατ. ευρώ, η οποία ισοδυναμεί με το 2,8884% (κλείδα κατανομής της Τράπεζας της Ελλάδος) της συνολικής πρόβλεψης.

Το 2017 το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΚΤ είχε επίσης αποφασίσει τη δημιουργία πρόβλεψης, συνολικού ύψους 68,9 εκατ. ευρώ, έναντι ζημιών από πράξεις νομισματικής πολιτικής, που αφορούσε ένα χρεόγραφο του χαρτοφυλακίου CSPP που βρισκόταν στην κατοχή μιας ΕθνΚΤ του Ευρωσυστήματος. Η πρόβλεψη σχηματίστηκε από όλες τις ΕθνΚΤ των συμμετεχόντων κρατών-μελών με βάση τις ισχύουσες κλείδες κατανομής του 2017. Ως αποτέλεσμα, η Τράπεζα σχημάτισε πρόβλεψη ύψους 2,0 εκατ. ευρώ, η οποία ισοδυναμούσε με το 2,8884% της συνολικής πρόβλεψης. Το ύψος της πρόβλεψης στις οικονομικές καταστάσεις του 2017 υπολογίστηκε λαμβάνοντας υπόψη πληροφορίες από την πώληση του χρεογράφου που πραγματοποιήθηκε τον Ιανουάριο του 2018. Επομένως η πραγματοποιηθείσα ζημία που προέκυψε το 2018 από την πώληση καλύφθηκε εξ ολοκλήρου από τη συγκεκριμένη πρόβλεψη.

13. Λογαριασμοί αναπροσαρμογής

Σύμφωνα με τους κανόνες και τις λογιστικές αρχές που έχει καθορίσει η ΕΚΤ για τις τράπεζες-μέλη του ΕΣΚΤ και ιδίως την αρχή της συντηρητικότητας, τα μη πραγματοποιηθέντα κέρδη που προκύπτουν από την αποτίμηση του χρυσού, των χρηματοοικονομικών μέσων σε ξένο νόμισμα, των χρεογράφων και των χρηματοοικονομικών μέσων εντός και εκτός ισολογισμού δεν λογίζονται ως έσοδα στο λογαριασμό αποτελεσμάτων χρήσεως, αλλά μεταφέρονται απευθείας σε λογαριασμούς αναπροσαρμογής (λειτουργούν ως αποθεματικά μόνο για τα συγκεκριμένα περιουσιακά στοιχεία). Αντιθέτως, οι ζημίες από αποτίμηση που προκύπτουν στο τέλος του έτους λογίζονται ως έξοδα και μεταφέρονται στα αποτελέσματα χρήσεως (βλ. ΙΙΙ. Σύνοψη Σημαντικών Λογιστικών Πολιτικών, “Αναγνώριση εσόδων”).

Από την αποτίμηση στο τέλος της χρήσεως 2018 προέκυψαν μη πραγματοποιηθέντα κέρδη ύψους 3.671,0 εκατ. ευρώ, το μεγαλύτερο μέρος των οποίων προέρχεται από το χρυσό. Από τα εξ αποτιμήσεως κέρδη του συναλλάγματος, το μεγαλύτερο μέρος προέρχεται από τη θέση σε δολάρια ΗΠΑ. Τα κέρδη αυτά μεταφέρθηκαν στους αντίστοιχους λογαριασμούς αναπροσαρμογής (revaluation accounts) και εμφανίζονται αναλυτικά στον παρακάτω πίνακα.

Μη πραγματοποιηθέντα κέρδη από την αποτίμηση	31.12.2018	31.12.2017 (σε εκατ. ευρώ)	Μεταβολή
– χρυσού	3.550,8	3.362,3	188,5
– συναλλάγματος	112,3	36,0	76,3
– χρεογράφων	5,0	11,5	-6,5
– μεριδίων αμοιβαίων κεφαλαίων	2,8	2,6	0,2
– τίτλων warrants	0,1	0,1	0,0
Σύνολο	3.671,0	3.412,5	258,5

14. Μετοχικό κεφάλαιο και αποθεματικά

Το σύνολο των ιδίων κεφαλαίων της Τράπεζας ανέρχεται σε 593,7 εκατ. ευρώ.

Αναλυτικά, το μετοχικό κεφάλαιο και τα αποθεματικά έχουν ως εξής:

14.1 Μετοχικό κεφάλαιο

Το μετοχικό κεφάλαιο της Τράπεζας, μετά τις αυξήσεις που έγιναν σύμφωνα με τα ν.δ. 413/70 και 889/71, τους ν. 542/77 και 1249/82, την Υπουργική Απόφαση Ε. 2665/88, το ν. 2065/92, την Υπουργική Απόφαση 1281/30.10.96 και τις Πράξεις Υπουργικού Συμβουλίου 8/4.2.2000, 32/23.5.2002, 17/4.7.2005 και 8/10.6.2008, ανέρχεται σε 111.243.362 ευρώ, διαιρούμενο σε 19.864.886 μετοχές ονομαστικής αξίας 5,60 ευρώ έκαστη.

14.2 Τακτικό αποθεματικό

Το τακτικό αποθεματικό ανέρχεται σε 111.243.362 ευρώ και είναι εξισωμένο με το μετοχικό κεφάλαιο.

14.3 Έκτακτο αποθεματικό

Το έκτακτο αποθεματικό ανέρχεται σε 84,5 εκατ. ευρώ και έχει σχηματιστεί από τα κέρδη των χρήσεων 2006, 2007, 2009 και 2010.

14.4 Ειδικό αποθεματικό από την αναπροσαρμογή της αξίας των ακινήτων

Το ειδικό αυτό αποθεματικό σχηματίστηκε από την υπεραξία που προέκυψε από την αναπροσαρμογή της λογιστικής αξίας των ακινήτων της Τράπεζας στην εύλογη (αγοραία) αξία τους, κατά τις χρήσεις 2004 και 2007, σύμφωνα με τις εκτιμήσεις ανεξάρτητων εκτιμητών.

Μέρος της υπεραξίας κεφαλαιοποιήθηκε κατά τις χρήσεις 2005 και 2008 με διανομή δωρεάν μετοχών στους μετόχους, ενώ μικρό μέρος, που προερχόταν από τα ακίνητα της Τράπεζας που πωλήθηκαν, μεταφέρθηκε στα κέρδη της Τράπεζας κατά τις χρήσεις 2008, 2009 και 2010.

Το 2017 ποσό ύψους 221,8 εκατ. ευρώ χρησιμοποιήθηκε για τη κάλυψη της ζημίας από την απομείωση των ακινήτων (οικοπέδων και κτιρίων) που διενεργήθηκε κατά τη χρήση αυτή.

Το υπόλοιπο του λογαριασμού στις 31.12.2018 ανέρχεται σε 285,4 εκατ. ευρώ.

14.5 Λοιπά ειδικά αποθεματικά

Ανέρχονται σε 1,3 εκατ. ευρώ και αφορούν την αξία έργων τέχνης και πάγιων στοιχείων, τα οποία έχουν παραχωρηθεί δωρεάν στην Τράπεζα.

Υ. ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΕΠΙ ΤΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΕΩΣ

Τα κέρδη της Τράπεζας στη χρήση 2018 ανήλθαν σε 657,6 εκατ. ευρώ, έναντι 941,8 εκατ. ευρώ την προηγούμενη χρήση.

ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΤΗΣ ΧΡΗΣΕΩΣ 2018

ΕΣΟΔΑ

Τα συνολικά καθαρά έσοδα από την άσκηση της ενιαίας νομισματικής πολιτικής του Ευρωσυστήματος, τις πράξεις παροχής έκτακτης ενίσχυσης σε ρευστότητα (ELA), τους τόκους των χαρτοφυλακίων, τις προμήθειες και τα λοιπά έσοδα από τις εργασίες εσωτερικού και εξωτερικού διαμορφώθηκαν σε 1.199,4 εκατ. ευρώ, έναντι 1.441,7 εκατ. ευρώ στη χρήση 2017, σημειώνοντας μείωση κατά 16,8% .

Ειδικότερα:

- **Τα καθαρά έσοδα από τόκους, χρηματοοικονομικές πράξεις και την αναδιανομή του νομισματικού εισοδήματος του Ευρωσυστήματος** διαμορφώθηκαν σε 1.040,9 εκατ. ευρώ, έναντι 1.310,8 εκατ. ευρώ στην προηγούμενη χρήση, σημειώνοντας μείωση κατά 20,6%.
- **Τα καθαρά έσοδα από αμοιβές και προμήθειες** αυξήθηκαν κατά 11,2 εκατ. ευρώ και διαμορφώθηκαν σε 89,2 εκατ. ευρώ, έναντι 78,0 εκατ. ευρώ στην προηγούμενη χρήση.
- **Τα έσοδα από μετοχές και συμμετοχές** διαμορφώθηκαν σε 56,8 εκατ. ευρώ, έναντι 38,9 εκατ. ευρώ στην προηγούμενη χρήση, σημειώνοντας αύξηση κατά 46,0%.
- **Τέλος, τα λοιπά έσοδα** ανήλθαν σε 12,5 εκατ. ευρώ, έναντι 14,0 εκατ. ευρώ στην προηγούμενη χρήση.

ΕΞΟΔΑ

Τα συνολικά έξοδα στη χρήση 2018 αυξήθηκαν κατά 41,9 εκατ. ευρώ και διαμορφώθηκαν σε 541,8 εκατ. ευρώ, έναντι 499,9 εκατ. ευρώ στη χρήση 2017, κυρίως λόγω σχηματισμού υψηλότερων προβλέψεων σε σχέση με την προηγούμενη χρήση.

Ειδικότερα:

- **Τα συνολικά έξοδα της Τράπεζας πλην προβλέψεων** μειώθηκαν κατά 47,9 εκατ. ευρώ και διαμορφώθηκαν σε 343,4 εκατ. ευρώ, έναντι 391,3 εκατ. ευρώ στην προηγούμενη χρήση.
- **Οι προβλέψεις** που σχηματίστηκαν στη χρήση 2018 ανήλθαν σε 198,4 εκατ. ευρώ, αυξημένες κατά 89,8 εκατ. ευρώ σε σχέση με τη χρήση 2017.

ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΩΝ ΚΑΘΑΡΩΝ ΕΙΣΟΔΩΝ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ

1. Καθαροί τόκοι-έσοδα

Οι καθαροί τόκοι-έσοδα (τόκοι-έσοδα μείον τόκοι-έξοδα) μειώθηκαν κατά 17,0% και ανήλθαν σε 961,2 εκατ. ευρώ, έναντι 1.157,8 εκατ. ευρώ την προηγούμενη χρήση.

Για λόγους εναρμονισμένης παρουσίασης, οι τόκοι-έσοδα και οι τόκοι-έξοδα που προέρχονται από το ίδιο στοιχείο του ισολογισμού σχετιζόμενο με πράξεις νομισματικής πολιτικής συμψηφίζονται είτε στους τόκους-έσοδα είτε στους τόκους-έξοδα, ανάλογα με το αν το καθαρό ποσό είναι θετικό ή αρνητικό.

1.1 Τόκοι-έσοδα

Οι τόκοι-έσοδα μειώθηκαν κατά 238,1 εκατ. ευρώ και ανήλθαν σε 961,3 εκατ. ευρώ, έναντι 1.199,4 εκατ. ευρώ στην προηγούμενη χρήση, κυρίως λόγω της σημαντικής μείωσης των εσόδων από ειδικές χορηγήσεις σε πιστωτικά ιδρύματα μέσω πράξεων παροχής έκτακτης ενίσχυσης σε ρευστότητα (ELA).

Αναλυτικά, οι επιμέρους κατηγορίες τόκων-εσόδων έχουν ως εξής:

Τόκοι-έσοδα	2018	2017	Μεταβολή (σε εκατ. ευρώ)
α. από δάνεια σε πιστωτικά ιδρύματα σχετιζόμενα με πράξεις νομισματικής πολιτικής	27,1	0,5	26,6
β. χρεογράφων που διακρατούνται για σκοπούς νομισματικής πολιτικής	284,7	219,1	65,6
γ. από πράξεις παροχής έκτακτης ενίσχυσης σε ρευστότητα στα πιστωτικά ιδρύματα	97,7	449,1	-351,4
δ. επενδυτικών χαρτοφυλακίων (εκτός χρεογράφων Ελληνικού Δημοσίου)	263,7	252,6	11,1
ε. επενδυτικού χαρτοφυλακίου σε χρεόγραφα Ελληνικού Δημοσίου	233,0	254,3	-21,3
στ. μακροπρόθεσμων απαιτήσεων έναντι του Ελληνικού Δημοσίου	10,1	14,3	-4,2
ζ. από καταθέσεις του Ε.Δ.	31,6	0,1	31,5
η. από δάνεια στο προσωπικό της Τράπεζας	0,7	1,4	-0,7
θ. από καταθέσεις διαφόρων φορέων και οργανισμών	5,4	5,0	0,4
ι. από υποχρεώσεις σε ευρώ έναντι Π.Ι. ζώνης ευρώ σχετιζόμενες με πράξεις νομισματικής πολιτικής	4,3	0,4	3,9
κ. λοιποί τόκοι-έσοδα	3,0	2,6	0,4
Σύνολο	961,3	1.199,4	-238,1

Ειδικότερα:

α) Τόκοι από δάνεια σε πιστωτικά ιδρύματα σχετιζόμενα με πράξεις νομισματικής πολιτικής

Πρόκειται για τους τόκους που προέρχονται από δάνεια της Τράπεζας προς τα εγχώρια πιστωτικά ιδρύματα μέσω των στοχευμένων πράξεων πιο μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης (TLTRO II) και της πάγιας διευκόλυνσης οριακής χρηματοδότησης που διενεργούνται από το Ευρωσύστημα για τη χορήγηση ρευστότητας, στο πλαίσιο της εφαρμογής της ενιαίας νομισματικής πολιτικής στις χώρες της ζώνης του ευρώ.

Αναλυτικά, οι τόκοι ανά κατηγορία πράξεων έχουν ως εξής

Τόκοι από δάνεια σε πιστωτικά ιδρύματα σχετιζόμενα με πράξεις νομισματικής πολιτικής	2018	2017 (σε εκατ. ευρώ)	Μεταβολή
– από πράξεις TLTRO II	26,9	0,0	26,9
– από τη διευκόλυνση οριακής χρηματοδότησης	0,2	0,5	-0,3
Σύνολο	27,1	0,5	26,6

Οι στοχευμένες πράξεις πιο μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης TLTRO II εφαρμόστηκαν για πρώτη φορά το έτος 2016 με τετραετή διάρκεια και δυνατότητα πρόωρης εξόφλησης μετά την παρέλευση διετίας. Δεδομένου ότι το τελικό ύψος του επιτοκίου εκτοκισμού θα ήταν γνωστό το 2018 και δεν ήταν εφικτό να υπολογιστεί αξιόπιστα, αποφασίστηκε για τον υπολογισμό του τόκου των πράξεων αυτών να χρησιμοποιηθεί το επιτόκιο διευκόλυνσης αποδοχής καταθέσεων (-0,40%) καθώς αυτό θεωρήθηκε ότι αντανάκλα με τον καλύτερο δυνατό τρόπο την αρχή της συντηρητικότητας που διέπει τους λογιστικούς κανόνες του Ευρωσυστήματος.

Συνεπώς, για την προηγούμενη χρήση αναγνωρίστηκαν τόκοι-έξοδα ύψους 41,5 εκατ. ευρώ (βλ. ενότητα 1.2(α) “Τόκοι από δάνεια σε πιστωτικά ιδρύματα σχετιζόμενα με πράξεις νομισματικής πολιτικής”).

Το τελικό ύψος του επιτοκίου εκτοκισμού των πράξεων TLTRO II για κάθε Π.Ι. οριστικοποιήθηκε εντός του 2018. Πραγματοποιήθηκε επανυπολογισμός του ποσού των τόκων ανά Π.Ι. για τα έτη 2016 και 2017. Από τον επανυπολογισμό αναγνωρίστηκαν κατά την τρέχουσα χρήση τόκοι-έσοδα ύψους 11,4 εκατ. ευρώ για το 2016 και τόκοι-έσοδα ύψους 29,3 εκατ. ευρώ για το 2017, ενώ για το 2018 οι τόκοι-έξοδα ανήλθαν σε 13,8 εκατ. ευρώ. Επομένως, το συνολικό ποσό των τόκων από πράξεις TLTRO II ανήλθε σε 26,9 εκατ. ευρώ.

β) Τόκοι χρεογράφων που διακρατούνται για σκοπούς νομισματικής πολιτικής

Πρόκειται για τους τόκους των χρεογράφων που αποκτήθηκαν από την Τράπεζα στο πλαίσιο του πρώτου Προγράμματος του Ευρωσυστήματος για την αγορά Καλυμμένων Ομολογιών (Covered Bond Purchase Programme – CBPP), του Προγράμματος για τις Αγορές Τίτλων (Securities Markets Programme – SMP), του τρίτου Προγράμματος του Ευρωσυστήματος για την Αγορά Καλυμμένων Ομολογιών (CBPP3), καθώς και του προγράμματος Αγοράς Τίτλων του Δημόσιου Τομέα (PSPP). Το 2018 οι τόκοι αυτοί ανήλθαν σε 284,7 εκατ. ευρώ, έναντι 219,1 εκατ. ευρώ το 2017.

Αναλυτικά, οι τόκοι ανά χαρτοφυλάκιο έχουν ως εξής:

Τόκοι χρεογράφων που διακρατούνται για σκοπούς νομισματικής πολιτικής	2018	2017 (σε εκατ. ευρώ)	Μεταβολή
– Προγράμματος Αγοράς Καλυμμένων Ομολογιών (CBPP)	6,3	9,4	-3,1
– Προγράμματος Αγοράς Καλυμμένων Ομολογιών (CBPP3)	29,6	30,4	-0,8
– Προγράμματος για τις Αγορές Τίτλων (SMP)	107,5	128,3	-20,8
– Προγράμματος Αγοράς Τίτλων του Δημόσιου Τομέα (PSPP)	141,3	51,0	90,3
Σύνολο	284,7	219,1	65,6

γ) Τόκοι από πράξεις παροχής έκτακτης ενίσχυσης σε ρευστότητα στα πιστωτικά ιδρύματα

Οι τόκοι των ειδικών χορηγήσεων προς τα πιστωτικά ιδρύματα μέσω πράξεων παροχής έκτακτης ενίσχυσης σε ρευστότητα (ELA) ανήλθαν σε 97,7 εκατ. ευρώ, έναντι 449,1 εκατ. ευρώ το 2017. Η σημαντική μείωση οφείλεται στη μείωση του μέσου ύψους των δανείων της κατηγορίας αυτής (βλ. σημείωση στο στοιχείο 6 του ενεργητικού “Λοιπές απαιτήσεις σε ευρώ έναντι πιστωτικών ιδρυμάτων ζώνης ευρώ”).

δ) Τόκοι επενδυτικών χαρτοφυλακίων (εκτός χρεογράφων Ελληνικού Δημοσίου)

Τόκοι επενδυτικών χαρτοφυλακίων ανά κατηγορία επενδύσεων	2018	2017 (σε εκατ. ευρώ)	Μεταβολή
– από χρεόγραφα σε ευρώ	224,9	233,4	-8,5
– από χρεόγραφα σε συνάλλαγμα	25,3	10,0	15,3
– από προθεσμιακές καταθέσεις και τρεχούμενους λογαριασμούς	13,5	9,2	4,3
Σύνολο	263,7	252,6	11,1

Η αύξηση κατά 11,1 εκατ. ευρώ έναντι της προηγούμενης χρήσεως, οφείλεται στην αύξηση της απόδοσης τόσο των προθεσμιακών καταθέσεων σε συνάλλαγμα σε πιστωτικά ιδρύματα του εξωτερικού, όσο και των χρεογράφων σε συνάλλαγμα.

ε) Τόκοι επενδυτικού χαρτοφυλακίου σε χρεόγραφα Ελληνικού Δημοσίου

Οι τόκοι του χαρτοφυλακίου της Τράπεζας σε χρεόγραφα του Ελληνικού Δημοσίου σημείωσαν μείωση κατά 21,3 εκατ. ευρώ σε σχέση με την προηγούμενη χρήση (2018: 233,0 εκατ. ευρώ, 2017: 254,3 εκατ. ευρώ), λόγω της μείωσης της μέσης απόδοσης των χρεογράφων.

στ) Τόκοι μακροπρόθεσμων απαιτήσεων έναντι του Ελληνικού Δημοσίου

Η κατηγορία αυτή αφορά τους τόκους επί των δανείων που έχει χορηγήσει η Τράπεζα προς το Ελληνικό Δημόσιο μέχρι τις 31.12.1993.

Το 2018 οι τόκοι αυτοί ανήλθαν συνολικά σε 10,1 εκατ. ευρώ, σημειώνοντας μείωση κατά 4,2 εκατ. ευρώ σε σχέση με το προηγούμενο έτος (2017: 14,3 εκατ. ευρώ). Η μείωση αυτή προήλθε αφενός από τη μείωση των επιτοκίων αναφοράς βάσει των οποίων εκτοκίζονται τα δάνεια προς το Ελληνικό Δημόσιο και αφετέρου από τη μείωση του κεφαλαίου των δανείων, λόγω της σταδιακής εξόφλησής τους.

ζ) Τόκοι από καταθέσεις του Ε.Δ.

Οι τόκοι επί των καταθέσεων του Ε.Δ. ανήλθαν σε 31,6 εκατ. ευρώ (2017: 0,1 εκατ. ευρώ) λόγω της επιβολής αρνητικών επιτοκίων. Η αύξησή τους κατά 31,5 εκατ. ευρώ σε σχέση με την προηγούμενη χρήση οφείλεται στην αύξηση του ύψους των καταθέσεων αυτών.

η) Τόκοι από δάνεια στο προσωπικό της Τράπεζας

Οι τόκοι από δάνεια στο προσωπικό της Τράπεζας ανήλθαν σε 0,7 εκατ. ευρώ και προέρχονται από δάνεια που έχουν χορηγηθεί στο προσωπικό της Τράπεζας (στεγαστικά και οικονομικών αναγκών).

θ) Τόκοι καταθέσεων διαφόρων φορέων και οργανισμών

Οι τόκοι καταθέσεων διαφόρων φορέων και οργανισμών ανήλθαν σε 5,4 εκατ. ευρώ (2017: 5,0 εκατ. ευρώ) και αφορούν τόκους λόγω επιβολής αρνητικών επιτοκίων. Η αύξησή τους κατά 0,4 εκατ. ευρώ οφείλεται στην αύξηση του ύψους των καταθέσεων αυτών.

ι) Τόκοι από υποχρεώσεις σε ευρώ έναντι Π.Ι. ζώνης ευρώ σχετιζόμενες με πράξεις νομοσυντακτικής πολιτικής

Αναλυτικά, οι τόκοι-έσοδα ανά υποχρέωση έχουν ως εξής:

Τόκοι-έσοδα από υποχρεώσεις σε ευρώ έναντι Π.Ι. ζώνης ευρώ σχετιζόμενες με πράξεις νομοσυντακτικής πολιτικής	2018	2017	Μεταβολή
	(σε εκατ. ευρώ)		
– από λογαριασμούς υποχρεωτικών καταθέσεων Π.Ι. και από τρεχούμενους λογαριασμούς Π.Ι. πέραν των υποχρεωτικών καταθέσεων	2,1	0,3	1,8
– από τη διευκόλυνση αποδοχής καταθέσεων	1,8	0,0	1,8
– από καταθέσεις για κάλυψη περιθωρίων	0,4	0,1	0,3
Σύνολο	4,3	0,4	3,9

Τα υπόλοιπα των ελάχιστων αποθεματικών, που τηρούν τα πιστωτικά ιδρύματα στην Τράπεζα, εκτοκίζονται ημερησίως με βάση το ισχύον επιτόκιο των πράξεων κύριας αναχρηματοδότησης του Ευρωσυστήματος (MRO rate). Το συγκεκριμένο επιτόκιο διατηρήθηκε σε μηδενικό επίπεδο το 2018.

Με βάση απόφαση της ΕΚΤ (ΕΚΤ/2014/23), από τις 11.6.2014 εφαρμόζεται αρνητικό επιτόκιο στο τμήμα των καταθέσεων των πιστωτικών ιδρυμάτων που υπερβαίνει το μέσο επίπεδο υποχρεωτικών καταθέσεων (ελάχιστα υποχρεωτικά αποθεματικά).

Ως αποτέλεσμα, το σύνολο των τόκων από λογαριασμούς υποχρεωτικών καταθέσεων και από τρεχούμενους λογαριασμούς πέραν των υποχρεωτικών καταθέσεων εμφανίζεται στους τόκους-έσοδα.

Επίσης, λόγω αρνητικών επιτοκίων προέκυψαν τόκοι-έσοδα από τη διευκόλυνση αποδοχής καταθέσεων ύψους 1,8 εκατ. ευρώ, καθώς και τόκοι-έσοδα από τις καταθέσεις για την κάλυψη περιθωρίων ύψους 0,4 εκατ. ευρώ.

κ) Λοιποί τόκοι-έσοδα

Οι λοιποί τόκοι-έσοδα ανήλθαν σε 3,0 εκατ. ευρώ έναντι 2,6 εκατ. ευρώ την προηγούμενη χρήση. Περιλαμβάνονται κυρίως τόκοι-έσοδα από συμμετοχή της Τράπεζας της Ελλάδος σε προγράμματα δανεισμού χρεογράφων χαρτοφυλακίου ιδίων διαθεσίμων και νομισματικής πολιτικής της Τράπεζας.

1.2 Τόκοι-έξοδα

Οι τόκοι-έξοδα μειώθηκαν κατά 41,5 εκατ. ευρώ και διαμορφώθηκαν σε 0,1 εκατ. ευρώ, έναντι 41,6 εκατ. ευρώ το 2017.

Αναλυτικά, οι επιμέρους κατηγορίες τόκων-εξόδων έχουν ως εξής:

Τόκοι-έξοδα	2018	2017	Μεταβολή (σε εκατ. ευρώ)
α. δανείων σε πιστωτικά ιδρύματα σχετιζόμενων με πράξεις νομισματικής πολιτικής	0,0	41,5	-41,5
β. λοιποί τόκοι-έξοδα	0,1	0,1	0,0
Σύνολο	0,1	41,6	-41,5

Ειδικότερα:

α) Τόκοι από δάνεια σε πιστωτικά ιδρύματα σχετιζόμενα με πράξεις νομισματικής πολιτικής

Κατά την τρέχουσα χρήση αναγνωρίστηκαν τόκοι-έσοδα από δάνεια σε πιστωτικά ιδρύματα σχετιζόμενα με πράξεις νομισματικής πολιτικής, τα οποία εμφανίζονται στην ενότητα 1.1(α) “Τόκοι από δάνεια σε πιστωτικά ιδρύματα σχετιζόμενα με πράξεις νομισματικής πολιτικής”.

2. Καθαρό αποτέλεσμα από χρηματοοικονομικές πράξεις, αποσβέσεις και προβλέψεις για κινδύνους

Το καθαρό αποτέλεσμα από χρηματοοικονομικές πράξεις στη χρήση 2018 αυξήθηκε κατά 16,8 εκατ. ευρώ και διαμορφώθηκε σε 29,5 εκατ. ευρώ, έναντι 12,7 εκατ. ευρώ στην προηγούμενη χρήση.

Αναλυτικά, το αποτέλεσμα αυτό προέκυψε ως εξής:

2.1 Καθαρά πραγματοποιηθέντα κέρδη από χρηματοοικονομικές πράξεις	2018	2017	Μεταβολή (σε εκατ. ευρώ)
– από πράξεις επί συναλλάγματος	24,6	6,2	18,4
– από πράξεις επί χρεογράφων	3,9	3,7	0,2
– από αγοραπωλησίες χρυσών νομισμάτων	1,0	2,8	-1,8
Σύνολο	29,5	12,7	16,8

2.2 Αποσβέσεις χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού και θέσεων (μη πραγματοποιηθείσες ζημίες)			
– από την αποτίμηση συναλλάγματος	-2,8	-2,5	-0,3
– από την αποτίμηση χρεογράφων	-4,6	-2,0	-2,6
Σύνολο	-7,4	-4,5	-2,9
2.3 Μεταφορά από πρόβλεψη έναντι πιστωτικών κινδύνων και κινδύνων από τη διακύμανση των συναλλαγματικών ισοτιμιών, των επιτοκίων και της τιμής του χρυσού			
	7,4	4,5	2,9
Γενικό σύνολο	29,5	12,7	16,8

Όπως φαίνεται στον παραπάνω πίνακα, η αύξηση κατά 16,8 εκατ. ευρώ του καθαρού αποτελέσματος από χρηματοοικονομικές πράξεις οφείλεται κυρίως στην αύξηση των κερδών από πράξεις συναλλάγματος.

Επίσης, τα αποτελέσματα του 2018 επιβαρύνθηκαν με μη πραγματοποιηθείσες ζημίες από την αποτίμηση των χρεογράφων και του συναλλάγματος στο τέλος του έτους, ύψους 7,4 εκατ. ευρώ, έναντι 4,5 εκατ. ευρώ το 2017. Οι ζημίες αυτές συμψηφίστηκαν με μεταφορά του αντίστοιχου ποσού από την πρόβλεψη που έχει σχηματιστεί για τον σκοπό αυτό.

3. Καθαρά έσοδα από αμοιβές και προμήθειες

Τα καθαρά έσοδα από αμοιβές και προμήθειες στη χρήση 2018 αυξήθηκαν κατά 14,4% και διαμορφώθηκαν σε 89,2 εκατ. ευρώ, έναντι 78,0 εκατ. ευρώ στην προηγούμενη χρήση.

Αναλυτικά, οι επιμέρους κατηγορίες των αμοιβών και προμηθειών απεικονίζονται στον παρακάτω πίνακα:

Καθαρά έσοδα από αμοιβές και προμήθειες	2018	2017	Μεταβολή
		<i>(σε εκατ. ευρώ)</i>	
3.1 Έσοδα από αμοιβές και προμήθειες			
– από τη διαχείριση τίτλων του Ελληνικού Δημοσίου	10,0	8,3	1,7
– από τη διενέργεια εισπράξεων και πληρωμών για λογαριασμό του Ελληνικού Δημοσίου	22,6	23,2	-0,6
– από τη διαχείριση του “Κοινού Κεφαλαίου Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου και Ασφαλιστικών Φορέων ν. 2469/97”	52,0	41,1	10,9

– από τις υπηρεσίες εποπτείας των ιδιωτικών ασφαλιστικών εταιριών	3,7	3,6	0,1
– λοιπά έσοδα από αμοιβές και προμήθειες	4,6	4,7	-0,1
Σύνολο	92,9	80,9	12,0
3.2 Έξοδα για αμοιβές και προμήθειες	-3,7	-2,9	-0,8
Σύνολο καθαρών εσόδων από αμοιβές και προμήθειες	89,2	78,0	11,2

4. Έσοδα από μετοχές και συμμετοχές

Τα έσοδα από μετοχές και συμμετοχές της Τράπεζας στη χρήση 2018 διαμορφώθηκαν σε 56,8 εκατ. ευρώ, έναντι 38,9 εκατ. ευρώ το 2017.

Έσοδα από μετοχές και συμμετοχές	2018	2017	Μεταβολή
		(σε εκατ. ευρώ)	
– έσοδα από την ΕΚΤ			
α) Μερίδιο από την ενδιάμεση διανομή κερδών της ΕΚΤ	34,4	28,5	5,9
β) Μερίδιο από την τελική διανομή κερδών της ΕΚΤ	19,4	6,6	12,8
– λοιπά έσοδα από μετοχές και συμμετοχές	3,0	3,8	-0,8
Σύνολο	56,8	38,9	17,9

– Έσοδα από την ΕΚΤ

Από την ενδιάμεση διανομή κερδών της ΕΚΤ της χρήσεως 2018, στην Τράπεζα αναλογεί ποσό 34,4 εκατ. ευρώ.

Το μερίδιο της Τράπεζας από την τελική διανομή κερδών της ΕΚΤ που έχει καταγραφεί στη χρήση 2018 ανέρχεται σε 19,4 εκατ. ευρώ. Στο ποσό αυτό περιλαμβάνεται ποσό 8,3 εκατ. ευρώ της χρήσεως 2017 και ποσό 11,1 εκατ. ευρώ από τα τελικώς διανεμηθέντα έσοδα της ΕΚΤ για το 2018.

– Λοιπά έσοδα από μετοχές και συμμετοχές

Ανήλθαν σε 3,0 εκατ. ευρώ και αφορούν εισπραχθέντα μερίσματα για τη χρήση 2017 από τις συμμετοχές της Τράπεζας στις εταιρίες: BIS (Τράπεζα Διεθνών Διακανονισμών), ΔΙΑΣ (Διατραπεζικά Συστήματα Α.Ε.) και EXAE (Ελληνικά Χρηματιστήρια Α.Ε.).

5. Καθαρό αποτέλεσμα από τη συγκέντρωση και την αναδιανομή του νομισματικού εισοδήματος

	2018	2017 (σε εκατ. ευρώ)	Μεταβολή
– Συγκεντρωθέν από την Τράπεζα νομισματικό εισόδημα	269,1	169,0	100,1
– Αναλογούν με βάση την κλείδα συμμετοχής της Τράπεζας στο Ευρωσύστημα	352,6	311,6	41,0
α) Αποτέλεσμα από τη συγκέντρωση και αναδιανομή του νομισματικού εισοδήματος	83,5	142,6	-59,1
β) Διορθώσεις νομισματικού εισοδήματος προηγούμενων ετών	-30,6	-0,3	-30,3
γ) Πρόβλεψη έναντι ζημιών από πράξεις νομισματικής πολιτικής του Ευρωσυστήματος	-2,7	-2,0	-0,7
Σύνολο	50,2	140,3	-90,1

Κατά τη χρήση 2018 το συνολικό αποτέλεσμα της αναδιανομής ήταν θετικό για την Τράπεζα της Ελλάδος.

Νομισματικό εισόδημα είναι το εισόδημα που συγκεντρώνουν οι ΕθνΚΤ κατά την άσκηση των καθηκόντων τους στον τομέα της νομισματικής πολιτικής του Ευρωσυστήματος.

Το ποσό του νομισματικού εισοδήματος κάθε ΕθνΚΤ προσδιορίζεται με τον υπολογισμό των πραγματικών και τεχμαρτών ετήσιων εσόδων, τα οποία απορρέουν από τα στοιχεία του ενεργητικού που έχει στην κατοχή του το Ευρωσύστημα έναντι της νομισματικής βάσης. Από τα έσοδα αφαιρούνται οι τόκοι που καταβάλλονται στα στοιχεία της νομισματικής βάσης και το καθαρό αποτέλεσμα κατανέμεται στις ΕθνΚΤ με βάση την κλείδα τους.

Η νομισματική βάση αποτελείται από τα ακόλουθα στοιχεία του παθητικού:

- τραπεζογραμμάτια σε κυκλοφορία,
- υποχρεώσεις σε ευρώ έναντι πιστωτικών ιδρυμάτων της ζώνης του ευρώ σχετιζόμενες με πράξεις νομισματικής πολιτικής,
- υποχρεώσεις συνδεόμενες με την έκδοση πιστοποιητικών χρέους της ΕΚΤ,
- καθαρές υποχρεώσεις εντός του Ευρωσυστήματος που απορρέουν από το υπόλοιπο του λογαριασμού δοσοληψιών με το ΕΣΚΤ (TARGET2),
- δεδουλευμένοι τόκοι στο τέλος κάθε τριμήνου από στοιχεία του παθητικού που σχετίζονται με πράξεις εφαρμογής νομισματικής πολιτικής διάρκειας πέραν του ενός έτους,

- υποχρεώσεις έναντι της ΕΚΤ που σχετίζονται με συμφωνίες ανταλλαγής νομισμάτων (swap) που αποφέρουν καθαρό έσοδο για το Ευρωσύστημα,
- καθαρές υποχρεώσεις που απορρέουν από την κατανομή, εντός του Ευρωσυστήματος, των κυκλοφορούντων τραπεζογραμματίων ευρώ.

Ποσά τόκων που έχουν πληρωθεί επί των παραπάνω υποχρεώσεων οι οποίες αποτελούν τη νομισματική βάση αφαιρούνται από το νομισματικό εισόδημα κάθε ΕθνΚΤ.

Τα ταυτοποιημένα στοιχεία του ενεργητικού, των οποίων οι αποδόσεις λαμβάνονται υπόψη για τον υπολογισμό του νομισματικού εισοδήματος, είναι τα ακόλουθα:

- δάνεια σε ευρώ προς πιστωτικά ιδρύματα της ζώνης του ευρώ σχετιζόμενα με πράξεις νομισματικής πολιτικής,
- χρεόγραφα που διακρατούνται για σκοπούς νομισματικής πολιτικής. Πρόκειται για χρεόγραφα πιστωτικών ιδρυμάτων χωρών της ζώνης του ευρώ στο πλαίσιο των Προγραμμάτων Αγοράς Καλυμμένων Ομολογιών (CBPP, CBPP2 και CBPP3), χρεόγραφα στο πλαίσιο του Προγράμματος Αγοράς Τίτλων (SMP), του Προγράμματος Αγοράς Τίτλων Δημόσιου Τομέα (PSPP) και του Προγράμματος Αγοράς Εταιρικών Τίτλων (CSPP). Η απόδοση των καλυμμένων ομολογιών του CBPP, του CBPP2 και του PSPP (χρεόγραφα που εκδίδονται από κεντρικές, περιφερειακές ή τοπικές κυβερνήσεις και άλλους αναγνωρισμένους εκδότες) υπολογίζεται σε ημερήσια βάση με το τελευταίο διαθέσιμο επιτόκιο των πράξεων κύριας αναχρηματοδότησης του Ευρωσυστήματος, ενώ για τα χρεόγραφα των προγραμμάτων SMP, CBPP3, PSPP (μόνο για τα υπερεθνικά χρεόγραφα) και CSPP υπολογίζεται η πραγματική τους απόδοση,
- απαιτήσεις εντός του Ευρωσυστήματος από τη μεταβίβαση συναλλαγματικών διαθεσίμων στην ΕΚΤ,
- καθαρές απαιτήσεις εντός του Ευρωσυστήματος που απορρέουν από το υπόλοιπο του λογαριασμού δόσοληψιών με το ΕΣΚΤ (TARGET2),
- καθαρές απαιτήσεις που απορρέουν από την κατανομή, εντός του Ευρωσυστήματος, των κυκλοφορούντων τραπεζογραμματίων ευρώ,
- απαιτήσεις έναντι αντισυμβαλλομένων της ζώνης του ευρώ που σχετίζονται με συμφωνίες ανταλλαγής νομισμάτων (swap) μεταξύ της ΕΚΤ και κεντρικών τραπεζών εκτός Ευρωσυστήματος που αποφέρουν καθαρό έσοδο για το Ευρωσύστημα,
- δεδουλευμένοι τόκοι στο τέλος κάθε τριμήνου από στοιχεία του ενεργητικού που σχετίζονται με πράξεις εφαρμογής νομισματικής πολιτικής διάρκειας πέραν του ενός έτους,
- ένα ελάχιστο ποσό διαθεσίμων χρυσού για κάθε ΕθνΚΤ, κατ' αναλογία της κλείδας κατανομής της. Ο χρυσός θεωρείται ότι δεν παράγει εισόδημα.

Όταν η αξία των ταυτοποιημένων στοιχείων του ενεργητικού μιας ΕθνΚΤ υπολείπεται ή υπερβαίνει την αξία της νομισματικής βάσης, η απόδοση της διαφοράς (gap), ως έσοδο ή έξοδο, υπολογίζεται σε ημερήσια βάση με το εκάστοτε ισχύον οριακό επιτόκιο των πράξεων κύριας αναχρηματοδότησης του Ευρωσυστήματος.

Στο τέλος κάθε οικονομικού έτους το νομισματικό εισόδημα του Ευρωσυστήματος κατανέμεται μεταξύ των ΕθνΚΤ, σύμφωνα με τις ισχύουσες κλείδες τους στο Ευρωσύστημα. Η συγκέντρωση και η αναδιανομή του νομισματικού εισοδήματος επιφέρει καθαρά αναδιανεμητικά αποτελέσματα. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι τόσο το ύψος της νομισματικής βάσης και των ταυτοποιημένων στοιχείων ενεργητικού κάθε ΕθνΚΤ όσο και τα έσοδα/έξοδα που προέρχονται από αυτά αποκλίνουν από αυτό που τους αναλογεί με βάση την κλείδα τους στο Ευρωσύστημα.

Ο παραπάνω τρόπος κατανομής του νομισματικού εισοδήματος του Ευρωσυστήματος καθιερώθηκε με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΚΤ (ΕΚΤ/2016/36).

Το ποσό προς είσπραξη ύψους 83,5 εκατ. ευρώ που προέκυψε για την Τράπεζα το 2018, οφείλεται στο γεγονός ότι το συγκεντρωθέν από την Τράπεζα νομισματικό εισόδημα το 2018, ύψους 269,1 εκατ. ευρώ, ήταν μικρότερο του αναλογούντος με βάση την κλείδα συμμετοχής της στο Ευρωσύστημα, το οποίο υπολογίστηκε σε 352,6 εκατ. ευρώ (βλ. στοιχείο 9.5 του Ενεργητικού “Λοιπές απαιτήσεις εντός του Ευρωσυστήματος (καθαρές)”).

Η διόρθωση του νομισματικού εισοδήματος προηγούμενων ετών, ύψους 30,6 εκατ. ευρώ, αφορά τον επανυπολογισμό και την αναδιανομή του νομισματικού εισοδήματος για τα έτη 2016 και 2017, λόγω καθορισμού του πραγματικού επιτοκίου εκτοκισμού των πράξεων TLTRO II (το οποίο καθορίστηκε ανά πιστωτικό ίδρυμα από το ύψος των νέων πιστώσεων που χορηγήθηκαν σε σχέση με το προκαθορισμένο επίπεδο χορηγήσεων) σε σχέση με το αρχικώς καταλογισθέν επιτόκιο (επιτόκιο διευκόλυνσης αποδοχής καταθέσεων: -0,40%).

Επίσης, στο καθαρό αποτέλεσμα συμπεριλαμβάνεται ποσό ύψους 2,7 εκατ. ευρώ που αναλογεί στην Τράπεζα από: α) το σχηματισμό πρόβλεψης έναντι ζημιών από πράξεις νομισματικής πολιτικής ύψους 4,7 εκατ. ευρώ για ένα χρεόγραφο του χαρτοφυλακίου CSPP που κατείχε μία ΕθνΚΤ και β) την απελευθέρωση πρόβλεψης ύψους 2,0 εκατ. ευρώ που είχε σχηματιστεί το 2017 για ένα χρεόγραφο που κατείχε μία ΕθνΚΤ του Ευρωσυστήματος στο χαρτοφυλάκιο CSPP, λόγω πώλησής του το 2018 και ενσωμάτωσης της πραγματοποιηθείσας ζημίας στο νομισματικό εισόδημα του 2018 (βλ. σημείωση στο στοιχείο 12 του παθητικού “Προβλέψεις”).

6. Λοιπά έσοδα

Τα λοιπά έσοδα μειώθηκαν κατά 1,5 εκατ. ευρώ και ανήλθαν σε 12,5 εκατ. ευρώ, έναντι 14,0 εκατ. ευρώ στην προηγούμενη χρήση.

Στα λοιπά έσοδα περιλαμβάνονται τα έσοδα του ΙΕΤΑ ύψους 9,0 εκατ. ευρώ (2017: 10,1 εκατ. ευρώ) που προέρχονται από την παραγωγή προϊόντων κυρίως για λογαριασμό του Ελληνικού Δημοσίου (κέρματα, διαβατήρια, έντυπα), καθώς επίσης και διάφορα άλλα έσοδα ύψους 3,5 εκατ. ευρώ, που προέρχονται από τη χορήγηση πιστοποίησης επαγγελματικής επάρκειας, από τη διαχείριση ακινήτων, από τη συμμετοχή της Τράπεζας σε έργα του Ευρωσυστήματος κ.λπ.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΕΠΙ ΤΩΝ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΩΝ ΕΞΟΔΩΝ

7. Δαπάνες προσωπικού και συνταξιοδοτικών παροχών

Οι δαπάνες προσωπικού και συνταξιοδοτικών παροχών διαμορφώθηκαν σε 262,3 εκατ. ευρώ, έναντι 268,7 εκατ. ευρώ στην προηγούμενη χρήση, εμφανίζοντας μείωση κατά 6,4 εκατ. ευρώ.

Στα έξοδα αυτά περιλαμβάνονται οι αμοιβές προσωπικού και οι λοιπές παροχές (2018: 168,2 εκατ. ευρώ, έναντι 164,2 εκατ. ευρώ στη χρήση 2017), καθώς και πρόβλεψη για συνταξιοδοτικές παροχές (2018: 94,1 εκατ. ευρώ, έναντι 104,5 εκατ. ευρώ στη χρήση 2017).

8. Λοιπές δαπάνες διαχείρισης

Οι λοιπές δαπάνες διαχείρισης αυξήθηκαν κατά 13,9 εκατ. ευρώ και διαμορφώθηκαν σε 67,8 εκατ. ευρώ, έναντι 53,9 εκατ. ευρώ την προηγούμενη χρήση. Στα έξοδα αυτά περιλαμβάνονται κυρίως οι αναλώσεις πρώτων υλών από το ΙΕΤΑ για την παραγωγή τραπεζογραμματίων και προϊόντων για λογαριασμό του Ελληνικού Δημοσίου (κέρματα, διαβατήρια, έντυπα), τα έξοδα για επισκευές και συντηρήσεις κτιρίων και λοιπού εξοπλισμού, το κόστος συντήρησης και λειτουργίας πληροφοριακών συστημάτων, τα έξοδα δημοσιεύσεων και συνδρομών και λοιπές τρέχουσες λειτουργικές δαπάνες.

9. Αποσβέσεις ενσώματων και ασώματων πάγιων στοιχείων ενεργητικού

Οι αποσβέσεις μειώθηκαν κατά 2,2 εκατ. ευρώ και διαμορφώθηκαν σε 12,5 εκατ. ευρώ, έναντι 14,7 εκατ. ευρώ στην προηγούμενη χρήση.

10. Δαπάνες για τον έλεγχο του χρηματοπιστωτικού συστήματος

Οι δαπάνες για τον έλεγχο του χρηματοπιστωτικού συστήματος που απαιτήθηκαν στη χρήση 2018 ανήλθαν σε 0,8 εκατ. ευρώ, έναντι 1,6 εκατ. ευρώ στην προηγούμενη χρήση.

11. Λοιπά έξοδα

Τα λοιπά έξοδα ήταν μηδενικά στη χρήση 2018, έναντι 52,4 εκατ. ευρώ στην προηγούμενη χρήση. Η μεταβολή αυτή οφείλεται σε έκτακτες δαπάνες που επιβάρυναν την προηγούμενη χρήση, ύψους 52,4 εκατ. ευρώ, και αφορούσαν κυρίως την έκτακτη εισφορά χρήσεων 2008 και 2009 που κατέβαλε η Τράπεζα, βάσει των διατάξεων των ν. 3808/2009 και ν. 3845/2010, καθώς και τις σχετικές προσαυξήσεις.

12. Προβλέψεις

Οι προβλέψεις στη χρήση 2018 ανήλθαν σε 198,4 εκατ. ευρώ και προορίζονται για την κάλυψη λειτουργικών κινδύνων και λοιπών υποχρεώσεων της Τράπεζας. Η μεταβολή οφείλεται στο σχηματισμό πρόβλεψης ύψους 196,5 εκατ. ευρώ, για την κάλυψη των υποχρεώσεων που εκτιμάται ότι θα προκύψουν:

- από τις εκκρεμείς αγωγές των συνταξιούχων της Τράπεζας για τις οποίες κρίνεται ότι υπάρχει πολύ μεγάλη πιθανότητα ευδοκίμησης και
- από τις πρόσθετες υποχρεώσεις αναφορικά με τη συνταξιοδότηση των εν ενεργεία υπαλλήλων.

Η εκτίμηση προσεγγίστηκε με αναλογιστική μελέτη.

Το σύνολο του προσωπικού κατά την 31.12.2018 ανέρχεται σε 1.844 άτομα, έναντι 1.864 άτομα στις 31.12.2017

VI. ΠΡΟΣΘΕΤΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

Ι. ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΕΚΤΟΣ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ (ΤΑΞΕΩΣ)

	31.12.2018	31.12.2017 (σε εκατ. ευρώ)	Μεταβολή
1. Τίτλοι του Ελληνικού Δημοσίου από τη διαχείριση του “Κοινού Κεφαλαίου Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου και Ασφαλιστικών Φορέων” σύμφωνα με τον ν. 2469/97	42.000,1	28.415,1	13.585,0
2. Τίτλοι του Ελληνικού Δημοσίου και λοιπά χρεόγραφα από τη διαχείριση και θεματοφύλαξη κεφαλαίων δημόσιων οργανισμών, ασφαλιστικών φορέων και ιδιωτών	4.340,6	4.389,7	-49,1
3. Περιουσιακά στοιχεία αποδεκτά από το Ευρωσύστημα ως ασφάλεια για πράξεις νομισματικής πολιτικής και παροχή ενδοημερησίας ρευστότητας	13.766,5	18.545,0	-4.778,5
4. Περιουσιακά στοιχεία αποδεκτά από την Τράπεζα της Ελλάδος ως ασφάλεια για πράξεις έκτακτης παροχής ρευστότητας προς τα πιστωτικά ιδρύματα	11.788,8	78.917,2	-67.128,4
5. Λοιποί λογαριασμοί τάξεως*	15.328,7	14.773,5	555,2
Σύνολο	87.224,7	145.040,5	-57.815,8

* Στους λοιπούς λογαριασμούς τάξεως περιλαμβάνονται κυρίως:

- Η υποσχετική επιστολή (promissory note) ύψους 8,1 δισεκ. SDR (9,8 δισεκ. ευρώ στις 31.12.2018) με δικαιούχο το ΔΝΤ, που έχει εκδοθεί από το Ελληνικό Δημόσιο για το ανεξόφλητο υπόλοιπο των δανείων που έχει λάβει από το ΔΝΤ μέχρι 31.12.2018, στο πλαίσιο της συμφωνίας στήριξης της χώρας από την Ευρωπαϊκή Ένωση και το ΔΝΤ. Η υποσχετική επιστολή δεν δημιουργεί τόκους και είναι μη διαπραγματεύσιμη. Το Ελληνικό Δημόσιο έχει την αποκλειστική υποχρέωση αποπληρωμής του εν λόγω δανείου. Η υποσχετική επιστολή φυλάσσεται στην Τράπεζα της Ελλάδος, η οποία ενεργεί ως θεματοφύλακας (Depository) και ως δημοσιονομικός αντιπρόσωπος (Fiscal Agent) της Ελλάδος έναντι του ΔΝΤ.
- Η υποχρέωση του Ελληνικού Δημοσίου προς το ΔΝΤ από κατανομές ειδικών τραπεζικών δικαιωμάτων ύψους 782,4 εκατ. SDR (950,0 εκατ. ευρώ).
- Ο προεφοδιασμός της νέας σειράς τραπεζογραμματίων των 100 και 200 ευρώ.
- Τίτλοι, χρεόγραφα και άλλες αξίες κυριότητας του Ελληνικού Δημοσίου προς φύλαξη.
- Εντολές ενέγγυων πιστώσεων προς εκτέλεση, εγγυητικές επιστολές τρίτων για εξασφάλιση καλής εκτέλεσης έργων ή συμβάσεων προμηθειών, κέρματα εκτός κυκλοφορίας κ.λπ.

2. Ενδεχόμενες υποχρεώσεις

Κατά την 31η Δεκεμβρίου 2018, υπήρχαν εκκρεμείς αγωγές εναντίον της Τράπεζας της Ελλάδος σε σχέση με τις εν γένει δραστηριότητες της. Κατόπιν αξιολόγησης του ισχύοντος νομικού πλαισίου και των επιμέρους επίδικων πραγματικών περιστατικών, η Διοίκηση κρίνει με βάση τις υφιστάμενες πιθανότητες ευδοκίμησης των αγωγών αυτών ότι δεν συντρέχει λόγος για οποιαδήποτε πρόσθετη πρόβλεψη στις παρούσες οικονομικές καταστάσεις πέραν της ήδη σχηματισθείσας πρόβλεψης κατά την 31.12.2018.

3. Γεγονότα μετά την ημερομηνία κλεισίματος του ισολογισμού

Μεταβολή στην κλείδα κατανομής στο εγγεγραμμένο κεφάλαιο της ΕΚΤ

Σύμφωνα με το άρθρο 29 του Καταστατικού του ΕΣΚΤ, τα μερίδια συμμετοχής των ΕθνΚΤ στην κλείδα κατανομής για την εγγραφή στο κεφάλαιο της ΕΚΤ σταθμίζονται, σε ίσα ποσοστά, σύμφωνα με τα μερίδια συμμετοχής των οικείων κρατών-μελών στον συνολικό πληθυσμό και στο ΑΕΠ της ΕΕ, όπως κοινοποιούνται στην ΕΚΤ από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Οι σταθμίσεις αυτές αναπροσαρμόζονται ανά πενταετία και κάθε φορά που νέα κράτη-μέλη εντάσσονται στην ΕΕ.

Η τελευταία αναπροσαρμογή έλαβε χώρα την 1.1.2019. Η κλείδα κατανομής της Τράπεζας της Ελλάδος στο εγγεγραμμένο κεφάλαιο της ΕΚΤ διαμορφώθηκε από την 1.1.2019 σε 1,7292% από 2,0332%.

4. Υπηρεσίες ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή – Λογιστή

Η ελεγκτική εταιρία Deloitte Ανώνυμη Εταιρία Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών (“Deloitte”) ήταν ο νόμιμος ανεξάρτητος ορκωτός ελεγκτής λογιστής για τη χρήση που έκλεισε την 31 Δεκεμβρίου 2018. Οι ορκωτοί ελεγκτές πέραν των υπηρεσιών του υποχρεωτικού ελέγχου επί των οικονομικών καταστάσεων χρήσεως 2018, παρείχαν και επιτρεπόμενες μη ελεγκτικές υπηρεσίες (προ-συμφωνημένες διαδικασίες).

Αθήνα, 25 Φεβρουαρίου 2019

Ο ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ

**Η ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ ΤΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ
ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟΥ**

ΓΙΑΝΝΗΣ ΣΤΟΥΡΝΑΡΑΣ

ΜΑΡΙΑ ΠΑΓΩΝΗ

ΤΡΑΠΕΖΑ